

เทคโนโลยีพร้อม

วารสาร

พัฒนาข้าราชการ กทว.

เมืองกับการอ่าน

“หนังสือเป็นการสะสมความรู้และทุกสิ่งทุกอย่าง
ที่มนุษย์ได้สร้างมา ทำมา คิดมาแต่โบราณกาลจนทุกวันนี้
หนังสือจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เป็นคล้าย ๆ ธนาคารความรู้และเป็นออมสิน
เป็นสิ่งที่จะทำให้มนุษย์ก้าวหน้าได้โดยแท้”

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเกี่ยวกับการอ่าน
ที่ได้ทรงพระราชทานแก่คณะสมาชิกห้องสมุดทั่วประเทศ ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา
เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔

.. ทักทาย

สวัสดิ์ท่านผู้อ่านทุกท่าน

“ปัญญาพัฒนา” ฉบับต้อนรับปี ๒๕๖๒ มาพร้อมบทสัมภาษณ์ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ซึ่งถ่ายทอดบทเรียนอันมีคุณค่าจากเรื่องราวแนวคิดและประสบการณ์ของแต่ละท่าน เราสัมภาษณ์ ท่านปลัดกรุงเทพมหานคร นางศิลปสวย ระวีแสงสุรย์ ท่านรองปลัดกรุงเทพมหานคร นายจจิต ชัชวานิชย์ ท่านรองปลัดกรุงเทพมหานคร นางวิภารัตน์ ไชยานุกิจ และท่านรองปลัดกรุงเทพมหานคร นายสมภาคย์ สุขอนันต์ ในวาระที่แต่ละท่านได้รับพระราชทานไปรษณีย์ให้ดำรงตำแหน่งใหม่ ภายในเล่ม ยังมีสาระความรู้จากท่านหัวหน้าสำนักงาน ก.ก. นายกองชัย พงษ์เสริม ในเรื่อง “แผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานคร การพัฒนาสมรรถนะ BMA Pro 21st บนพื้นฐาน 70:20:10 Learning Model” ตลอดจนเรื่องราว น่าสนใจอื่น ๆ

ธีมหลักของเราเป็นเรื่อง “เมืองกับการอ่าน” หลายท่านคงสังเกตเห็นวารสารสิ่งพิมพ์ทยอยกันหายไปจากตลาด (ยกเว้นเรา) เคยสงสัยหรือไม่ว่า อนาคตของหนังสือและการอ่าน รวมทั้งห้องสมุดจะเป็นอย่างไร เราค้นหาข้อมูลมาเล่าให้ฟังในฉบับนี้

กอง บ.ก. ขอขอบคุณเจ้าของบทความทุกท่านที่กรุณาถ่ายทอดความรู้ เรื่องเล่า และประสบการณ์ ให้เรานำมาเผยแพร่ ตลอดจนผู้อ่านทุกท่านที่ติดตาม มาโดยตลอด สำหรับผู้ที่ชอบเกมลับสมอง ขอเชิญท่านร่วมชิงรางวัลกับคอลัมน์เกมชิงรางวัล รวมทั้งขอเชิญชวนทุกท่าน ส่งบทความมาเผยแพร่กับเรา และแนะนำ ดิฉันมาได้ตามที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อด้านท้าย

กองบรรณาธิการ

ประธานที่ปรึกษา รองประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา

นางศิลปสวย ระวีแสงสุรย์
นางวันเพ็ญ วัชรนะ
น.ส.นงลักษณ์ แต้นสุวรรณ น.ส.นิตยา ทาบุโสภัญย์
น.ส.สุรางค์ มุกตพันธ์

รองบก.บริหาร รองบก.บริหาร รองบก.บริหารฝ่ายศิลป์ กองบรรณาธิการ

นายสันติ์ ชากุรวังชัย
นางกาญจนา สุทธิไชย
น.ส.ดิฐวรา วัชรเกษ
น.ส.อดิโนก อุ่นจิตติ น.ส.ภัทรีน กางก่าทอง
นางจินนา ตาละกุล น.ส.วันกานต์ ศุภ
น.ส.ชิตชนก ชูษุ น.ส.วิภา มาทเจริญ

ทีมช่างและช่าง

นายอิสระ ไสฮาศ
นางกานต์ชนก ม่วงกล้า

ทีมบรรณาธิการ

- เพื่อส่งเสริมให้ข้าราชการและบุคลากรของกรุงเทพมหานคร ได้ศึกษาค้นคว้าทางวิชาการมากขึ้น
- เพื่อเปิดโอกาสให้ข้าราชการและบุคลากรของกรุงเทพมหานคร ได้แสดงความคิดเห็นและสามารถอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา
- เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านต่าง ๆ
- เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ

ที่ตั้ง สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร

ฝ่ายผลิตและเผยแพร่ ฝ่ายวิทยบริการ ส่วนวิชาการ
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๓๐๖๖, ๐ ๒๒๒๑ ๑๕๓๐

ผู้จัดทำ ทีมพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. ๐ ๒๒๑๑๘ ๓๕๖๓-๔

สารบัญ

ปีที่ ๓๘ ฉบับที่ ๑ : มกราคม - เมษายน ๒๕๖๒

๖๕

การบริหารและการจัดการ

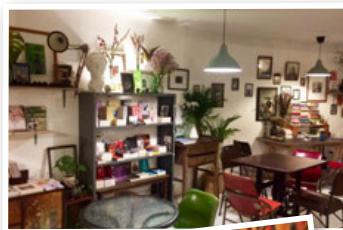
- ๔ มุมนัดพบผู้บริหาร
- ๒๓ แผนพัฒนานาฬิกาทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานคร
การพัฒนาสมรรถนะ: BMA Pro 21st บนพื้นฐาน 70:20:10 Learning Model
กอบชัย พงษ์เสริม
- ๔๐ “บริหารแบบเล่าขาน”
นราพันธ์ บรรจงแก้ว
- ๔๕ ใช้โอกาสเป็น “เจ้าหน้าที่พิเศษ”..ส่งชื่อวัสดุส่วนตัว!!
ส่วนราชการต้องรับผิดชอบใช้ หรือไม่?
สุภกริช จิตต์พานิชย์
- ๕๐ การอุทธรณ์เกินกำหนดระยะเวลาตามกฎหมายว่าด้วยการ
ควบคุมอาคารสามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้หรือไม่
ศุภวรรณ ทวารสุกเจริญ

แวดวงการศึกษา

- ๕๕ เมืองกับการอ่าน
มะลิ
- ๖๕ ห้องสมุดของเรา
JMU
- ๖๗ แนะนำห้องสมุดวิชาการ สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
- ๖๙ ร้านหนังสือน่ารักในย่านเมืองเก่า
JMU

ก้าวไกลกับเทคโนโลยี

- ๗๓ การเรียนรู้ด้วยตนเอง...แค่ปลายนิ้ว “คลิก”
เจนจิรา สามพันแพง
- ๘๐ การสร้าง QR Code (คิวอาร์ โค้ด) และทำ URL ให้สั้น
ครรชิต จันภูธร

๖๙

สุภาพกายใจ

- ๘๕ “ทางเลือกสุภาพ” แล้วการเลือกอาหารดี ๆ ให้ร่างกาย.. ก็ง่ายขึ้น
ว่าที่ร้อยตรี ชานนท์ วัฒนะวิทย์
- ๘๑ สุขมี...ที่กลางใจ
วิศาลสิสุโส
- ๘๘ หัวใจเป็นสุข
อภินกญา มาประเสริฐ

๑๑๕

สารพันความรู้

- ๑๐๒ วันแรกที่เกษียณอายุราชการ
ดร.ชินยล เสนีวงศ์ ณ อยุธยา
- ๑๐๓ เปิดกรรกฎงแเมืองกรุงเทพมหานคร
นางทวารบาล
- ๑๑๘ พระบรมราชานุสาวรีย์ ร.๑ จะสร้างที่ไหน
ถ้าไม่ได้อยู่เชิงสะพานพุทธ
ภูวศล สายเสมา
- ๑๒๔ อ่าน...ชีวิต คิดถึงยาย
จักรนาก นาคทอง
- ๑๒๘ ทนังสือในความประทับใจ
ต้นสน

๑๑๖

สนุกกับภาษา

- ๑๓๓ 😊 *Look on the Bright Side* 😊
วลัยลักษณ์ พดุงเจริญ

เกมชิงรางวัล

- ๑๔๒ เกมชิงรางวัล
- ๑๔๓ เฉลยเกมชิงรางวัล

มุมมองพบผู้บริหาร

คอลัมน์สัมภาษณ์ผู้บริหารฉบับต้อนรับปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เราสัมภาษณ์ท่านปลัดกรุงเทพมหานคร นางศิลปสวย ระวีแสงสูรย์ ท่านรองปลัดกรุงเทพมหานคร นายขจิต ชัชวานิชย์ ท่านรองปลัดกรุงเทพมหานคร นางวิภารัตน์ ไชยานุกิจ และท่านรองปลัดกรุงเทพมหานคร นายสมภาคย์ สุขอนันต์ ในวาระที่แต่ละท่านได้รับพระราชทานโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งใหม่ เกี่ยวกับทิศทางการบริหารกรุงเทพมหานครที่แต่ละท่านตั้งใจ ตลอดจนแนวคิดในการทำงาน ซึ่งเป็นมุมมองและประสบการณ์ที่มีคุณค่า น่าเรียนรู้ ขอเชิญทุกท่านพบกับบทสัมภาษณ์ผู้บริหารในฉบับนี้ของเรา

นางศิลปสวย ระวีแสงสูรย์
ปลัดกรุงเทพมหานคร

▶ แนวคิดในการขับเคลื่อนภารกิจ การพัฒนากรุงเทพมหานครให้ ประสบผลสำเร็จ

ตั้งแต่ทุกคนคงเห็นแล้ว ในเวลานี้
ภารกิจและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่

กรุงเทพมหานครต้องรับมือ มีความ
ซับซ้อนขึ้นมากจากในอดีต สิ่งสำคัญที่
เราควรดำเนินการอย่างเร่งด่วนก็คือ
เตรียมคนและองค์กรให้พร้อมทั้ง
ภารกิจและประเด็นท้าทายที่อาจเกิดขึ้น

ทั้งในด้านการยกระดับการบริหารจัดการองค์กรและการปฏิบัติงาน การพัฒนาคน และการส่งเสริมแนวคิดแบบ citizen-centric ที่มุ่งพัฒนาการทำงานเพื่อประชาชนเป็นหลัก

สิ่งที่เราต้องคำนึงถึงในการทำงานเพื่อประชาชนก็คือ ภารกิจ การจัดทำบริการสาธารณะของเรา ต้องมุ่งให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกัน ทุกวันนี้ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมวัยชราอย่างเต็มตัว กรุงเทพมหานครต้องให้ความสำคัญกับการปรับปรุงการให้บริการ รวมทั้งการสร้างสาธารณูปโภคต่างๆ ให้สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสังคมดังกล่าว

ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อพูดถึงประชาชนทุกคนที่อยู่อาศัยในเมืองของเรา หรือที่อาจจะเรียกว่า “พลเมืองของท้องถิ่น” (local citizen) เราหมายรวมถึงชาวต่างชาติที่อยู่อาศัยและทำงานในกรุงเทพมหานครทุกคน ประชาชนเหล่านี้ต้องได้รับการอำนวยความสะดวก ความเป็นธรรม ความเท่าเทียม และ

คุณภาพชีวิตที่ดีจากการอยู่อาศัยในมหานครของเราด้วย โดยเราจำเป็นต้องพัฒนาการบริการให้ครอบคลุมการอำนวยความสะดวกให้กับทุกคน ด้วยความเข้าใจดังนี้ วิสัยทัศน์ “มหานครแห่งเอเชีย” ของเราจึงจะเป็นความจริงขึ้นได้

สำหรับทิศทางที่เราจะมุ่งขับเคลื่อนองค์กรไปข้างหน้า นอกจากยุทธศาสตร์ของกรุงเทพมหานครแล้ว ยังมียุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี เป็นแนวทางที่ชัดเจนในการชี้นำ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่ดี เนื่องจากยุทธศาสตร์ดังกล่าวครอบคลุมประเด็นการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่สำคัญทุกด้านในปัจจุบัน และให้ความสำคัญกับ “คน” ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของกรุงเทพมหานคร เราจึงน่าจะ สามารถต่อยอดและขับเคลื่อนภารกิจตามทิศทางดังกล่าวได้อย่างราบรื่นและรวดเร็ว

ปัจจัยความสำเร็จที่ต้องให้ความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันก็คือ ต้องมีการบริหารจัดการภายในที่มี

ประสิทธิภาพ มีระบบบริหารทรัพยากรบุคคลที่ดี ตัวอย่างเช่น มีเส้นทางความก้าวหน้าที่สร้างแรงจูงใจในการทำงาน มีสวัสดิการและผลตอบแทนที่เพียงพอ และยั่งยืนให้กับข้าราชการและบุคลากรทุกคน เป็นต้น องค์กรของเราจึงจะมีแรงกายแรงใจทำงานเพื่อประชาชนได้อย่างเต็มที่

แต่สิ่งที่กล่าวมานี้เพียงลำพังยังไม่สามารถขับเคลื่อนกรุงเทพมหานครไปสู่อนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ การทำงานของเรายังต้องการความร่วมมือร่วมแรง และการทำงานร่วมกันอย่างที่เราเรียกว่า “บูรณาการ” เราต้องอาศัยความเข้าใจและวิสัยทัศน์เกี่ยวกับภารกิจงานขององค์กรในภาพรวม เพื่อประสานการทำงานอย่างไม่มีรอยต่อ ด้วยการทำงานแบบบูรณาการนี้ เราจะสามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการของเมืองที่ไม่อาจแก้ไขได้ด้วยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง แต่แก้ไขได้ด้วยความร่วมมือของพวกเราทุกคน

ปัจจัยความสำเร็จอีกประการหนึ่งที่ยังต้องอาศัยการขับเคลื่อนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานทางไอที และศักยภาพด้านไอทีขององค์กร ซึ่งมีความจำเป็นต่อการยกระดับประสิทธิภาพการให้บริการ ตลอดจนการปรับตัวขององค์กรให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดนิ่ง นับเป็นภารกิจและความท้าทายประการสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจกรุงเทพมหานครของเราด้วย

▶ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล

อยากให้การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของเรา เป็นเครื่องมือและกลไกในการสร้างองค์กรให้มีสุขภาพดี กล่าวคือ เป็นกลไกในการสร้างความก้าวหน้า สร้างแรงจูงใจ สร้างการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้คนในองค์กรมีความสุข มีความเป็นอยู่ที่ดี มีความเจริญก้าวหน้า นำไปสู่องค์กรที่มีสุขภาพดีในที่สุด

“การทำงานแบบบูรณาการนี้ เราจะสามารถตอบสนอง ปัญหาและความต้องการของ เมืองที่ไม่อาจแก้ไขได้ด้วย หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง แต่แก้ไขได้ด้วยความร่วมมือ ของพวกเราทุกคน”

ในส่วนของการบริหารทรัพยากรบุคคล ควรมุ่งเน้นการศึกษาและพัฒนา ให้ระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลของเรา เอื้อประโยชน์อย่างสูงสุด ต่อการเติบโตก้าวหน้าให้กับข้าราชการ ทุกสายงาน โดยคำนึงถึงเส้นทางการเติบโตของผู้บริหารในอนาคต การมีปริมาณกำลังคนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการบริหาร ใช้จ่ายด้านกำลังคนอย่างเหมาะสม

ในด้านการพัฒนาคนในองค์กร อยากให้ดำเนินการบนหลักการของความยั่งยืน โดยส่งเสริมค่านิยมการ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ให้กับทุกคน เนื่องจากในปัจจุบัน เรา

สามารถเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้เอง จากอินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก นับเป็นโอกาสที่ดีและจะเป็นประโยชน์ ต่อกรุงเทพมหานครอย่างยิ่ง

สิ่งที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไปกับการส่งเสริมค่านิยมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ก็คือ การพัฒนาทักษะดิจิทัล ซึ่งเป็น เครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงความรู้และการพัฒนาตนเอง ทักษะนี้ เป็นหนึ่งใน ประเด็นสำคัญของกรอบยุทธศาสตร์ ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ที่กรุงเทพฯ-มหานครก็ได้กำหนดไว้แล้ว ดังนั้น สิ่งที่ต้องดำเนินการต่อไปก็คือ การขับเคลื่อน การพัฒนาคนไปตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว ให้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

▶ หลักคิดในการพัฒนาตนเอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานของกรุงเทพมหานคร

ข้อคิดสำคัญในการพัฒนาตนเองก็คือ การมีค่านิยมรักการเรียนรู้และใฝ่รู้อสิ่งใหม่อยู่เสมอ โดยถ้าเรามีแรงจูงใจที่จะพัฒนาตนเอง เราจะไม่รอโอกาสการพัฒนาที่องค์กรอาจจะมอบให้ แต่จะแสวงหาแนวทางการพัฒนาด้วยตัวเองในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะโดยการเรียนรู้จากผู้ร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา จากประชาชน จากประสบการณ์ความสำเร็จหรือผิดพลาด

ค่านิยมที่ว่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในเส้นทางการเติบโตที่ต้องมีการย้ายไปดำรงตำแหน่งต่างๆ ที่มีการกิจหลากหลาย โดยหากเราเปิดรับการเรียนรู้ภารกิจใหม่อยู่ตลอดเวลา ก็จะสามารถปฏิบัติงานเพื่อประชาชนในภารกิจนั้น ๆ ได้อย่างดีที่สุดในเวลาที่รวดเร็ว

ประสบการณ์จากการทำงาน จะกลายเป็นสินทรัพย์ที่มีค่าของเรา

เมื่อเวลาผ่านไป โดยเฉพาะเมื่อต้องดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น มีความรับผิดชอบมากขึ้น โดยจะช่วยให้เรามีความรอบรู้ทั้งในงาน การบริหาร และการทำงานกับผู้คน สามารถบริหารองค์กรในภาพรวมได้ และท้ายที่สุด ก็จะสามารถส่งมอบการทำงานเพื่อประชาชนที่ดีที่สุดให้กับสาธารณะได้

นอกจากค่านิยมรักการเรียนรู้แล้วอยากฝากแนวคิดของการเป็นข้าราชการที่ดีให้กับทุกคน พวกเราคงเคยได้ยินได้ฟังเพลงที่ชื่อ “จำขึ้นใจ” เนื้อหาส่วนหนึ่งให้แนวคิดและแรงบันดาลใจที่ดี ซึ่งอยากจะฝากไว้ โดยเฉพาะเนื้อเพลงในท่อนสุดท้ายที่ว่า

*“สูงที่สุดของชีวิตคนหนึ่งคน
ต้องพิสูจน์ว่าตนได้ทำอะไร
ด้วยสิ่งที่จะดันปฏิญาณให้ไป
จับกุบใจที่ทำตามได้จริง
ยึดมั่นหัวใจ ในหลักเทียงธรรม
รับใช้ประชาชน ทุกคนเท่าเทียมกัน
มั่นคงความดีตลอดไป”*

ขอให้พวกเราทุกคนฟังอย่างใส่ใจ และทำให้ได้ เพื่อตอบแทนแผ่นดิน

นายชิต ชีวะวิเศษ
รองปลัดกรรทพทพทพทพท

**▶ หลักคิดและแนวทางในการทำงาน
ที่อยากฝากถึงทุกคน**

หลักคิดในการทำงานสำคัญที่
อยากฝากถึงทุกท่านมาจากพระพุทธ-
ศาสนา โดยประเด็นที่ผมเห็นว่าเป็น
หลักการที่สามารถใช้ในการบริหาร
ทั่วไป อยากให้ทุกท่านนำไปใช้ในการ
ทำงาน มาจากพุทธวจนะอันเป็นปัจฉิม-
โอวาทในคัมภีร์ที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
จะเสด็จดับขันธปรินิพพาน เมื่อถึง
ยามสุดท้ายของคัมภีร์นั้น พระพุทธองค์
ได้ประทานปัจฉิมโอวาท ดังความว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันว่า
สังขารทั้งหลาย ย่อมมีความเสื่อมสลาย
ไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลาย จงยังกิจ
ทั้งปวงอันเป็นประโยชน์ของตน
และประโยชน์ของผู้อื่นให้บริบูรณ์
ด้วยความไม่ประมาทเถิด”

ใจความสำคัญของปัจฉิมโอวาท
คือการทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สุข
ต่อตนเอง และผู้อื่น โดยตั้งอยู่ใน
ความไม่ประมาท ซึ่งในทางการบริหาร
จัดการ หมายถึงการบริหารจัดการที่คิด
ไว้ก่อนอย่างรอบคอบ ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น

และจัดการแก้ไขได้เป็นอย่างดี ซึ่งเรื่องนี้ที่พระพุทธองค์ได้แสดงไว้เมื่อสองพันห้าร้อยกว่าปีก่อน สอดคล้องกับหลักการบริหารในยุคต่อมาไม่ว่าจะเรื่องการวางแผนในการทำงาน การวิเคราะห์และจัดการความเสี่ยง ล้วนเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความไม่ประมาททั้งสิ้น ที่สำคัญ คือต้องมีข้อมูลเพียงพอให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้บนพื้นฐานของข้อมูลที่มีความชัดเจน ลุ่มลึก สามารถวิเคราะห์ประกอบการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แต่เราจะทำอย่างไรให้การบริหารจัดการกรุงเทพมหานครเป็นไปด้วยความไม่ประมาท

สิ่งสำคัญก็คือการจัดทำระบบข้อมูลที่มีความลุ่มลึกรอบด้าน ในชั้นนี้ทางกรุงเทพมหานครมีแผนการที่จะทำ Data Center เป็นศูนย์ข้อมูลหลักในการบริหารจัดการกรุงเทพมหานครทั้งหมด และเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยการตัดสินใจของผู้บริหาร ซึ่งเมื่อสำเร็จผมคิดว่า การตัดสินใจบริหารจัดการของเราจะเป็นไปในทิศทางที่

ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้บรรลุตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๒๐ ปี กรุงเทพมหานครแห่งเอเชีย และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็นไปเพื่อให้ชาติของเรามั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ประชาชนอยู่ดีมีสุข

เราในฐานะคนกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พึงทำให้พี่น้องประชาชนอยู่ดีมีสุข โดยจะต้องประสานยุทธศาสตร์ชาติเข้ากับแผนพัฒนากรุงเทพมหานครที่เราดำเนินการโดยมุ่งให้พลเมืองมีความสุข ปลอดภัย มีเศรษฐกิจที่ดี เป็นเมืองที่น่าอยู่ หรือเป็นเมืองสวรรค์ดังพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ที่ทรงอยากให้กรุงเทพมหานครเป็น

“...เมืองที่โปร่ง เมืองที่น่าดู เมืองประวัติศาสตร์และเมืองสวยงาม...”

ผมเชื่อว่าด้วยานาวาสำนี้ โดยการนำของพลตำรวจเอกอัศวิน ขวัญเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและท่าน ศิลปสวย ระวีแสงสุรย์ ปลัดกรุงเทพ-

“อาจมีความคิดเห็นแตกต่างกันได้บ้าง แต่สิ่งสำคัญคือ เป้าหมายที่มีร่วมกัน คือทำอย่างไรที่จะบริหารจัดการบ้านเมืองให้ทุกคนอยู่ดีมีสุขได้”

มหานคร พร้อมกับข้าราชการ บุคลากร อีกเกือบเก้าหมื่นชีวิต ถ้าเรามีจุดหมายเดียวกัน ร่วมมือกัน ดำเนินการตามนโยบายของท่านผู้ว่าฯ ที่ต้องการให้ทุกคนอยู่ดีมีมีความสุข ภายใต้นโยบาย “ผลักดันทันใจ แก้ไขทันที” เราทุกคนก็จะร่วมมือกันทำให้เมืองนี้ดีขึ้นๆ ได้

ในการเดินทางไปด้วยกัน สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงก็คือ ความเป็นครอบครัวของเรา คือครอบครัวกรุงเทพมหานคร ขณะนี้เรามีสมาชิกครอบครัวประมาณแปดหมื่นเกือบเก้าหมื่นคน เป็นครอบครัวใหญ่ อาจมีความคิดเห็นแตกต่างกันได้บ้าง แต่สิ่งสำคัญคือเป้าหมายที่มีร่วมกัน คือทำอย่างไรที่จะบริหารจัดการบ้านเมืองให้ทุกคนอยู่ดีมีสุขได้ และสิ่งสำคัญอีก

ประการที่จะละเอียดไม่ได้ก็คือ เราต้องคำนึงถึงความสุขและสวัสดิภาพของสมาชิกในครอบครัวด้วย ข้าราชการทุกคนต้องมีความสุขในการทำงาน ซึ่งผมขอฝากแนวคิดในเรื่องนี้ไว้ว่า คนเราเลือกในสิ่งที่ยากจะทำ ในสิ่งที่รักทุกอย่างไม่ได้ เราควรมีทัศนคติรักในสิ่งที่ทำ อันไหนที่เราทำ เราตั้งใจทำ เราทุ่มเทที่จะทำ ความสุขในการทำงานก็จะเกิดขึ้นได้

บางครั้งงานที่ทำอย่างตั้งใจและทุ่มเท ก็อาจยังมองไม่เห็นความสำเร็จ บรรลุผล ผมถือคติอย่างในเรื่องพระมหาชนก ในตอนที่พระมหาชนกว่ายน้ำอยู่กลางทะเลมาได้เจ็ดวัน พบกับนางมณีเมขลา ซึ่งเอ่ยถามว่า

“ฝั่งของมหาสมุทรไม่ปรากฏ
แก่ท่าน ถึงท่านจะพยายามว่ายน้ำไป
ก็จะต้องตายเสียก่อนที่จะถึงฝั่งแน่แท้...
การพยายามทำงานอันใดแล้วยังไม่สำเร็จ
แต่เกิดอุปสรรคถึงกับเสียชีวิต
ไปก่อน ก็ไม่ควรทำความพยายาม
นั้นเลย เพราะความพยายามที่ทำมา
ทั้งหมดสูญเปล่า”

พระมหากษัตริย์กล่าวตอบว่า

“ดูกรเทพธิดา เมื่อบุคคลทำความ
เพียรอยู่ ถึงจะตายไปก็ได้ชื่อว่าไม่เป็น
ที่ติเตียนของบิดามารดาวงศ์ญาติ
ตลอดถึงเทพดาทั้งหลาย อีกประการหนึ่ง
เมื่อบุคคลตั้งใจทำหน้าที่ของตนอย่าง
สุดความสามารถแล้ว ย่อมจะไม่เสียใจ
ภายหลัง...ผู้ใดรู้ว่าการทำงานที่ทำไป
จะไม่สำเร็จ แล้วไม่รีบหาทางป้องกัน
ภัยอันตราย บุคคลนั้นชื่อว่าไม่รักษา
ชีวิตตน ถ้าบุคคลนั้นละความเพียรเสีย
ก็จะได้รับผลแห่งความเกียจคร้านของ
ตน บางคนได้เห็นผลแห่งความประสงค์
ของตน แล้วตั้งใจทำงาน ถึงการงานจะ
สำเร็จหรือไม่ก็ตาม ก็ได้เห็นผลงาน
ประจักษ์แก่ตน”

ผมยึดมั่นในหลักการของพระ-
มหากษัตริย์ ที่แม้ไม่เห็นฝั่ง ก็เพียงว่ายน้ำ
ต่อไป ซึ่งโศกเศร้าทั้งหลายไม่สำเร็จเพียง
คิดเท่านั้น แต่เราต้องลงมือทำ ช่วยกัน
ทำคนละไม้คนละมือ มีความเพียร
มีความรักสามัคคี และจับมือเดินด้วยกัน
เพื่อเป้าหมายให้พี่น้องประชาชนอยู่ดี
มีสุข สำคัญที่สุดคือชาติเราต้องอยู่ได้
กรุงเทพมหานครเป็นศักดิ์เป็นศรีของ
เมือง ใครมาเยือนก็เห็นว่าเมืองของเรา
เป็นเมืองที่น่าอยู่

สุดท้ายนี้ ผมมีแนวคิดในการ
ทำงานและการใช้ชีวิตของผมว่า
ความสุขของคนอื่นก็คือความสุข
ของเรา เมื่อใดที่คนอื่นมีความสุขแล้ว
ไม่ว่าจะเป็นคนที่เราพบ เป็นเพื่อน
ครอบครัว ถ้าเขายิ้ม มีความสุข ก็เป็น
ของขวัญของผม วันหนึ่งเราจะเก็บ
ของขวัญกลับบ้านได้มากมาย ใจเราก็
มีความสุข ฉะนั้นขอให้เราตั้งใจสร้าง
ความสุขให้กับคนอื่นไปเรื่อย ๆ ใจเรา
ก็มีความสุข สังคมมีสุข และประเทศ
ชาติก็มีความสุข

ชินวาทินันท์

นางวิภารัตน์ ไชยานุกิจ
รองปลัดกรุงเทพมหานคร

▶ แนวคิดในการขับเคลื่อนการก การพัฒนากรุงเทพมหานคร ให้ประสบผลสำเร็จ

มุ่งมั่นดำเนินการตามนโยบาย
ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
ปลัดกรุงเทพมหานคร และนโยบาย
ของรัฐบาล โดยในการทำงานทุกอย่าง
อยากให้พวกเราตระหนักว่า ภารกิจ
หลักของเราคือการให้บริการ ช่วยเหลือ
ดูแล อำนวยความสะดวกสบาย
ให้กับประชาชน ซึ่งจะต้องยึดหลัก
มิตรจิตมิตรใจ และต้องให้ความสำคัญ

กับการทำงานแบบบูรณาการมากขึ้น
โดยทำอย่างจริงจัง เพื่อมุ่งแก้ไขปัญห
ความทุกข์ร้อนให้กับพี่น้องประชาชน
ด้วยกลไกในภาพรวมขององค์กรเรา
อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดประเด็นแรกที่ยากฝาก
ทุกคนก็คือ เราต้องสร้างความเป็น
ธรรมในสังคม ซึ่งสิ่งนี้จะเกิดขึ้นได้ส่วน
หนึ่งจากการบังคับใช้กฎหมายอย่าง
จริงจังในเรื่องที่จำเป็น เพื่อป้องกัน
ไม่ให้ประชาชนในจำนวนมากเกิดความ
เดือดร้อน และลดความเหลื่อมล้ำ โดย

ในการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เราต้องให้ความรู้กับประชาชนด้วย เนื่องจากประชาชนบางส่วนไม่รู้กฎหมาย จึงเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่จะนำความรู้กฎหมายไปสู่ประชาชน ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ที่ว่า

“...หลักที่ว่าทุกคนต้องทราบถึงกฎหมายและต้องทำตามกฎหมายนั้น รู้สึกว่าบางครั้งก็ใช้ไม่ได้ เพราะกฎหมายไม่ถึงประชาชน ต้องนึกบ้างว่าเป็นความผิดทางราชการ ที่ไม่สามารถจะนำกฎหมายไปให้ถึงประชาชน...”^๑

ด้วยการน้อมนำพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ช่างต้นมาถือปฏิบัติเป็นหน้าที่ เราจึงจะสามารถสร้างความเป็นธรรมในสังคมอย่างแท้จริงขึ้นมาได้

อย่างไรก็ตาม การบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพไม่ใช่คำตอบเดียวของการสร้างความเป็นธรรมตลอดจนความสุขและสงบเรียบร้อยในสังคม เราจะยึดหลักการบังคับใช้กฎหมายเพียงลำพังในการทำงานเพื่อประชาชนไม่ได้ แต่เราต้องรู้จักที่จะไม่ใช่เพียงขอกฎหมาย และรู้ว่าบางเรื่องก็ไม่จำเป็นต้องใช้กฎหมายบังคับ การที่เคยเป็นนักกฎหมายมาก่อน ทำให้มีมุมมองละเอียดรอบคอบและยิ่งไปกว่านั้นยังทำให้รู้ว่าหลักกฎหมายไม่ควรนำมาใช้กับทุก ๆ เรื่อง

ข้อนี้นำไปสู่ประเด็นต่อมาที่อยากฝากไว้ คือ เราต้องปรับใช้หลักรัฐศาสตร์และจิตวิทยาในการทำงานกับมวลชน ซึ่งจะช่วยลดความขัดแย้ง และช่วยให้ได้รับความร่วมมือร่วมใจจากสังคมมากขึ้น โดยในอีกทางหนึ่ง เราควรร่วมกันสร้างเสริมและปลูกฝังจิตสำนึก

---

^๑ พระบรมราโชวาท ในโอกาสพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์แก่ข้าราชการ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๑๓

“
เราเลือกงานไม่ได้
แต่เราเลือกทำให้ดีได้ ทำงาน
อย่างมีความสุขได้ โดยอาศัย
ความจริงใจซึ่งกันและกัน
ทั้งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน
และเพื่อนร่วมงาน
”

ให้กับประชาชน เพื่อให้ปฏิบัติตาม
ครรลองที่เหมาะสมโดยไม่ต้องมี
กฎหมายคอยบังคับ โดยเราในฐานะ
ข้าราชการควรเริ่มต้นที่ตัวเองก่อน จาก
การมีวินัย และพยายามทำสิ่งที่เป็น
ประโยชน์กับองค์กรและส่วนรวม

ในอีกประเด็นหนึ่ง การที่เรา
จะทำงานทุกอย่างให้มีประสิทธิภาพ
เราต้องรู้ภารกิจของกรุงเทพมหานคร
อย่างชัดเจน เพื่อที่จะแก้ไข้ปัญหาและ
ตอบสนองความต้องการของประชาชน

ให้ได้ ตัวอย่างที่สำคัญก็คือ ภารกิจของ
ผู้อำนวยการเขตตามพระราชบัญญัติ-
ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๒๘ และกฎหมายอื่นๆ รวมทั้ง
พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่
พ.ศ. ๒๔๕๗ ต้องศึกษาและทำความเข้าใจ
จึงจะปฏิบัติงานได้ดีและถูกต้อง
ทุกวันนี้ประชาชนต้องการการตอบสนอง
ที่รวดเร็ว และนโยบายของผู้ว่า-
ราชการกรุงเทพมหานครก็มุ่งเน้น
ความรวดเร็ว แต่การทำงานต้องม
ีความรอบคอบและถูกต้องบนพื้นฐาน
ของระเบียบกฎหมาย เราจึงต้องแสวงหา
ข้อมูลความรู้

สำหรับสิ่งที่คิดว่าเราควรปรับเปลี่ยน ประเด็นแรก คือภาคราชการต้องปรับตัวให้เท่าทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทุกวันนี้ภาคเอกชนบางหน่วยงานรับคนเข้าทำงานโดยไม่ได้พิจารณาวุฒิการศึกษาเป็นหลักแล้ว แต่สนใจว่าคนนั้นทำอะไรได้บ้าง ในขณะที่ราชการยังให้ความสำคัญกับวุฒิการศึกษาต้องตรงตามที่กำหนดทุกอย่าง ซึ่งอาจไม่สะท้อนความสามารถในการทำงาน ทำให้ภาคเอกชนได้คนที่สัคยภาพไป ในเรื่องนี้ อาจต้องทบทวนพิจารณาแนวทางการรับคนเข้าทำงานกันใหม่ ซึ่งไม่แน่ใจว่าจะเป็นไปได้ในทางปฏิบัติหรือไม่ ในช่วง ๔ - ๕ ปีมานี้ ตลาดแรงงานมีความเปลี่ยนแปลงสูงมาก มีการแย่งชิงแรงงานกันอย่างเข้มข้น คนรุ่นใหม่ทุกวันนี้มีแนวโน้มจะทำงานที่ตัวเองพอใจมากยิ่งขึ้น และจะเลือกงานราชการน้อยลง หากภาคราชการไม่ปรับเปลี่ยน คงยากที่จะได้คน

มีความสามารถเหมาะสมกับปัจจุบันมาทำงาน

ประเด็นต่อมา สิ่งที่เราควรปรับตัวยังรวมถึงการทำความเข้าใจรูปแบบความต้องการของประชาชน เช่น คนรุ่นใหม่นิยมใช้การติดต่อสื่อสารผ่านโซเชียลมีเดีย ไม่เข้ามาติดต่อราชการที่สำนักงานเขตเหมือนก่อน รูปแบบของการร้องเรียนก็เปลี่ยนไป เราควรพัฒนาช่องทางการติดต่อและตระหนักว่า เรามีหน้าที่แก้ไขตรวจสอบปัญหาความทุกข์ร้อนของประชาชน ไม่ใช่ตอบโต้หรือทะเลาะ สิ่งที่เราควรทำคือ นึกถึงใจเขาใจเรา ทำความเข้าใจ และช่วยเหลือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยไม่ปฏิเสธความรับผิดชอบ เพราะประชาชนอาจไม่ทราบว่าใครเป็นผู้รับผิดชอบที่แท้จริง การประสานและจัดการภายในหน่วยงานด้วยตัวเอง ถือเป็นภาระงานที่เบื้องต้นอย่างง่าย ๆ ที่เราทำให้เกิดขึ้นได้ทุกวัน ในกรุงเทพมหานคร

▶ หลักคิดในการพัฒนาตนเอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานของกรุงเทพมหานคร

ดิฉันยึดหลักการทำงานแบบ ไม่ใช่คนของใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นคนของกรุงเทพมหานคร สามารถดำเนินการตามนโยบายของผู้บริหารได้ ทุกยุคสมัย ถ้าเป็นสิ่งที่ชัดเจนและถูกต้อง โดยถ้าเห็นว่ามีข้อที่ไม่ถูกต้องก็เสนอความเห็น ทางออก และการแก้ไข สำหรับผู้ปฏิบัติงาน สิ่งสำคัญคือเจ้าของงานต้องรอบรู้ รอบคอบ และรู้จักรับผิดชอบในสิ่งที่ตัวเองทำ

อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญ คือ การดูแลผู้ร่วมงาน เพราะเราทำงานคนเดียวไม่ได้ ต้องใส่ใจและดูแลผู้ร่วมงานทุกระดับตามสมควร ใส่ใจไต่ถามทุกข์สุขและช่วยเหลือแบ่งปันตามความเหมาะสม เช่น ส่งต่อความช่วยเหลือ ในแต่ละปีก็จัดให้มีกิจกรรมร่วมกัน โดยยึดคติ “สุขด้วยกัน ทุกข์ด้วยกัน”

ตัวอย่างก็คือ ในตอนที่ทำงานอยู่สำนักงานเขต เมื่อมีการประชุม

ผู้บริหารเขต ก็ให้มีการรับประทานอาหารร่วมกัน ผลัดกันเป็นเจ้าภาพระหว่างผู้อำนวยการเขต ผู้ช่วย-ผู้อำนวยการเขต และหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ทำให้มีความเป็นกันเองมากยิ่งขึ้น เมื่อมีภารกิจที่ต้องทำด้วยกันก็ทำให้การพูดคุย การร่วมงาน เป็นไปด้วยความเข้าใจ และราบรื่น งานบางอย่างไม่ต้องรอให้ผู้อำนวยการเขตตัดสินใจก็สามารถดำเนินการไปได้ด้วยความร่วมมือระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ที่พูดคุยกันได้เหมือนพี่น้อง

สิ่งสำคัญมากอีกประการหนึ่ง คือ การเรียนรู้จากประสบการณ์ และนำมาไตร่ตรองใช้ จะทำให้รับมือได้กับงานทุกรูปแบบที่ได้รับ ดิฉันโชคดีและมีโอกาสเรียนรู้การทำงานจากอดีตผู้บังคับบัญชาหลายท่าน เช่น ท่านผอ.สุวรรณ สง่ากิจ อดีตผู้อำนวยการ-กองกฎหมายและคดี ท่านผอ.ธนะกร คุณาวุฒิ ท่านปลัดฯ เจริญรัตน์ ชูติกาญจน์ และท่านปลัดฯ นินนาท ชลิตานนท์ ซึ่งเป็นแบบอย่างในเรื่องข้อกฎหมาย การบริหาร ตลอดจนงานหนังสือและ

งานสารบรรณ รวมทั้งท่านผู้อำนวยการ-
เขตหลายท่าน เช่น ท่านผอ.กำธร
เลิศสินไทย ซึ่งท่านได้สอนว่า
คนเรา “หนึ่งไม่เป็น ใหญ่ไม่ได้”
ท่านผอ.ประเสริฐ อินทุโสมา ซึ่งเป็น
แบบอย่างของคนทีละเอียดยรอบคอบ
มากในหน่วยงาน และท่านผอ.วรพจน์
อินทุลักษณะ ซึ่งเป็นแบบอย่างในเรื่อง
การวางแผนและการตัดสินใจใน
ภาวะฉุกเฉิน

ประสบการณ์ที่ดีฉันได้รับจาก
การดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการเขต
คลองเตย ก็เป็นประสบการณ์ที่เรียก
ได้ว่า ผ่าน “โรงเรียนคลองเตย” มา
เขตคลองเตยมีความเห็นต่างทาง
การเมืองค่อนข้างชัดเจนในขณะนั้น
แต่ด้วยหลักการยึดความเป็นกลาง
ทำงานแบบมีน้ำใจต่อกัน เชื่อใจกัน
ก็สามารถเป็นที่ยอมรับ

สำหรับความคาดหวังเกี่ยวกับ
กรุงเทพมหานครในวันข้างหน้า ดิฉัน
เริ่มเข้ารับราชการตั้งแต่ ๑ เมษายน

๒๕๒๕ ความรู้สึกก็คือ ไม่อยากได้ยิน
ใครต่อว่าการทำงานของกรุงเทพมหานคร
เพราะมีความผูกพัน อยากเห็นภาพของ
กรุงเทพมหานครที่เดินไปข้างหน้า
อย่างสง่างาม เมื่อเกษียณไปแล้ว
มองกลับมา ก็ภาคภูมิใจ

อยากให้ทุกคนตื่นเช้าแล้ว
อยากมาทำงาน สนุกกับงานที่ทำ
เราเลือกงานไม่ได้ แต่เราเลือกทำ
ให้ดีได้ ทำงานอย่างมีความสุขได้
โดยอาศัยความจริงใจซึ่งกันและกัน
ทั้งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และเพื่อน
ร่วมงาน โดยซื่อสัตย์ในงานที่ทำ

สุดท้ายนี้ ขอฝากว่า “อะไรที่
ไม่คาดหวัง จะไม่ผิดหวัง” อำนวย
จะอยู่กับเราชั่วคราว แต่ครอบครัว
สุขภาพ และเพื่อน จะอยู่กับเราตลอดไป
อย่ากุมเทกับการกิจและงานจนลืม
ครอบครัว เพื่อนฝูง เพราะทั้ง
ครอบครัวและเพื่อนคือสิ่งสำคัญ
ในชีวิตของเราเช่นกัน รวมถึงสุขภาพ
ของตัวเองด้วย

▶ แนวคิดการขับเคลื่อนภารกิจ การพัฒนากรุงเทพมหานครให้ ประสบผลสำเร็จ

กรุงเทพมหานครมีหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่น่าอยู่ แต่ขณะนี้เราสามารถทำสำเร็จให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่น่าเที่ยว ติดอันดับโลก ติดต่อกันหลายปี ดังนั้นเป้าหมายที่เราต้องดำเนินการต่อไปให้ได้คือ ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครที่น่าอยู่

ปัจจุบันผมคิดว่าข้าราชการและบุคลากรกรุงเทพมหานครทำงานหนักมากแทบไม่มีวันหยุด การทำงานบางอย่าง บางเรื่อง ต้องทำ ๒๔ ชั่วโมง ต้องตื่นตัวตลอด เช่น การดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การป้องกันสาธารณสุขต่าง ๆ เมื่อรวมกับภารกิจที่ได้รับมอบหมายเพิ่มขึ้นทำให้ไม่มีเวลาพักผ่อนประเด็นคือเราทำงานหนัก แต่เรายังไม่บรรลุเป้าหมายการเป็นมหานครที่น่าอยู่ เรายังได้รับเรื่องร้องเรียนจาก

ประชาชนในหลาย ๆ ด้าน อย่างต่อเนื่อง
เจ้าหน้าที่เสี่ยงในการที่จะถูกตรวจสอบ
ถูกกล่าวหาได้อย่างง่ายดาย โลกที่
เปลี่ยนไป สภาพของเทคโนโลยีต่าง ๆ
ทำให้การเข้ามาตรวจสอบการทำงาน
ของเจ้าหน้าที่ง่ายมาก บางครั้งก็
บั่นทอนความตั้งใจในการปฏิบัติงาน
ของเจ้าหน้าที่

ผมคิดว่าในการขับเคลื่อนภารกิจ
ของกรุงเทพมหานครให้ประสบผลสำเร็จ
ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานคร
นำอยู่ มืองค์ประกอบสำคัญ ๒ ส่วน คือ

๑. เจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร
ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนภารกิจมีความจำเป็น
ที่จะต้องพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ
โดยเฉพาะขั้นตอนและกฎหมายต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ ต้องหา

มาตรการสร้างความรู้ให้ทันต่อการ
เปลี่ยนแปลง สามารถแก้ไขปัญหา
การทำงานที่กระทบต่อประชาชนได้
ทันท่วงที มีสภาพจิตใจที่เข้มแข็ง อดทน
ต้องมีการจัดเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสม
กับงาน และที่สำคัญต้องมีมาตรการ
ในการบริหารจัดการให้เจ้าหน้าที่
มีความสุขกับการทำงานด้วย

๒. ประชาชนคนกรุงเทพมหานคร
เอง เราต้องยอมรับว่าในการแก้ไข
ปัญหาต่าง ๆ เจ้าหน้าที่เพียงฝ่ายเดียว
จะดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ
คงจะยาก และต้องเสียค่าใช้จ่าย
ทั้งด้านบุคลากรและอุปกรณ์ เครื่องมือ
ต่าง ๆ ซึ่งเป็นเงินภาษีของประชาชน
คนกรุงเทพมหานครเองเป็นจำนวนมาก
แต่ถ้าการพัฒนากรุงเทพมหานคร

“

การพัฒนากรุงเทพมหานคร
ให้ประสบผลสำเร็จ ผมคิดว่า
มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะ
ต้องใช้แนวทางการสร้าง
ความร่วมมือ การมีส่วนร่วม
ของภาคประชาชนในทุกส่วน
ในการขับเคลื่อน

”

ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม โดยไม่
จำเป็นต้องร่วมช่วยทำ เพียงแต่ช่วยลด
เช่น ในเรื่องการรักษาความสะอาด
และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ
บ้านเมือง หากทุกคนไม่ทิ้งขยะในที่
ที่ไม่ควรทิ้ง สภาพบ้านเมืองก็สะอาดได้
โดยไม่ต้องจ้างเจ้าหน้าที่หรือหาเครื่องมือ
มาดำเนินการ

ทางทำมีไว้ให้ประชาชนสัญจร
ผู้ขับซึ่รถจักรยานยนต์ไม่ขับขึ้นทางเท้า
สภาพบ้านเมืองก็จะเป็นระเบียบ
เรียบร้อย โดยไม่ต้องจ้างเจ้าหน้าที่
มาดำเนินการ ดังนั้นการดำเนินการ

สร้างให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการ
แก้ไขปัญหาของเมืองโดยตัวประชาชน
เอง จะช่วยพัฒนากรุงเทพมหานครให้
ประสบผลสำเร็จได้

แนวคิดในการขับเคลื่อนภารกิจ
การพัฒนากรุงเทพมหานครให้ประสบ
ผลสำเร็จ ผมคิดว่ามีความจำเป็น
อย่างยิ่งที่จะต้องใช้นโยบายการสร้าง
ความร่วมมือ การมีส่วนร่วมของภาค
ประชาชนในทุกส่วนในการขับเคลื่อน

▶ หลักคิดในการพัฒนาตนเอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของ กรุงเทพมหานคร

ประเด็นที่ ๑ ผมใช้หลักการ
เคารพตัวเอง หมายความว่า ต้องรู้ตัวเอง
ตลอดเวลาว่า ผมเป็นใคร คนที่เป็นพ่อ

วิบูลย์ธรรม

วารสารพัฒนาข้าราชการ กทม. ๒๑

เป็นแม่ ก็ต้องรู้ว่าหน้าที่ของพ่อของแม่ คืออะไร คนที่เป็นลูกก็ต้องรู้ว่าหน้าที่ของลูกคืออะไร ผมเป็นข้าราชการก็ต้องรู้ว่าหน้าที่ของผมคืออะไร

ผมมักพูดกับน้อง ๆ ที่มงานเสมอ เพื่อหล่อหลอมที่มงานให้เป็นหนึ่งเดียวกัน และร่วมทำงานเดินไปด้วยกัน กับผม โดยบอกเขาว่าไม่ต้องมาเคารพผม ไม่ต้องมาดูแล ไม่ต้องอะไรทั้งสิ้น ขอแค่ให้ทุกคนเคารพตัวเอง

นั่นหมายความว่าทุกคนรู้หน้าที่ของตัวเอง เมื่อทุกคนเคารพในตัวเอง รู้ว่ามีหน้าที่อะไร เขาก็จะทำหน้าที่นั้น โดยไม่ต้องบังคับเลย ทุกอย่างก็จะสมบูรณ์แบบได้โดยอัตโนมัติ

ผมเชื่อมั่นในแนวคิดที่ว่า “สูงสุดของการปกครอง คือการไม่ปกครอง สูงสุดของกฎหมาย คือการไม่มีกฎหมาย” เพราะฉะนั้นถ้าทุกคนรู้ว่าตัวเองคือใคร ทำอะไร เป้าหมายก็จะสำเร็จอย่างสวยงามแน่นอน

ประเด็นที่ ๒ ที่ผมปฏิบัติอยู่เสมอ และคิดว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผมมาถึง

ตรงนี้ได้ คือการไม่เป็นน้ำเต็มแก้ว ผมเชื่อว่าเป็นความผิดพลาดทางความคิดถ้าเป็นคนน้ำเต็มแก้ว เพราะเราจะขาดโอกาสที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และความคิดของคนอื่น ปิดโอกาสที่จะพบว่าสิ่งที่ดีที่สุดคืออะไร ผมจะรับฟังทุกอย่างจากทุกคน แม้อาจจะทำให้ดูเหมือนว่าผมไม่เก่ง ไม่ฉลาดจริง ๆ แล้วผมก็มีมุมของผม และผมก็มั่นใจ แต่ผมต้องการสิ่งที่ดีที่สุด เพราะความมั่นใจของตัวเองนั้นอาจผิดพลาดก็ได้

การไม่เป็นน้ำเต็มแก้ว ผมคิดว่าช่วยให้เกิดการ ทำงานเป็นทีมอย่างสมบูรณ์

อีกประการหนึ่งที่ผมถือปฏิบัติ คือ การอดทน อดกลั้น แม้จะเป็นแป้นทองที่ปิดหลังพระ เชื่อว่าต้องมีสักวันที่ถูกหยิบมาดู ซึ่งคิดว่าผมมาถูกทางที่ปฏิบัติตัวแบบนี้ ทำให้มาถึงวันนี้ได้

***

แผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานคร การพัฒนาสมรรถนะ BMA Pro 21st บนพื้นฐาน 70:20:10 Learning Model

กอบชัย พงษ์สริม*

U ทศวรรษนี้เขียนขึ้นจากการที่ผู้เขียนได้รับเชิญจากสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานครให้ไปบรรยายในหัวข้อ “**แนวทางการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพ**” ในโครงการสร้างความเข้าใจในการนำแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานครไปสู่การปฏิบัติ โดยผู้เขียนได้กำหนดหัวข้อในการบรรยายว่า “**BMA Pro 21st : 70:20:10 Learning Model**” ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานคร และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ผู้เขียนเห็นว่าหัวข้อการบรรยายดังกล่าวน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานคร จึงได้นำมาเรียบเรียงเป็นบทความนี้ขึ้น

* หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร

การบริหารทรัพยากรบุคคลของ กรุงเทพมหานคร กับหลัก HRM

การบริหารทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ อยู่ภายใต้วงจรการบริหารทรัพยากรบุคคล คือ **การสรรหาคน (Recruitment)** ที่เกี่ยวข้องกับ “การวางแผนกำลังคน” เพื่อให้ได้คนที่มีความรู้ตามที่ต้องการ ตรงตามเวลาที่ต้องการ ตามจำนวนที่ต้องการ “การแสวงหาคน” ให้เพียงพอกับความ ต้องการและให้ทันกับความต้องการ ใช้คน “การเลือกสรรคน” เพื่อให้ได้คนที่เก่ง ที่ดี สามารถใช้งานได้ดี มาทำงานในองค์กร

เมื่อได้คนมาทำงานในองค์กรแล้ว ก็จะต้อง **พัฒนาคน (Development)** เป็นการพัฒนาทั้งทักษะ - ความสามารถ (Skill and Ability) พฤติกรรม (Behavior) ความรู้ (Knowledge) เพื่อให้คนเก่งขึ้น ดีขึ้น ใช้งานได้ดีขึ้น และองค์กรจำเป็นต้อง**รักษาคนไว้ (Retention)** โดยจะต้องให้คนทำงาน

“ เมื่อได้คนมาทำงานในองค์กรแล้วก็ต้องพัฒนาคน (Development) เป็นการพัฒนทั้งทักษะ - ความสามารถ (Skill and Ability) พฤติกรรม (Behavior) ความรู้ (Knowledge) เพื่อให้คนเก่งขึ้น ดีขึ้น ใช้งานได้ดีขึ้น ”

มีความมั่นคงในการทำงาน (Security) มีทางก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (Progress) ได้รับความเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน การพิจารณาความดี ความชอบ การเลื่อนตำแหน่ง (Fairness) และทำให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี (Quality of Life) และการ**ใช้คนให้เป็นประโยชน์ (Utilization)** คือ การแต่งตั้งคนให้ทำหน้าที่ แต่งตั้งคนให้ตรงกับงาน ตามความรู้ความสามารถ ค่าหนึ่งถึงผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพขององค์กร และลักษณะของงาน ไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม คัดคนไม่ได้ออก

โดยมีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานและการดำเนินการทางวินัยที่มีประสิทธิภาพ และมีการควบคุมคนให้ทำงานให้ดี มีความประพฤติดี

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบหลักการบริหารทรัพยากรบุคคล (Human Resource Management : HRM) ที่ประกอบไปด้วยฟังก์ชันงานหลัก ๆ คือ

๑. การวางแผนกลยุทธ์ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล (Human Resource Planning)

๒. การกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบ และกระบวนการทำงานต่าง ๆ (Equal Employment Opportunity)

๓. การออกแบบ วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการคัดเลือกคนที่มีความสามารถและศักยภาพตามที่ต้องการ (Staffing : Recruitment and Selection)

๔. การออกแบบโครงสร้างเงินเดือน การให้สวัสดิการ การกำหนดค่าตอบแทนที่จูงใจ เชื่อมโยงกับ

ผลการทำงานระดับบุคคล หน่วยงาน และองค์กร (Compensation and Benefits)

๕. การพัฒนาให้เกิดระบบการสื่อสารถึงความต้องการ ปัญหาที่เกิดขึ้นของบุคลากรในองค์กร (Employee Relations)

๖. งานส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัยในที่ทำงาน การสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี (Healthy Safety Security) และ

๗. งานพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพื่อสร้างความสามารถและศักยภาพการทำงานของบุคลากร (Human Resource Development : HRD)^๑

จะเห็นได้ว่าการบริหารทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ จะมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับฟังก์ชันงานของ HRM ดังกล่าวมาข้างต้น โดยงานด้านการ

^๑ อากรณ กุวิชัยพันธ์, กลยุทธ์การพัฒนาระบบบริหารบุคคล, กรุงเทพฯ : เอช อาร์ เซ็นเตอร์ ๒๕๕๓, ๒. ๒๔-๒๕.

พัฒนาทรัพยากรบุคคล HRD จะเป็นหนึ่งในฟังก์ชันงานของ HRM ด้วย มิได้เป็นงานที่แยกออกจากกัน

ฟังก์ชันงานการพัฒนาทรัพยากรบุคคล (HRD) จะมียุทธศาสตร์ที่สำคัญสี่ด้าน คือ

๑. การพัฒนารายบุคคล (Individual Development)

๒. การพัฒนาสายอาชีพ (Career Development)

๓. การบริหารผลการปฏิบัติงาน (Performance Management) และ

๔. การพัฒนาองค์กร (Organization Development) ซึ่งการดำเนินการด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลจะต้องมีการบูรณาการองค์ประกอบทั้งสี่เข้าด้วยกัน^๒

HRD จึงไม่ใช่เป็นเพียงแค่การฝึกอบรม หรือ Training เท่านั้น แต่เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลโดยมีแนวคิดคือ เพื่อช่วยให้บุคลากรเป็นพนักงานที่เป็นนักปฏิบัติที่เก่ง (Work Smarter)

สร้างความเจริญก้าวหน้าในสายอาชีพให้แก่บุคลากร พัฒนาความรู้ ทักษะทัศนคติของบุคลากร เป็นแนวคิดที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้ภายในองค์กร โดยเน้นให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้ที่จะเพิ่มความสามารถและศักยภาพของตนเอง มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงผลการดำเนินงานของบุคลากร หน่วยงาน และองค์กรให้ดียิ่งขึ้น

แผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานคร

การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานครให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ มีความเป็นมืออาชีพที่เหมาะสมกับการบริหารมหานคร และเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นภารกิจสำคัญตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๒ ด้านที่ ๗ การบริหารจัดการเมืองมหานคร มิติที่ ๗.๓ การบริหารทรัพยากรบุคคล โดยมีเป้าหมายให้กรุงเทพมหานครมีผู้ปฏิบัติงานที่ดีและเก่ง เป็นผู้ปฏิบัติงาน

^๒ อ้างแล้วใน ๒, U. ๒๘ - ๒๙

แบบมีอาชีพ มีสมรรถนะสูง เป็นที่
เชื่อมั่นของประชาชน ซึ่งในขณะนี้
กรุงเทพมหานครได้จัดทำแผนพัฒนา
ทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานคร
(พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) เพื่อวาง
ยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากร
มนุษย์ของกรุงเทพมหานคร (Strategic
Human Resource Development)
โดยมียุทธศาสตร์ ๔ ยุทธศาสตร์^๓ คือ
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพ
บุคคลของกรุงเทพมหานครให้มี
สมรรถนะที่พึงประสงค์

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาศักยภาพ
ของนักบริหารและเตรียมความพร้อม
การเป็นผู้นำในการปฏิบัติการกิจของ
เมืองในอนาคต

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพ
เครื่องมือและกลไกในการขับเคลื่อน
การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของ
กรุงเทพมหานคร

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้าง
วัฒนธรรมองค์กรสมัยใหม่ โดยมี

เป้าประสงค์หลักที่ต้องการพัฒนา
ทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานคร
ให้สามารถทำงานได้ (Be able to
work) ทำงานดี (Well – Performed)
มีผลงานโดดเด่น (Outstanding
Performance) พัฒนาผู้อื่นได้
(Coaching Others) และพร้อม
เป็นผู้นำ (Superior Leadership)
มีสมรรถนะที่พึงประสงค์ **BMA Pro
21st Competency Model**
**BMA Pro 21st Competency
Model**

BMA Pro 21st Competency
Model^๔ เป็นสมรรถนะของทรัพยากร
บุคคลของกรุงเทพมหานคร ในศตวรรษ
ที่ ๒๑ ที่เป็นมืออาชีพประกอบด้วย
สมรรถนะหลักข้าราชการกรุงเทพ-
มหานคร (Core Competency)
สมรรถนะประจำผู้บริหารกรุงเทพมหานคร
(Managerial Competency) สมรรถนะ
ประจำกลุ่มงานของข้าราชการ
กรุงเทพมหานครสามัญ (Common

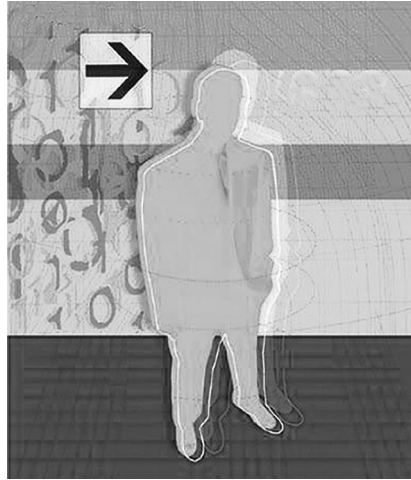
^๓ สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร, แผนพัฒนาราชการบุคคลของกรุงเทพมหานคร
(พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕), กรุงเทพฯ, น. ๒๕-๒๖.

^๔ อ้างแล้วใน ๔.๒.๒๒

Functional Competency) และสมรรถนะของคนในศตวรรษที่ ๒๑ **4C1D** คือ Critical Thinking Doing And Problem – Solving : ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ Creativity : ทักษะการสร้างสรรค์ Communication : ทักษะการสื่อสาร Collaboration : ทักษะการร่วมมือ และ Digital Literacy : ทักษะความเข้าใจและนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ ในการพัฒนาทบทวนร่วมกันและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานคร จะเห็นได้ว่าการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานครเป็นการพัฒนาขีดความสามารถของบุคคล (Competency Based)

Competency Based 70:20:10 Learning Model

การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานครตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในแผนฉบับดังกล่าว มีวิสัยทัศน์ที่จะพัฒนาให้ “ทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานครเป็นมืออาชีพในการให้บริการประชาชน (BMA Pro 21st มุ่งสู่การเป็นมหานครแห่งเอเชีย) โดย

ปัจจัยสู่ความสำเร็จประการหนึ่งคือ “การจัดให้มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลแบบ 70:20:10 (On the job training, Coaching, Mentoring, Training) ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาและเหมาะสมกับรายบุคคล (ซ่อม/สร้าง/ยกระดับสมรรถนะ) พร้อมติดตามประเมินผล” และ “มีกลไกการประเมิน Training Needs การกำหนดแผนพัฒนาให้เหมาะสมกับรายบุคคล (จัดทำ IDP) และวิธีการพัฒนาที่สอดคล้องกับภาระงาน”

ประเด็นที่จะต้องพิจารณาคือ การจัดทำมีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลแบบ 70:20:10 โดยมีการกำหนด

“ HR ของหน่วยงาน
ก็จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ
ในหลักคิด กระบวนการ
ขั้นตอนการพัฒนา และเครื่องมือ
การพัฒนาเหล่านี้ และสามารถ
ให้คำปรึกษากับผู้บังคับบัญชา
และบุคลากรภายในหน่วยงาน

”

แผนพัฒนาให้เหมาะสมกับรายบุคคล
(จัดทำ IDP) อันเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ
ของการพัฒนาทรัพยากรบุคคล
ของกรุงเทพมหานครนั้น มีแนวคิดและ
แนวทางการดำเนินการตลอดจนมี
เครื่องมือทาง HR ที่จะนำมาใช้อย่างไร

Competency Based 70:20:10
Learning Model เป็นแนวทางการ
เรียนรู้แบบองค์รวม (Holistic Learning)
ที่นำมาใช้เพื่อทำให้ผลการดำเนินงาน
ขององค์กรมีผลประกอบการที่ดีเลิศ
หรือ HPO : High Performance
Organization เป็นการเรียนรู้ที่มี
องค์ประกอบสามส่วนคือ

๑. Learn by Experience : 70

คือการเรียนรู้และพัฒนาผ่านการ
ทำงานประจำวันและการทำงานที่
ท้าทาย มีการฝึกการปฏิบัติ

๒. Learn by Others : 20

คือการเรียนรู้และพัฒนาการผ่านการมี
ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นทั้งภายในและ
ภายนอกองค์กร และ

๓. Learn by Courses : 10

คือ การเรียนรู้และพัฒนาผ่านโปรแกรม
การฝึกอบรมหรือรูปแบบการเรียนรู้ที่
เป็นรูปธรรม

จากรูปแบบการเรียนรู้ทั้งสาม
ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การเรียนรู้โดย
โปรแกรมการฝึกอบรม (Learn by
Courses : 10) หรือ Formal Learning
เป็นสัดส่วนการพัฒนาที่น้อยที่สุด
โดยการเรียนรู้ผ่านการทำงานประจำ
(Learn by Experience : 70) ซึ่งเป็น
การเรียนรู้จากสถานที่ทำงาน หรือ
Workplace Learning เป็นการเรียนรู้
แบบ Informal Learning หรือการเรียนรู้
แบบไม่เป็นทางการ จะเป็นสัดส่วน
ที่สูงที่สุด และการเรียนรู้ผ่านการ
มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Learn by

ทีมนวัตกรรม

Others : 20) เป็นสัดส่วนที่สูงรองลงมา โดยเป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือ หรือ Collaborative Learning เป็นการเรียนรู้ทางสังคม หรือ Social Learning ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบ Informal Learning หรือการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการเช่นกัน การเรียนรู้แต่ละรูปแบบมีเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาแตกต่างกัน กล่าวคือ

Learn by Experience : 70

เป็นการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult Learning) มีลักษณะเป็นการเรียนรู้จากสถานที่ทำงานจริง เป็นการเรียนรู้ที่ไม่มีโครงสร้างและรูปแบบการเรียนรู้ที่แน่นอน มุ่งเน้นการเรียนรู้จากการมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นด้วยการติดตามการเฝ้าดูผู้อื่นในการปฏิบัติงานจริง รวมถึงการเรียนรู้จากการทดลอง การปฏิบัติ^๕ โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงและพัฒนาความสามารถของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพ และมีผลการทำงานที่ดีขึ้น การเรียนรู้ในรูปแบบนี้มีเครื่องมือการพัฒนา ๒๐

เครื่องมือ^๖ ซึ่งเครื่องมือเหล่านี้จะต้องถูกกำหนดและเลือกใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคลโดยไม่จำเป็นต้องใช้ทุกเครื่องมือ โดยผู้บังคับบัญชาและบุคลากรจะต้องร่วมกันเลือกและกำหนดเป็นข้อปฏิบัติในการนำเครื่องมือการพัฒนานี้มาใช้ เครื่องมือในการพัฒนาดังกล่าวประกอบด้วย

(๑) Job Shadowing Observation คือ การติดตามแม่แบบที่เป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับ หรือเป็น Role Model ในเรื่องที่ต้องการติดตามหรือสังเกตพฤติกรรมการทำงานของแม่แบบ

(๒) Executive Job คือ การติดตามแม่แบบที่เน้นผู้บริหารระดับสูง เพื่อสังเกตการทำงานและพฤติกรรม การแสดงออกของแม่แบบ ซึ่งแม่แบบที่เลือก ต้องได้รับการยอมรับในเรื่องที่ติดตาม

(๓) Job Aids Manuals คือ การเรียนรู้จากข้อพึงปฏิบัติ หรือข้อกำหนดในการทำงานที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็น

^๕ อากรณ์ ภูววิทยพันธ์, การพัฒนาขีดความสามารถของบุคคลบนพื้นฐาน 70:20:10 Learning Model, กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซ็นเตอร์, ๒๕๕๙, น. ๖๙.

^๖ อ้างแล้วใน ๖, น. ๗๙-๘๐.

กรอบ หรือทิศทางการดำเนินงานให้ เป็นมาตรฐานเดียวกัน

(๔) Knowledge Sharing Sessions คือ การรวมกลุ่มของ บุคลากรภายในองค์กรเพื่อแลกเปลี่ยน ความรู้ หลักการ และแนวคิดที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการ ทำงาน

(๕) Outsource Supplier คือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล และประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับกับ บริษัทผู้ค้าที่เป็นพันธมิตรหรือทำธุรกิจ ร่วมกัน

(๖) Lesson Learnt Sharing คือ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์จาก การทำงาน ไม่ว่าจะป็นข้อผิดพลาด ที่เกิดขึ้น หรือประสบการณ์ที่น่าประทับใจ นำมาแลกเปลี่ยนกับทีมงานเพื่อใช้เป็น แนวทางปฏิบัติ หรือบทเรียนสำหรั การทำงานในครั้งถัดไป

(๗) Self-Reflection Note คือ การบันทึกข้อมูลและนำข้อมูลที่บันทึก ไว้มาใช้ในการทบทวน และตรวจสอบ การทำงานของตนเอง เพื่อนำมาใช้เป็น ข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการ ทำงานที่ได้รับมอบหมาย

(๘) Secondment คือ การขอยืม ตัวบุคคลจากหน่วยงานหนึ่งทำงาน เป็นประจำ ไปปฏิบัติงานกับหน่วยงาน อื่นเป็นการชั่วคราว

(๙) Job Rotation คือ การเรียนรู้งานเพิ่มเติมด้วยการสับเปลี่ยนงานจาก หน่วยงานหนึ่งไปยังอีกหน่วยงานหนึ่ง

(๑๐) Special Projects คือ การทำโครงการพิเศษที่ไม่ใช่งานหรือ โครงการประจำที่ได้กำหนดขึ้นใน Job Description

(๑๑) Cross Functional Assignment คือ การมอบหมายให้ ทำงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ในลักษณะ ข้ามสายงาน ไม่ใช่บุคคลที่มาจาก หน่วยงานหรือทีมเดียวกัน

(๑๒) Stretch Assignment คือ การมอบหมายงานที่ท้าทาย เป็นงานที่ ไม่เคยทำมาก่อนแตกต่างจากงานเดิม ที่เคยปฏิบัติ

(๑๓) Work with Consultants or Internal Experts คือ การร่วมงาน กับที่ปรึกษาที่มาปฏิบัติงานภายใน องค์กร รวมถึงได้มีโอกาสทำงาน กับผู้เชี่ยวชาญที่เป็นบุคคลภายใน องค์กร

(๑๔) Community Activities and Volunteering คือ การมอบหมาย หรือ การอาสาสมัคร เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม หรือชมรมที่จัดขึ้น โดยสมาชิกที่เข้าร่วม กิจกรรมจะต้องรับผิดชอบทำกิจกรรม เพื่อเป้าหมายในการปรับปรุงและ พัฒนางาน

(๑๕) Interaction with Senior Management คือ การติดต่อประสาน งานกับผู้บริหารที่มีความชำนาญและ อาวุโสกว่า ด้วยการนำเสนอรายงาน/ นำเสนองาน หรือการเข้าร่วมประชุม กับทีมผู้บริหาร

(๑๖) Site Visits คือ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อเรียนรู้แนวทาง ปฏิบัติ ขั้นตอนการทำงานขององค์กร ที่เป็น Best Practice ในเรื่องที่ต้องการ ดูงาน

(๑๗) Customer Visits คือ การออกเยี่ยมลูกค้า (หรือประชาชน) เพื่อศึกษาเรียนรู้พฤติกรรมของลูกค้า รวมถึงความคาดหวังของลูกค้าที่มีต่อ สินค้าและบริการ

(๑๘) Action Research คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยการกำหนด เรื่องที่ต้องการทำวิจัย พิจารณาจาก

ปัญหาในงานที่เกิดขึ้น การรวบรวม ข้อมูล และการนำผลการวิจัยที่ได้รับ ไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น กับหน่วยงานเป็นประจำวัน

(๑๙) Apply Best Practice คือ การนำแนวทาง ขั้นตอน หรือหลักการ ปฏิบัติที่ดีที่สุดจนได้รับการยอมรับมา ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

(๒๐) On the Job Learning คือ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงใน สถานการณ์จริง

จะเห็นได้ว่าเครื่องมือที่ใช้ในการ พัฒนาแบบ Learn by Experience :70 นั้น มิได้มีอยู่เฉพาะ On the Job Learning เท่านั้น ดังนั้น **ผู้บังคับ- บัญชา**จะต้องมีความเข้าใจและสามารถ ใช้เครื่องมือทาง HR มาใช้กับบุคลากร แต่ละคนได้อย่างเหมาะสม และ **HR ของหน่วยงาน** ก็จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักคิด กระบวนการ ขั้นตอนการพัฒนา และเครื่องมือการ พัฒนาเหล่านี้ และสามารถให้คำ ปรึกษากับผู้บังคับบัญชาและบุคลากร ภายในหน่วยงานได้อย่างถูกต้อง

และในการเลือกเครื่องมือเหล่านี้มาใช้ในการพัฒนาบุคลากรเป็นรายบุคคลจะนำไปสู่การจัดทำ Development Program บนพื้นฐานของ 70 Learning Model คือ **Experience Development Program หรือ EDP** ซึ่งจะอยู่ภายใต้แผนพัฒนารายบุคคล หรือ Individual Development Plan (IDP) ของบุคลากรแต่ละคน

Learn by Others : 20 เป็น การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult Learning) การเรียนรู้ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Learn by Others) เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือ หรือ Collaborative Learning เป็นการเรียนรู้ทางสังคม หรือ Social Learning เป็นการเรียนรู้แบบ Informal Learning หรือ การเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการเช่นกัน การเรียนรู้ในรูปแบบนี้จึงเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ในหน่วยงานหรือต่างหน่วยงาน เป็นการเรียนรู้จากการ

พูดคุยสนทนา ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยน ข้อมูลความคิดเห็นระหว่างกัน ต้องอาศัยพื้นฐานของการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ประโยชน์ของการเรียนรู้ในรูปแบบนี้คือ **ทำให้เกิดการรับรู้หรือ มุมมองใหม่ ๆ (New Mindset)** ซึ่งมุมมองที่ได้รับจะนำไปสู่การปรับปรุงผลงานหรือ**ทำให้เกิดผลงานใหม่ ๆ (New Result)** จากการนำไปเชื่อมโยงกันการเรียนรู้แบบ **Learn by Experience : 70^๗** การเรียนรู้แบบนี้มีเครื่องมือทาง HR ที่นำมาใช้ได้ ๑๙ เครื่องมือ ประกอบด้วย^๘

(๑) Coaching from Manager/ Others คือ การสอนแนะโดยผู้บังคับบัญชาหรือผู้อื่น เพื่อจุดประกายให้เกิดการเรียนรู้ โดยผู้บังคับบัญชาโดยตรงหรือบุคคลอื่นที่ผู้ถูกสอนยอมรับ และมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ไปกับผู้สอน

(๒) Peer Coaching คือ การสอนแนะโดยเพื่อน เป็นการสอนโดยเพื่อนร่วมงานที่อยู่ภายในหน่วยงานเดียวกันหรือต่างหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย

^๗ อ้างแล้วใน ๖, U. ๑๐๒.

^๘ อ้างแล้วใน ๖, U. ๑๑๒-๑๑๔.

ในฐานะของผู้สอน เป็นผู้จุดประกายให้ ผู้ถูกสอนเกิดความคิดและมุมมองที่ดี ในการทำงาน

(๓) Group Coaching คือ การสอนแนะเป็นกลุ่ม กับบุคคลที่เป็น ผู้ถูกสอนมากกว่า ๓ คน ขึ้นไป โดยเน้น การสอนเพื่อจุดประกายให้ผู้ถูกสอนมี แนวทางการดำเนินงานเพื่อเป้าหมาย ร่วมกันของกลุ่ม

(๔) Informal Coaching คือ การสอนงานแนะแบบไม่เป็นทางการ ไม่มีโครงสร้าง สามารถเกิดขึ้นได้ ตลอดเวลา ส่วนใหญ่เป็นการสอนแบบ Life Coach ที่ผู้สอนทำหน้าที่จุด ประกายให้ผู้ถูกสอนมีมุมมองและ แนวคิดในการดำเนินชีวิตประจำวัน

(๕) Mentoring คือ การเป็น พี่เลี้ยง เป็นการพูดคุยกันระหว่างพี่เลี้ยง

และบุคคลที่พี่เลี้ยงต้องดูแล เน้นเรื่อง จิตใจ อารมณ์ความรู้สึก และการปรับตัว เมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นในหน่วยงาน

(๖) Teaching คือ การสอน เป็นการบอกให้ผู้ถูกสอนรับรู้และรับฟัง โดยเน้นขั้นตอน วิธีการ รูปแบบและ ระบบงานที่ผู้ถูกสอนสามารถนำไป ปฏิบัติ

(๗) Counseling คือ การให้คำปรึกษา เป็นการให้คำแนะนำเมื่อเกิด ปัญหาขึ้นจากการทำงาน โดยผู้ให้ คำปรึกษาจะทำหน้าที่วิเคราะห์สาเหตุ ของปัญหาที่เกิดขึ้น และหาทางเลือก วิธีการ และแนวทางในการแก้ไขปัญหา นั้นให้เหมาะสม

(๘) Mirror คือ การสะท้อนกลับ เป็นการนำสิ่งที่บุคคลพูดหรือกระทำใน ช่วงเวลานั้นมาพูดคุยว่า คำพูดและ

พฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นดีหรือไม่ดี
อย่างไร เรื่องใดที่ต้องพึงระวังไม่ควร
พูดหรือกระทำต่อ

(๙) Informal Feedback and
Work Debriefs คือ การให้ข้อมูล
ป้อนกลับแบบไม่เป็นทางการ และการ
สรุปงาน เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการ
ทำงาน โดยรวบรวมผลงานที่ผ่านมาใน
ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เพื่อสรุปว่า มีผล
งานใดที่ดี ต้องรักษาไว้บ้าง และมีเรื่อง
ใดที่ต้องปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นบ้าง

(๑๐) Seeking Advice / Asking
Opinion คือการขอคำแนะนำ
การสอบถามความเห็น เป็นการขอ
คำปรึกษาแนะนำ หรือการสอบถามผู้รู้
ในเรื่องที่ตนเองยังไม่มีความรู้และ
ขาดประสบการณ์ เพื่อนำข้อแนะนำ
และความคิดเห็นที่ได้รับมาปรับใช้
ในการทำงาน และการดำเนินชีวิต
ส่วนตัว

(๑๑) 360 Degree Feedback
คือ การให้ข้อมูลที่ได้รับจากบุคคลรอบ
ข้าง ไม่ว่าจะเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง
หรือโดยอ้อม ผู้ใต้บังคับบัญชาตนเอง
เพื่อนร่วมงาน

(๑๒) Assessments Outcomes
and Feedback คือ การประเมิน
ผลลัพธ์ของงานและการให้ข้อมูลป้อน
กลับจากผลการประเมินที่ได้รับ โดยมี
เป้าหมายเพื่อให้ผู้รับฟังเกิดการปรับปรุง
และพัฒนาการทำงานของตนเองให้ดีขึ้น

(๑๓) Assessments Center คือ
ศูนย์ประเมิน เป็นการชี้แจงผลประเมิน
ของบุคคลที่เป็นข้อสรุปจากการใช้
วิธีการที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการ
ประเมินจากกรณีศึกษา การแสดง
บทบาทสมมติ การทำแบบทดสอบ
ทำข้อสอบ การนำเสนองาน การ
สนทนากลุ่มย่อย

(๑๔) Learning and Develop-
ment Center คือ การเข้าร่วมทดสอบ
จากศูนย์การเรียนรู้และการพัฒนา โดย
ทำข้อสอบวัดความรู้ หรือแบบทดสอบ
บุคลิกภาพ และการรับฟังเหตุผลการ
ทดสอบจากศูนย์ฯ เพื่อนำข้อมูลไป
ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง

(๑๕) Learning through Team/
Networks คือ การเรียนรู้ผ่านทีมหรือ
เครือข่าย เป็นการเข้าร่วมกลุ่มเพื่อเป็น
สมาชิกหรือเครือข่าย โดยเน้นกลุ่ม

ภายในองค์กร เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในกลุ่มมีความสนใจร่วมกัน

(๑๖) External Networks/Contacts คือ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกหรือเครือข่ายภายนอกเพื่อรับฟังข้อมูลและการขอข้อมูลจากเครือข่ายเพื่อนำมาปรับใช้ในการทำงาน

(๑๗) Professional/Industry Association Involvement or Active Membership คือ การเป็นสมาชิกของกลุ่มด้านวิชาการ เพื่อร่วมรับฟังข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับงานที่ทำ และนำข้อมูลที่ได้รับมาปรับปรุงพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

(๑๘) Facilitated Group Discussion by Action Learning คือ การได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการและจัดการให้สมาชิกกลุ่มที่มาจากบุคคลในหน่วยงานหรือต่างหน่วยงาน ได้พูดคุย ชักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ที่มี โดยเน้นการร่วมกันหาทางออกจากปัญหาที่เกิดขึ้น

(๑๙) Peer-Assisted Learning and Work Buddy คือ การเรียนรู้และทำงานกับเพื่อนคู่คิดที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้ช่วยเหลือในการทำงาน

จะเห็นได้ว่าเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนามีได้มีเพียงแค่การ Coaching และ Mentoring เท่านั้น ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาจะต้องกำหนดและเลือกเครื่องมือที่เหมาะสมร่วมกับบุคลากร โดยไม่จำเป็นต้องใช้ทุกเครื่องมือ และจัดทำ Development Program บนพื้นฐานของ 20 Learning Model คือ **Others Development Program หรือ ODP** ซึ่งจะอยู่ภายใต้แผนพัฒนารายบุคคล หรือ Individual Development Plan (IDP) ของบุคลากรแต่ละคนเช่นกัน

Learn by Courses : 10 เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่องค์กรส่วนใหญ่นิยมใช้ เน้นไปที่การฝึกอบรมในห้องเรียน (Classroom Training) เป็นการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult Learning) เป็นการเรียนรู้แบบ formal Learning หรือ การเรียนรู้แบบเป็น

ทางการ เป็นการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) ที่ผสมผสานกับการเรียนรู้ที่เน้นเครื่องมือที่ไม่ใช่การฝึกอบรมในห้องเรียน (Non Classroom Training) การเรียนรู้แบบนี้จะช่วยให้ค่านิยมของผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไปได้ โดยเน้นไปที่ความรู้ในเชิงทฤษฎี หลักการ แนวคิด ขั้นตอน ระบบงาน รูปแบบ ปรัชญา **ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ใหม่ (Knowledge) มากกว่าองค์ความรู้ใหม่ (Body of Knowledge)**^๙ การเรียนรู้แบบนี้มีเครื่องมือทาง HR ที่นำมาใช้ได้ ๘ เครื่องมือ ประกอบด้วย^{๑๐}

(๑) In-House Training คือ การฝึกอบรมภายในองค์กร ในหลักสูตรที่องค์กรจัดขึ้น

(๒) Public Training คือ การฝึกอบรมภายนอกองค์กร

(๓) Seminar คือ การเข้าร่วมสัมมนา

(๔) Workshop คือ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

(๕) e-Learning คือ การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

(๖) Certification Program คือ การเข้าร่วมโปรแกรมที่ได้รับประกาศนียบัตร

(๗) Formal Education คือ การเข้าศึกษาต่ออย่างเป็นทางการ ในมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย

(๘) Reading คือ การอ่านหนังสือ บทความวิจัย คู่มือ

จะเห็นได้ว่าเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนามีได้มีเพียงแค่การ Training เท่านั้น ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาจะต้องกำหนดและเลือกเครื่องมือที่เหมาะสมร่วมกับบุคลากร และจัดทำ Development Program บนพื้นฐานของ 10 Learning Model คือ **Courses Development Program หรือ CDP** ซึ่งจะอยู่ภายใต้แผนพัฒนารายบุคคล

^๙ อ้างแล้วใน 6, u.๑๔๐

^{๑๐} อ้างแล้วใน 6, u.๑๔๔-๑๔๕

หรือ Individual Development Plan (IDP) ของบุคลากรแต่ละคนเช่นกัน

การเรียนรู้แบบ 70:20:10 Learning Model จะช่วยให้บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วนทุกสมรรถนะที่พึงประสงค์ ดังนั้นการจัดทำ Individual Development Plan (IDP) เพื่อให้ได้ผลสำเร็จของการเรียนรู้ ต้องกำหนดกรอบโปรแกรมการเรียนรู้ให้ครบองค์รวม ทั้งการเรียนรู้และพัฒนาผ่านการทำงานประจำวัน และการทำงานที่ท้าทาย **EDP** การเรียนรู้และพัฒนาการผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น **ODP** และการเรียนรู้และพัฒนาผ่านโปรแกรมการฝึกอบรมหรือรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม **CDP**

บทสรุป

การจะพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานครให้มีสมรรถนะที่พึงประสงค์ BMA Pro 21st Competency Model บนพื้นฐานการเรียนรู้แบบ 70:20:10 Learning Model ผู้เขียน

เห็นว่า **ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญยิ่ง**ไปกว่านั้น น่าจะเป็นเรื่องของนักบริหารทรัพยากรบุคคล และผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานมีความเข้าใจ มีความสามารถในการร่วมพัฒนาทรัพยากรบุคคล **ผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาของหน่วยงาน** ต้องเล็งมีความเชื่อที่ว่า การพัฒนาทรัพยากรบุคคลเป็นหน้าที่ของ HR และต้องหันมาสนใจและทำความเข้าใจเรื่องการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และเครื่องมือทาง HR ที่จะนำมาใช้ให้มากขึ้น **นักทรัพยากรบุคคลเอง** ก็ต้องมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นการพัฒนา และเครื่องมือที่จะใช้ สามารถที่จะดัดแปลงและนำมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงานต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องสามารถเป็นที่ปรึกษาและให้ความรู้เกี่ยวกับงาน HR แก่ผู้บังคับบัญชาและบุคลากรได้ **HR for Non HR จึงมีความจำเป็น**

ประการสำคัญงานด้าน HRD มีองค์ประกอบหลายอย่างที่จะต้องบูรณาการการดำเนินการร่วมกัน ไม่ใช่เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น หน่วยงานหลักด้าน HR ของกรุงเทพมหานคร คือ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร และสำนักงานการเจ้าหน้าที่ จะต้องร่วมกันพัฒนาระบบงาน HR ให้มีความเข้มแข็งและกันต่อบริบทของการเปลี่ยนแปลงมีระบบงาน HR ที่มีการบูรณาการ และมีความเป็นเอกภาพในการทำงานร่วมกัน ผู้เขียนหวังว่า บทความนี้จะช่วยสร้างความเข้าใจถึงการพัฒนากฎหมายการบุคคลของกรุงเทพมหานครให้มีสมรรถนะที่พึงประสงค์ BMA Pro 21st Competency Model บนพื้นฐานการเรียนรู้แบบ 70:20:10 Learning Model อันเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของการขับเคลื่อนแผนพัฒนากฎหมายการบุคคลของกรุงเทพมหานครให้แก่นักกฎหมายบุคคล ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่โดยตรงในการใช้และพัฒนาคน และตัวบุคลากรของกรุงเทพมหานครที่จะเป็น ผู้ที่จะต้องได้รับการพัฒนาได้พอสมควร

*****

บริหาร แบบ เล่าขี้

นราพันธ์ บรรจงแก้ว*

เชื่อว่ากันว่าคนที่อ่านสามก๊กจบครบสามรอบ
เป็นคนทีคบไม่ได้ พวกก็ไม่ว่ามันจริงหรือไม่
เพราะตัวเองก็ยังไม่เคยอ่านจบสักรอบ และคน
รอบกายเท่าที่รู้จักก็ไม่มีใครอ่านครบสามรอบสักคน
แต่อาจจะเพราะพรหมลิขิตหรือเทพเจ้าจาก
แดนมังกรเข้าสิง สายตาผมก็ได้ไปพวนพบกับ
หนังสือเล่มนี้

“อ่านสามก๊ก ฤทธบริหาร” เขียนโดย
ก่อกศักดิ์ ไชยรัศมีศักดิ์

* บัณฑิตวิทยากรบุคคลปฏิบัติการณ์ ฝ่ายเทคโนโลยีการบริหาร
ส่วนพัฒนาการบริหาร

สิงหนพัชร์

“ ความยากลำบากในการสร้างธุรกิจ ไม่ได้อยู่ที่การสรรหา
ทีมงานคุณภาพเพียงอย่างเดียว สิ่งสำคัญที่สุดคือ การทำอย่างไร
จึงจะสามารถรั้งคนเก่ง ๆ เหล่านั้นให้อยู่กับเราได้นาน ๆ ”

และก็หิบบั่นขึ้นมาแบบงง ๆ
มีน ๆ แต่เมื่อได้อ่านก็กลับวางไม่ลง
หนังสือเล่มนี้ มีความแตกต่าง เพราะ
เนื้อหาไม่ใช่จะพูดถึงทฤษฎีสามก๊ก
ทั่ว ๆ ไป แต่ผู้เขียนได้วิเคราะห์ตัวละคร
ในสามก๊กแต่ละตัวที่เกี่ยวข้องกับการ
บริหารงาน ในที่นี้ขอยกกรณีของเล่าปี่
โดยสรุป ดังนี้

เล่าปี่สร้างตัวด้วยมือเปล่า เป็น
จอมคนที่ไม่มีแม่ที่มั่นเป็นหลักแหล่ง
แต่มีลูกน้องจงรักภักดีคอยติดตาม
ร่วมทุกข์ร่วมสุข เล่าปี่เป็นตัวแทนของ
คำว่า “เมตตาธรรม” และ “คุณธรรม”
ที่พิสูจน์ได้ด้วยการกระทำ

ในกลียุคสามก๊กนั้น เพื่อบรรลุ
เป้าหมาย คนส่วนมากไม่คำนึงถึง
วิธีการที่ใช้ แต่เล่าปี่เลือกวางตัวอยู่ใน
คุณธรรมอย่างสม่ำเสมอ ไม่เพียงแต่
ดูแลลูกน้องตั้งคนในครอบครัว แม้แต่
ชาวบ้านที่ประสบเคราะห์กรรมจาก
สงครามก็ได้รับการปกป้องดูจเดียวกัน

เล่าปี่ยืนย่นไม่ยอมทิ้งชาวบ้าน
แสนกว่าคนที่อพยพมาพร้อมกับตน
จากเมืองซินเอี๋ย ทั้งที่กองทัพโจโฉ
ไล่ตามหลังมาติด ๆ เล่าปี่บอกกับลูกน้องว่า

“ชาวบ้านหวาดกลัวความเหี้ยมโหด
ของโจโฉจึงติดตามข้ามา จะให้ข้า
ทอดทิ้งพวกเขาได้อย่างไร”

เทียบกับโจโฉที่ฆ่าล้างชาวบ้าน
นับแสนคนที่เมืองฝิงแล้ว เล่าปี่จึง
ชนะใจมวลชนเป็นที่สรรเสริญของคน
ทั่วแผ่นดิน ไม่แปลกใจที่คนดี ๆ ในก๊ก
เล่าปี่ไม่คิดตจจาก แม้เล่าปี่จะให้เงินเดือน
หรือสวัสดิการน้อยกว่าก๊กอื่นก็ตาม

ความยากลำบากในการสร้าง
ธุรกิจ ไม่ได้อยู่ที่การสรรหาทีมงาน
คุณภาพเพียงอย่างเดียว สิ่งสำคัญที่สุด
คือ การทำอะไรจึงจะสามารถรั้งคน
เก่ง ๆ เหล่านั้นให้อยู่กับเราได้นาน ๆ
คุณธรรมเป็นเสน่ห์ประจำตัวของเล่าปี่
ช่วยดึงดูดและรั้งคนเก่ง ๆ มากมาย
มารวมกลุ่ม แม้ว่าหากวัดด้วยความ
สามารถแล้ว เล่าปี่ก็สู้ไม่สู้ถวนอูหรือ
เตียวหุย บุนไม่เทียบขงเบ้งหรือบงทอง
แต่คนเหล่านี้ต่างทุ่มเทแรงกายแรงใจ
ติดตามเล่าปี่ คอยเคียงข้างทำงาน
ให้กับเล่าปี่ด้วยใจ

ผู้นำต้องกล้าตัดสินใจเลือกใช้คน
เล่าปี่ให้โอกาสลูกน้องได้พิสูจน์ความ
สามารถ ผู้นำต้องมีความหนักแน่นพอ
ไม่ปล่อยให้ชาวโคมลอยกระทบต่อการ

ตัดสินใจ องค์กรจะเจริญก้าวหน้าได้
ต้องมีการสร้างเลือดใหม่ คนรุ่นใหม่ ๆ
ให้มีโอกาสได้ทำงาน ต้องสรรหา
บุคลากรที่มีคุณภาพและอย่าปล่อยให้
ทรัพยากรที่มีคุณภาพถูกทะเลาะเลยหรือ
มองข้ามไป

เล่าปี่มีหลักการบริหารโดยใช้
Empowerment หรือการกระจาย
อำนาจ และการสร้างทีมงานคุณภาพที่
มีอุดมการณ์เดียวกัน คนคิดทำการ
ใหญ่จะมาเก่งคนเดียวนั้นเป็นไปไม่ได้
หัวใจสำคัญของความสำเร็จอยู่ที่ทีมงาน
ที่ดีและการประสานงานที่ดี ทั้งโจโฉ
และเล่าปี่ต่างตระหนักในความสำเร็จ
ของการมีทีมงานที่ดี ต่างกันแต่เพียงวิธี
การดึงคนเข้ากลุ่ม

โจโฉให้รางวัลผลประโยชน์ เล่าปี่
ให้ใจและไว้ในตัวของลูกน้อง มีการ
กระจายอำนาจการบริหารให้ลูกน้อง
ได้ตัดสินใจและทำงานได้อย่างอิสระ
โดยจะเข้ามาแทรกแซงเพื่อไกล่เกลี่ย
ประนีประนอมความขัดแย้งระหว่าง
ทีมงานที่เกิดขึ้นเท่านั้น ลูกน้อง

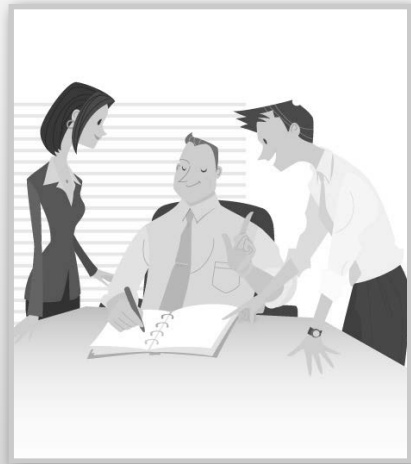
ของเล่าปีจึงไม่ต้องอยู่อย่างหวาดระแวง เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนความเชื่อใจ กันและกัน เหมือนคนในครอบครัว เดียวกัน ซึ่งไม่ว่าจะเป็นที่ทีมงานที่ ติดตามมาตั้งแต่เดิมหรือเพิ่งเข้ามาใหม่ ต่างก็ได้รับความเสมอภาคอย่าง เท่าเทียมกัน

เล่าปีเลือกแต่งตั้งคนตามความ เหมาะสม ไม่ใช่อำนาจแต่งตั้งเอื้อประโยชน์ ให้พี่น้อง โจโฉเลือกคนโดยไม่สนใจ ความประพฤติ จะดีจะเลวไม่เป็นไร ขอให้ทำงานสำเร็จเป็นใช้ได้ กลายเป็น การส่งเสริมให้ลูกน้องที่ทำงานเก่ง แต่ขาดคุณธรรมได้มีโอกาสเจริญ ก้าวหน้า กลายเป็นระเบิดเวลาที่แฝง อยู่ในราชสำนัก สุดท้ายลูกของโจโฉก็ถูก ยึดอำนาจจากขุนนาง

ในขณะที่เล่าปีเองนั้นยึดถือ คุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่าง คัดเลือกลูกน้องไม่เพียงแต่ดูความ สามารถอย่างเดียว แต่ยังมองลึกถึง ภายใตจิตใจอีกด้วย ทีมงานของเล่าปี แม้งานจะหนักแต่ก็ยิ่งสบายใจ เพราะ

เชื่อว่าเล่าปีไม่ใช่ประเภท “เสร็จงาน มาโคตึก เสร็จศึกมาขุนพล” ลูกน้องจึง รับผิดชอบความภาคภูมิใจ ขอบพิสูจนคือเมื่อ ลั่นเล่าปีไปแล้ว ก็ไม่มีใครคิดก่อกบฏ ยึดอำนาจจากลูกชายของเล่าปี ทุกคน ต่างยังคงสนับสนุนและช่วยทำงานให้ กับก๊กของเล่าปีต่อไปจนวันสุดท้าย

เจ้านายแบบเล่าปีเปรียบเสมือน พี่ใหญ่ที่มีหน้าที่คอยดูแลน้อง ๆ เวลา น้องทำผิดครั้งใด เล่าปีจะรับความผิด นั้นไว้ไม่เคยกล่าวโทษผู้อื่น เล่าปีไม่เพียง ไม่ดูแลความสามารถลูกน้องที่ รับผิดชอบ ซ้ำยังแบกรับความผิดพลาด แต่เพียงผู้เดียว

จุดเด่นของเล่าปีคือความเชื่อมั่น
ในความสามารถของลูกน้องและคนใน
ปกครอง มัดด้วยใจ ทำให้ลูกน้องจงรัก
ภักดียอมรับใช้ทุ่มเทสุดชีวิต ความ
สำเร็จของเล่าปีมาจากพื้นฐานง่าย ๆ
คือยึดมั่นในคุณธรรมและเมตตาธรรม
ทำให้เล่าปีได้รับการยกย่องสรรเสริญ
ตราบจนปัจจุบัน

แม้วันนี้ผมเองจะเป็นแค่คน
ตัวเล็ก ๆ ขององค์กร แต่ก็เชื่อว่าผมเอง
เป็นฟันเฟืองชิ้นเล็กที่มีความสำคัญ
เช่นกัน แม้วันนี้อาจจะไม่ได้เป็นผู้นำ
ขององค์กร ไม่มีโอกาสได้นำใคร ๆ
แต่ผมก็เชื่อว่าถ้าเรานำแง่คิดบางอย่าง
ในการดำเนินชีวิตของเล่าปีมาใช้เป็น
แนวทางของตนเองในการทำงาน รู้จัก
วางตัวและแสดงบทบาทของตนเองให้
เหมาะสม ไม่ว่าจะในบทบาทของ
ลูกน้องหรือเพื่อนร่วมงาน

เมื่อเรายึดถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ
เราก็จะสำเร็จในสิ่งที่กำหนดหน้า และมีความสุข
ในวันนี้ได้ทันทีเลย วันข้างหน้าเมื่อเราได้รับ
โอกาสเป็นฟันเฟืองชิ้นใหญ่ขององค์กร
เราก็คงพร้อมที่จะช่วยนำพาองค์กรไปสู่
ความสำเร็จได้ ■■

ใช้โอกาสเป็น “เจ้าหน้าที่พัสดุ” ..
สั่งซื้อวัสดุส่วนตัว!!
ส่วนราชการต้อง
รับผิดชอบใช้ หรือไม่?

สุทธิกร จิตต์พานิชย์*

ใ การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุเพื่อใช้ประโยชน์ในส่วนราชการโดยปกติ จะดำเนินการโดย “เจ้าหน้าที่พัสดุ” ที่ได้รับมอบหมาย และต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ เชื้อนโย ขั้นตอน วิธีการที่ระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุกำหนดไว้

เจ้าหน้าที่พัสดุ จึงถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ที่ได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจาก ผู้ประกอบกิจการที่ติดต่อกับส่วนราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในทางปฏิบัติ กรณีที่ส่วนราชการจำเป็นต้องใช้พัสดุเพื่อประโยชน์ในราชการเป็นกรณีเร่งด่วน ไม่อาจดำเนินการตามขั้นตอนจัดซื้อจัดจ้างได้ทัน ผู้ประกอบกิจการ ก็อาจยินยอมให้ส่วนราชการยืมใช้พัสดุไปก่อนเพราะความความคุ้นเคย เป็นส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่พัสดุและเบิกจ่ายเงินในภายหลัง

* พนักงานคดีปกครองชำนาญการ สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

กรณีดังกล่าว หากเจ้าหน้าที่พัสดุ
ดำเนินการด้วยความสุจริตเพื่อ
ประโยชน์ของรัฐอย่างแท้จริง ไม่ใช่
โอกาสในหน้าที่ “เจ้าหน้าที่พัสดุ”
แสวงหาประโยชน์ส่วนตน

ก็คงไม่เกิดปัญหาจนนำมาสู่การ
ฟ้องร้องเป็นคดีความ

ดังเช่น คดีจากศาลปกครอง
ฉบับนี้ เป็นเรื่องของ นาง พ. (ชื่อสมมติ)
ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่-
พัสดุ มีหน้าที่ในการจัดซื้อจัดจ้าง
ตามระเบียบพัสดุของส่วนราชการ
แห่งหนึ่ง ซึ่งในทางปฏิบัติกรณีที่มี
ความจำเป็นเร่งด่วน นาง พ. จะนิยมใช้พัสดุ
จากผู้ประกอบการ เมื่อได้มีการส่ง
สินค้าแล้ว จึงจะมีการดำเนินการอนุมัติ
และเบิกจ่ายเงินตามระเบียบย้อนหลัง

จนกระทั่ง ต่อมา นาง พ. ได้มี
การสั่งซื้อพัสดุตามวิธีปฏิบัติเดิม คือ
ให้ผู้ประกอบการที่เคยสั่งซื้อพัสดุ
(สมมติชื่อ บริษัท ด.) ส่งพัสดุนำพนักงาน
และอุปกรณ์เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
จำนวนหลายรายการ จำนวน ๔ ครั้ง
รวมเป็นเงินหลายหมื่นบาท

แต่คราวนี้ส่วนราชการไม่ได้จ่ายเงิน
ให้กับ บริษัท ด. เหมือนทุกครั้ง

บริษัท ด. ทวงถามให้ส่วนราชการ
ชำระค่าซื้อพัสดุ แต่หน่วยงานปฏิเสธ
โดยให้เหตุผลว่า ไม่ได้มีการดำเนินการ
จัดซื้อพัสดุตามที่บริษัท ด. อ้าง และไม่มี
ส่วนเกี่ยวข้องกับกรณีที่ นาง พ. สั่งซื้อ
พัสดุดังกล่าว

จึงไม่สามารถชำระเงินได้ เนื่องจาก
ไม่มีหลักฐานการซื้อ

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงเช่นนี้
ส่วนราชการจึงแต่งตั้งคณะกรรมการ
สืบสวนข้อเท็จจริง จึงได้ทราบว่า
เป็นการดำเนินการเป็นการส่วนตัว
ของนาง พ. โดยนาง พ. ได้ยอมรับว่า
ได้ขอมาโดยไม่มีใบสั่งซื้อโดยนำของ
ไปขายในตลาดมืดและไม่มีใครรู้เห็น
การกระทำและยินยอมที่จะรับผิดชอบ
นอกจากนี้ ยังมีผู้ประกอบการที่ได้รับ
ความเสียหายจากการดำเนินการของ
นาง พ. ในลักษณะเดียวกันอีก ๖ ราย
ซึ่งส่วนราชการก็ไม่เคยจัดซื้อพัสดุ
แต่อย่างใด

ชัญชวีรัตน์

บริษัท ด. เห็นว่าเป็นความประมาท
เลินเล่ออย่างร้ายแรงของส่วนราชการ
ที่ไม่ควบคุมเจ้าหน้าที่พัสดุให้ปฏิบัติ
ตามระเบียบของราชการในการ
จัดซื้อวัสดุอย่างถูกต้อง จึงยื่นฟ้อง
ต่อศาลปกครอง ขอให้ศาลปกครอง
มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ส่วนราชการ
ต้นสังกัดของนาง พ. ชดใช้ค่าวัสดุ
ตามที่ นาง พ. สั่งซื้อทั้ง ๔ ครั้ง
ดังกล่าว

เรื่องนี้มีข้อกฎหมายสำคัญ คือ
มาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง-
และพาณิชย์ และมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง

แห่งพระราชบัญญัติความรับผิด-
ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
ซึ่งบัญญัติว่า หน่วยงานของรัฐต้อง
รับผิดชอบผู้เสียหายในผลแห่งละเมิด
ที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำการ
ปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ ผู้เสียหาย
อาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้
โดยตรงแต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

ดังนั้น การที่นาง พ. ติดต่อบริษัท
สั่งซื้อวัสดุหรืออุปกรณ์สำหรับเครื่อง
คอมพิวเตอร์ จำนวน ๔ ครั้ง (ที่พิพาท)
เป็นการกระทำการปฏิบัติหน้าที่
หรือไม่?

**ประชาชนทั่วไปย่อมเชื่อถือ
และไว้วางใจโดยสุจริตต่อระบบ
ราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็น
ผู้แสดงเจตนาแทนรัฐ จำเป็น
อย่างยิ่งต้องปฏิบัติหน้าที่
ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต**

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า

เมื่อก่อนเกิดเหตุได้เคยสั่งซื้อวัสดุหรืออุปกรณ์สำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์ และมีการเบิกจ่ายเงินให้บริษัท ด. (ผู้ฟ้องคดี) และ นาง พ. ได้ติดต่อเพื่อการจัดซื้อจัดจ้างตามหน้าที่ดังปกติที่ผ่านมา ทั้งเป็นวัสดุในส่วนที่หน่วยงานใช้ในการปฏิบัติงาน ย่อมทำให้ผู้ทำการค้ารวมทั้งผู้ฟ้องคดีเข้าใจว่าเป็นการทำการค้ากับส่วนราชการ

แม้ว่าการจัดซื้อระหว่างผู้ฟ้องคดีกับนาง พ. จะมีได้ปฏิบัติตามระเบียบซึ่งแต่ละขั้นตอนเป็นหลักเกณฑ์ที่เจ้าหน้าที่พัสดุในหน่วยงานต้องปฏิบัติก็ตาม เมื่อขณะเกิดเหตุนาง พ. ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่พัสดุและได้อาศัยโอกาสจากการได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งทำการจัดซื้อวัสดุสำนักงานจำนวน ๔ ครั้ง (ที่พิพาท) จึงถือได้ว่าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่

ผู้อ่านอาจสงสัยว่า การที่นาง พ. ไม่ปฏิบัติตามระเบียบจะมีผลอย่างไร

หรือไม่ ประเด็นนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การจัดซื้อได้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการหรือไม่ และได้ดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เป็นอีกกรณีหนึ่ง

ปัญหาต่อมา เมื่อการซื้อวัสดุ ๔ ครั้ง ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของนาง พ. ส่วนราชการต้องรับผิดชอบบริษัท ด. ในผลของการกระทำของนาง พ. หรือไม่?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การสั่งซื้อสินค้าทั้ง ๔ ครั้ง มีนาง พ. ลงลายมือชื่อหรือเป็นผู้รับสินค้าในใบส่งสินค้า มีการส่งมอบสินค้าที่หน่วยงาน แม้จะมีบางครั้งเพื่อของนาง พ. เป็นผู้ไปรับสินค้าก็ตาม แต่เป็นการดำเนินการโดยนาง พ. ซึ่งยังเป็นช่วงเวลาที่นาง พ. ยังคงปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่พัสดุ

แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการ (ผู้ถูกฟ้องคดี) ไม่มีระบบการตรวจสอบและควบคุมการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบอย่างเพียงพอ แม้นาง พ.

ยอมรับว่าได้เอาของจากร้านค้าจริงและเป็นการสั่งซื้อโดยอาศัยความคุ้นเคยเป็นการส่วนตัวกับผู้ฟ้องคดีก็ตาม แต่พฤติการณ์ของนาง พ. ทำให้ผู้ฟ้องคดีเข้าใจว่าเป็นการดำเนินการโดยได้รับมอบหมายจากผู้ถูกฟ้องคดีเมื่อพฤติการณ์การกระทำของนาง พ. เป็นการกระทำโดยอาศัยอำนาจหน้าที่จัดซื้อวัสดุและยังไม่มี การเบิกจ่ายเงินคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดี ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย

จึงเป็นการกระทำละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะ

หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดสังกัด จึงต้องรับผิดชอบผู้ฟ้องคดี (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๖/๒๕๖๐)

ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของส่วนราชการต่างๆ ประชาชนทั่วไปย่อมเชื่อถือและไว้วางใจโดยสุจริตต่อระบบราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้แสดงเจตนาแทนรัฐ จำเป็นอย่างยิ่งต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตภายใต้ความคาดหวังและไว้วางใจของประชาชนว่าจะได้รับการปฏิบัติตามที่อย่างถูกต้องตามกฎ ระเบียบที่รัฐกำหนดขึ้น

ในมุมมองของส่วนราชการโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ก็จำเป็นต้องตรวจสอบระมัดระวัง ไม่ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติอาศัยโอกาสที่ตนมีตำแหน่งหน้าที่หรืออาศัยความไว้วางใจที่ประชาชนมีต่อเจ้าหน้าที่เป็นการส่วนตัวแสวงหาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูก ไม่ควร ข้อพิพาทในคดีนี้จึงถือเป็นบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการที่ดีสำหรับส่วนราชการหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเพื่อมิให้เกิดข้อพิพาทในลักษณะเช่นนี้ขึ้นอีก

****

การอุทธรณ์เกินกำหนดระยะเวลา ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร สามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้หรือไม่

ศุภวรรณ ทาวรสุกเจริญ*

บทนำ

คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามพระบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ในกรณีการดัดแปลงอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น คำสั่งให้ระงับการดัดแปลง คำสั่งห้ามเข้าใช้อาคารหรือยินยอมให้บุคคลอื่นเข้าใช้อาคาร คำสั่งให้แก้ไขและให้ยื่นขอใบรับอนุญาตก่อสร้าง และคำสั่งให้รื้อถอนส่วนที่ดัดแปลงโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นต้น เป็นคำสั่งทางปกครองที่ผู้ได้รับคำสั่งมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่งแต่ละคำสั่ง หากผู้ได้รับคำสั่งไม่อุทธรณ์หรืออุทธรณ์เกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ได้แย้งคำสั่งข้างต้นของเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว จะถือเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองในมูลคดีที่เกิดจากการออกคำสั่งดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

* บัณฑิตชำนาญการ กลุ่มงานคดีปกครอง สำนักงานกฎหมายและคดี สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

** บทความนี้ผ่านการตรวจพิจารณาจากกลุ่มบรรณาธิการงานวิชาการกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของกรุงเทพมหานคร สำนักงานกฎหมายและคดี สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๒)

ข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีได้เช่าอาคารตึกแถวสี่ชั้นเพื่อใช้เป็นสำนักงานและที่พักอาศัย ต่อมาสำนักงานเขตวัฒนาตรวจพบการดัดแปลงอาคารดังกล่าวโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น จึงได้มีการออกคำสั่งโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ดังนี้

๑. คำสั่งให้ระงับการดัดแปลงอาคาร กรณีกระทำโดยไม่ได้รับอนุญาต (แบบ ค.๓)

๒. คำสั่งห้ามเข้าใช้อาคารหรือยินยอมให้บุคคลอื่นเข้าใช้อาคาร (แบบ ค.๔)

๓. คำสั่งให้แก้ไขและให้ยื่นขอใบรับอนุญาตก่อสร้าง กรณีกระทำโดยไม่ได้รับอนุญาต (แบบ ค.๑๐)

๔. คำสั่งให้รื้อถอนส่วนที่ดัดแปลงโดยไม่ได้รับอนุญาต กรณีที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้แก้ไขและให้ยื่นขอใบรับอนุญาตก่อสร้าง (แบบ ค.๑๕)

ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร และปรากฏผล

การพิจารณาอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการฯ ไม่รับพิจารณาคำสั่งตามแบบ ค.๓ และแบบ ค.๔ ไว้เป็นอุทธรณ์ ส่วนคำสั่งตามแบบ ค.๑๐ และแบบ ค.๑๕ วินิจฉัยยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีจึงได้ยื่นฟ้องเรื่องนี้เป็นคดีปกครอง ซึ่งผลคดีนี้ได้ถึงที่สุด ผลคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดคดีหมายเลขดำที่ อ. ๑๔๗๔/๒๕๕๕ คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๔๐๕/๒๕๖๑ วินิจฉัยประเด็นการไม่รับพิจารณาอุทธรณ์และการยกอุทธรณ์ข้างต้น โดยสรุปสาระสำคัญได้ว่า การที่คณะกรรมการฯ ไม่รับอุทธรณ์คำสั่งตามแบบ ค.๓ และคำสั่งตามแบบ ค.๔ ขอบด้วยกฎหมายเนื่องจากการยื่นอุทธรณ์คำสั่งทั้งสองพ้นระยะเวลา ๓๐ วันนับแต่ทราบคำสั่งตามที่กำหนดใน พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร

พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง^๑ ส่วนการยกอุทธรณ์คำสั่งตามแบบ ค. ๑๐ และคำสั่งตามแบบ ค.๑๕ เนื่องจากคณะกรรมการฯ เห็นว่า เจ้าพนักงานท้องถิ่นใช้อำนาจโดยชอบด้วย พ.ร.บ.

ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๐ (๓)^๒ มาตรา ๔๑^๓ และมาตรา ๔๒^๔ นั้น ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากผู้ฟ้องคดี ได้ทำการกั้นห้องภายในอาคารเพื่อให้ผู้อื่นเช่าอยู่อาศัยทำให้อาคารเปลี่ยน

^๑ พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ได้รับใบอนุญาต ผู้แจ้งตามมาตรา ๓๙ ทวิ และผู้ได้รับคำสั่งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง

ฯลฯ

ฯลฯ”

^๒ พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๐ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือ ข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการ ดังนี้

(๑) มีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการลูกจ้างหรือบริวาร ของบุคคลดังกล่าว ระงับการกระทำดังกล่าว

(๒) มีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลใดใช้หรือเข้าไปในส่วนใด ๆ ของอาคารหรือบริเวณที่มีการกระทำ ดังกล่าว และจัดให้มีเครื่องหมายแสดงการห้ามนั้นไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ อาคารหรือ บริเวณดังกล่าว และ

(๓) พิจารณามีคำสั่งตามมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีคำสั่งตาม (๑)”

^๓ พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๑ บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำตามมาตรา ๔๐ เป็น กรณีที่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของอาคาร ยื่นคำขออนุญาตหรือดำเนินการแจ้งตามมาตรา ๓๙ ทวิ หรือดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ในกรณีที่สี่เหตุอันสมควร เจ้าพนักงาน ท้องถิ่นจะขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปอีกก็ได้ และให้นำมาตรา ๒๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

^๔ พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๒ บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำ ตามมาตรา ๔๐ เป็น กรณีที่ไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ หรือเจ้าของอาคารมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของ เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๑ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง อาคาร ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ดำเนินการรื้อถอนอาคารนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนได้ภายในระยะเวลา ที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยให้ดำเนินการรื้อถอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ (๑๑) หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๙ หรือ มาตรา ๑๐”

วิษณุพงษ์

สภาพจากตึกแถวเป็นอาคารอยู่อาศัยรวม ถือเป็น การดัดแปลงอาคารโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ดังนั้น ศาลปกครองสูงสุดจึงเห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นที่พิพากษายกฟ้อง

บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

ในประเด็นเรื่องกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารกรณีนี้ กรุงเทพมหานคร โดยสำนักงานเขตวัฒนา ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้แจ้งคำสั่งให้ระงับการดัดแปลงอาคาร กรณีกระทำโดยมิได้รับอนุญาตตามแบบ ค.๓ และคำสั่งห้ามเข้าใช้อาคารหรือยินยอมให้บุคคลอื่นเข้าใช้อาคารตามแบบ ค.๔ ทั้งทางไปรษณีย์ตอบรับ (มีผู้รับแทนเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒) และมีการปิดคำสั่งทั้งสอง

ณ อาคารที่มีการกระทำอันฝ่าฝืนกฎหมายตามข้อพิพาท (วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๒) จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่งตามแบบ ค.๓ และคำสั่งตามแบบ ค.๔ ได้อย่างช้าที่สุดภายใน ๓๐ วัน นับจาก ๓ วันนับแต่มีการปิดคำสั่ง (วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๒) ตาม พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง^๕ ประกอบกับมาตรา ๔๗ ทวิ^๖ การยื่น

^๕ รายละเอียดตามเชิงอรรถที่ ๑

^๖ พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ๔๗ ทวิ บัญญัติว่า “การแจ้งคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่สั่งให้ระงับการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือให้รื้อถอนอาคาร ให้ทำเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ซึ่งจะต้องรับคำสั่งดังกล่าว ณ ภูมิลำเนาของผู้นั้น และให้ปิดประกาศคำสั่งดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ อาคารหรือบริเวณที่มีการกระทำดังกล่าว และให้ถือว่าผู้ซึ่งจะต้องรับคำสั่งได้ทราบคำสั่งนั้นแล้วเมื่อพ้นกำหนดสามวันนับแต่วันที่ ได้มีการปิดประกาศดังกล่าว”

อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๒ ในส่วนนี้ จึงเกินระยะเวลา ๓๐ วัน ตามที่กฎหมายกำหนด ถือว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้ดำเนินการ

อุทธรณ์ส่วนนี้ในชั้นฝ่ายปกครองให้เสร็จสิ้นก่อนนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ศาลปกครองชั้นต้นจึงพิพากษายกฟ้อง และศาลปกครองสูงสุดได้พิพากษายืน

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองนั้น หากกฎหมายได้กำหนดการอุทธรณ์ไว้ ก็จะต้องดำเนินการอุทธรณ์ซึ่งเป็นการดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนตามขั้นตอนหรือวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้ก่อนฟ้องร้องคดีปกครอง ตามหลักกฎหมายที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๒^๗

^๗ พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๒ บัญญัติว่า “ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๔ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๓๒ ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ในกรณีที่กฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ การฟ้องคดีปกครองในเรื่องนั้นจะกระทำได้อต่อเมื่อมีการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้น หรือมิได้มีการสั่งการภายในเวลาอันสมควร หรือภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด”

เมืองกับการอ่าน

ม:ลิ

หลังจากสิ่งพิมพ์พากันปิดตัวไปลือตใหญ่
หลายคนคงเริ่มรู้สึกว่า สื่อเก่า อาจถูก
สื่อดิจิทัล “ดิสรัพท์” จนล้มหายตายจากไป
ในเร็ววัน

อนาคตของการอ่านหนังสือ จะเป็น
อย่างไร? บทบาทของเมืองกับการส่งเสริมการ
อ่าน จะยังมีอยู่หรือไม่ เราจะมาสำรวจทิศทาง
ในที่ต่าง ๆ กัน

อ่านทำไม? ทำไมต้องส่งเสริม การอ่าน?

เหตุผลสามอันดับแรกที่คนไทยอ่านคือ อ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ อ่านเพื่อการศึกษา และอ่านเพื่อความบันเทิง แต่นอกจากเหตุผลที่ว่ามา การอ่านยังมีประโยชน์ด้านอื่นกับชีวิตเราอย่างคาดไม่ถึง

งานวิจัยในต่างประเทศพบว่า คนที่อ่านหนังสือจะมีความเสี่ยงเป็นอัลไซเมอร์ในวัยชรา น้อยกว่าคนที่ไม่อ่านถึง ๒.๕ เท่า และยังช่วยเพิ่มความจำ โดยทุกครั้งที่เราอ่าน สมองจะหา “ที่ว่าง” เพื่อเก็บข้อมูลใหม่ ๆ ซึ่งในระยะยาวจะช่วยบริหารความจำให้ดีขึ้น การอ่านยังช่วยเพิ่มพูนมุมมองต่อโลกและชีวิต ทำให้คนที่อ่านหนังสือมีแนวโน้มจะจัดการกับชีวิตได้ดี และยิ่งกว่านั้น การอ่านยังช่วยให้เราจดจำรูปแบบต่าง ๆ ที่มีอยู่ในงานเขียนได้ ผลก็คือ เราจะมี ความเชี่ยวชาญในการคิดวิพากษ์มากขึ้น

เรายังอ่านกันอยู่หรือเปล่า?

แม้การคาดการณ์จุดจบของสิ่งพิมพ์จากความแพร่หลายของสื่อใหม่ จะดูไม่ไกลความเป็นจริง แต่การอ่านหนังสือ ยังคงอยู่.. อย่างน้อยที่สุดก็ในตอนนี้

คงเคยได้ยินคำกล่าวที่ว่า “ทุกอย่างที่เก่าไป จะกลับมาใหม่อีกครั้ง” การอ่านหนังสือก็เช่นเดียวกัน ทุกวันนี้ ร้านหนังสืออิสระกำลังกลับมานิยม อีกทางหนึ่ง ผลวิจัยพบว่า การใช้สื่อดิจิทัลกับเด็กเล็ก อาจทำให้พัฒนาการช้าและมีอาการคล้ายออริทิสติก ทำให้เกิดความตื่นตัวจำกัดการใช้สื่อดิจิทัลกับเด็กเล็ก และหันมาส่งเสริมกิจกรรมอื่นแทน ซึ่งแน่นอนว่า หนึ่งในนั้นคือการส่งเสริมการอ่านให้เด็กฟังแบบเดิม ๆ

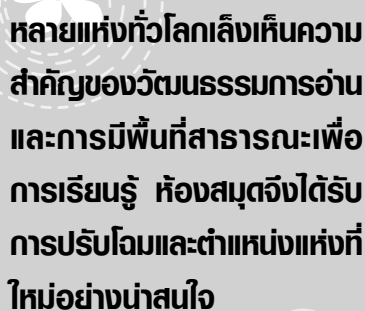
แต่การกลับมาของการส่งเสริมการอ่าน ไม่เพียงเกิดขึ้นกับเด็กเล็ก เรื่องนี้ยังเป็นนโยบายระดับโลก กรุงเทพมหานครเคยได้รับเลือกจากยูเนสโกให้เป็นเมืองหนังสือโลก

ในปี ๒๕๕๖ และมีการส่งเสริมการอ่านอย่างคึกคัก ส่วนในสิงคโปร์มีแผนการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านอย่างยั่งยืน โดยสนับสนุนให้ชาวสิงคโปร์อ่านมากขึ้นทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ตามมาด้วยการพลิกแนวคิดเกี่ยวกับห้องสมุดที่น่าสนใจ

จากการสำรวจข้อมูลการอ่านระดับชาติ สิงคโปร์พบว่าผู้คนใช้เวลากับสื่อดิจิทัลมากขึ้น และอ่านหนังสือน้อยลง จึงสรุปว่า “เราทำได้มากกว่านี้”

สิ่งที่สิงคโปร์ทำมีตั้งแต่การร่วมมือกับเจ้าของธุรกิจขนาดเล็กซึ่งเรียกว่า “เครือข่ายเอ้าแก๊” (Bosses Network) สร้างซีรียถ่ายทอดแนวทางการบริหารธุรกิจ โดยในเนื้อหารายการจะให้ “เอ้าแก๊” ร่วมแบ่งปันและเล่าถึงความรู้และหนังสือเล่มโปรดของตัวเอง

อีกโครงการหนึ่งคือ “ขบวนการอ่านระดับชาติ” (National Reading Movement) เป็นการส่งเสริมให้ผู้ใหญ่อ่านมากขึ้นโดยเฉพาะ

หลายแห่งทั่วโลกเล็งเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมการอ่านและการมีพื้นที่สาธารณะเพื่อการเรียนรู้ ห้องสมุดจึงได้รับการปรับโฉมและตำแหน่งแห่งที่ใหม่ที่น่าสนใจ

ในภาษาแม่ของตนเอง ในโครงการนี้บริษัทกว่า ๓๘๐ แห่ง จะจัดกิจกรรมให้พนักงานอ่านหนังสือ แลกเปลี่ยนหนังสือกัน และแข่งขันรีวิวนหนังสือเป็นต้น

ในจีน นโยบายส่งเสริมการอ่านระดับชาติมีแผนที่จะสร้างพื้นที่อ่านสาธารณะ (Public Reading Space: PRS) ในเมืองและหมู่บ้าน เพื่อให้เมืองและหมู่บ้านกลายเป็น “เมืองและหมู่บ้านแห่งการอ่าน” ซึ่งจะส่งผลให้จีนกลายเป็น “ประเทศจีนแห่งการอ่าน” (Reading City/Reading Village/Reading China) ในที่สุด

สำหรับญี่ปุ่น นโยบายส่งเสริม การเรียนรู้ของสังคมอาศัยความร่วมมือ จากภาครัฐและเอกชน (ตามสไตส์ การทำงานแบบญี่ปุ่น) จุดมุ่งหมาย คือ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิต โดยได้ปรับโฉมและบทบาท ของห้องสมุดสาธารณะ รวมทั้งใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลและแนวคิดการ เป็นสังคมอัจฉริยะ (Smart Society) ยกกระตือรือร้นให้บริการ ผลก็คือ การมีพื้นที่สำหรับอ่านแนวใหม่ที่ เข้าถึงประชาชนผู้ใช้ ทั้งในด้าน ประโยชน์ ความต้องการ กายภาพ วิถีชีวิต และรสนิยม

ในส่วนของตัวเลขสถิติ

เมื่อดูสถิติจากหลายประเทศ พบว่า ปัจจุบันเรายังอ่าน และสิ่งที่ ชื่อด้านส่วนใหญ่ยังเป็นหนังสือเล่ม ข้อมูลจากการสำรวจสิ่งที่คนซื้ออ่าน ในปัจจุบันระบุว่า หนังสือปกอ่อนยัง ครองส่วนแบ่งสูงสุดที่ ๔๕% รองลง มาคือหนังสือปกแข็ง ๒๗% จากนั้น จึงเป็นอีบุ๊กที่ ๒๒% และหนังสือเสียง หรือ audio book ที่ ๒%

อย่างไรก็ดี การอ่านหนังสือ ยามว่างของผู้คนรวมทั้งการใช้ห้อง สมุดสาธารณะ ลดลงเป็นแนวโน้ม ระดับโลก

สาเหตุหลักที่สิ่งโคปรูปพบกี้คือ คนใช้เวลาไปทำอย่างอื่นมากขึ้น รวมถึงการดูทีวีและวิดีโอออนไลน์ ส่วนในสหรัฐอเมริกา แม้ชาวอเมริกัน จะยังอ่านในอัตราไม่ต่างกันกับก่อน มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เทรอนที่น่าสนใจ ก็คือ เด็กวัยรุ่นอ่านหนังสือในยามว่าง น้อยลง โดยจัดการอ่านเป็นกิจกรรม ยามว่างลำดับที่ ๑๑ หลังการใช้ สื่อดิจิทัลต่าง ๆ ที่สำคัญ ดูเหมือน ว่าวัยรุ่นอเมริกันจะ “อ่าน” ผ่าน อุปกรณ์ดิจิทัลน้อยลงด้วย

ในประเทศไทย การสำรวจ ในปี ๒๕๕๘ ชี้ว่า เวลาเฉลี่ยในการอ่าน ของคนไทยเพิ่มขึ้นเป็น ๖๖ นาทีต่อวัน แต่ทั้งนี้ เป็นเพราะการสำรวจได้รวม การอ่านสื่อดิจิทัล เช่น เว็บไซต์ และโซเชียลมีเดียต่าง ๆ ในนิยาม “การอ่าน” ด้วย ซึ่งกลุ่มเยาวชน ของเราใช้เวลาอ่านสื่อดิจิทัลมากถึง ๙๔ นาทีต่อวัน

ในด้านจำนวนผู้อ่าน จากปี ๒๕๕๖ ถึง ๒๕๕๘ คนไทยอ่านลดลง ราว ๒ ล้านคนเศษ คือ อ่าน ๔๘.๔ ล้านคน คิดเป็น ๗๗.๗% โดยผู้อ่าน ๙๖.๑% ยังชื่นชอบการอ่านหนังสือที่เป็นรูปเล่ม ขณะที่การอ่านเนื้อหาจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นที่ชื่นชอบ ๕๕% ซึ่งดูไปแล้ว หนังสือน่าจะยังมีอนาคตที่ดี

แต่ในอีกด้านหนึ่ง ห้องสมุดสาธารณะกลับไม่ใช่สถานที่ที่คนไทยนิยมใช้ คือมีเพียง ๑.๒% หรือคิดเป็นประมาณ ๕.๘ แสนคนที่ใช้บริการ จำนวนผู้อ่านหนังสือในห้องสมุดที่ลดลงเป็นลำดับทำให้คาดการณ์ได้ว่าภายใน ๖ ปี จะไม่มีใครอ่านหนังสือที่ห้องสมุดสาธารณะในไทยอีกเลย..

ในสิงคโปร์พบว่าคนอ่านหนังสือน้อยลงเช่นเดียวกัน แต่ห้องสมุดสาธารณะยังคงมีผู้ใช้บริการ โดยในปี ๒๕๕๙ คนสิงคโปร์ ๖๙% อ่านหนังสือ ๑ เล่มต่อปี และ ๕๖% ยืมหนังสือจากห้องสมุด แต่สำหรับผู้ที่อ่าน

มากกว่าสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ส่วนใหญ่ อ่านข่าว และมีเพียง ๑๙% หรือ ๑ คนใน ๕ คน ที่อ่านหนังสือ

สำหรับสหรัฐอเมริกา ชาวอเมริกันยังอ่านหนังสือผ่านสื่อต่าง ๆ ในอัตราเดียวกับปี ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นช่วงก่อนสื่อดิจิทัลจะมีอิทธิพลกับชีวิตคน คิดเป็น ๗๓% ซึ่งในจำนวนนี้ ๖๕% อ่านหนังสือโดย ๔๐% อ่านแต่หนังสือเล่มเพียงอย่างเดียว และมีเพียง ๖% เท่านั้นที่อ่านจากสื่อดิจิทัลหรือฟังหนังสือเสียง (audio book) เพียงอย่างเดียว

การเปลี่ยนโฉมของห้องสมุด

แนวโน้มการอ่านและการใช้ห้องสมุดสาธารณะที่ลดน้อยลง รวมทั้งกระแส “ดิสรัพท์” จากสื่อใหม่ ทำให้ผู้เกี่ยวข้องกับห้องสมุด ต้องลุกขึ้นคิดใหม่ทำใหม่ มีหลายกรณีในต่างประเทศที่ห้องสมุดสาธารณะถูกปิดลง เพราะเห็นว่าเป็นการใช้งบประมาณที่ไม่คุ้มค่าอีกต่อไป โดยเฉพาะในเทศบาลเมืองเล็กๆ แต่ในอีกหลายแห่งทั่วโลก เล็งเห็น

ความสำคัญของวัฒนธรรมการอ่าน และการมีพื้นที่สาธารณะเพื่อการเรียนรู้ ห้องสมุดจึงได้รับการปรับโฉมและตำแหน่งแห่งที่ใหม่ อย่างน่าสนใจ

แนวคิดซึ่งกำลังแพร่หลายคือ การสร้าง “พื้นที่อ่านสาธารณะ” (Public Reading Space: PRS) ซึ่งในจีน หมายถึงพื้นที่สาธารณะใด ๆ ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นร้านหนังสือ ร้านกาแฟ สถานีรถไฟ หรือซูเปอร์-มาร์เก็ต ที่เพิ่มพื้นที่สำหรับการอ่าน หนังสือฟรีเข้าไปด้วย และอีกแนวทางหนึ่ง คือ ใช้ประโยชน์พื้นที่สาธารณะร่วมกัน (Mixed-use Public Space) ซึ่งเพิ่มเติมบทบาท

และภาพลักษณ์ใหม่ ๆ ให้กับห้องสมุดสาธารณะที่เคยเป็นอยู่เดิม

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างการปรับโฉมห้องสมุดสาธารณะในประเทศต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ซึ่งเรายกตัวอย่างมาให้ชมกัน

อลัง...แบบห้องสมุดจีน

สำหรับประเทศที่จัดบันทึกประวัติศาสตร์ตัวเองมาตั้งแต่พันปีก่อนคริสตกาล จีน ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมการอ่าน และมีนโยบายส่งเสริมให้หมู่บ้าน เมือง และประเทศของตนเอง เป็นหมู่บ้าน/เมือง/และประเทศแห่งการอ่าน

แน่นอนว่าตามสถิติของจีน ห้องสมุดสุดหรู ทันสมัย ใหม่ล้ำ ถูกสร้างขึ้นตามเมืองต่าง ๆ มากมาย ตัวอย่างหนึ่งก็คือ ห้องสมุดแห่งเมืองกวางโจว (Guangzhou Library) ซึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำไข่มุกในมณฑลกวางตุ้ง ห้องสมุดนี้สร้างขึ้นโดยรัฐบาลเมือง มีหน้าที่เป็นทั้งสถาบันทางการศึกษาและวัฒนธรรม จัดเก็บ จัดการ จัดแสดง และให้บริการ ยืมองค์ความรู้ในรูปแบบเอกสาร และข้อมูลดิจิทัล สถานที่ตั้งยังใช้เป็นศูนย์จัดแสดง จัดบรรยายและฝึกอบรม ศูนย์แสดงศิลปะและวัฒนธรรม ให้บริการอินเทอร์เน็ต บริการทางการศึกษา วิจัย และเป็นพื้นที่สาธารณะเพื่อการพบปะสื่อสารระหว่างกัน

พื้นที่ของห้องสมุด ๑๐๐,๐๐๐ ตารางเมตร ๔,๐๐๐ ที่นั่ง มีวัสดุดิจิทัลให้บริการ ๓.๘๒ ล้านเรื่อง คอมพิวเตอร์ ๕๐๐ เครื่อง อินเทอร์เน็ตแลน ๔,๐๐๐ จุด พร้อมอินเทอร์เน็ตไร้สาย ๑๐๐% ของพื้นที่ ในขณะที่ห้องสมุดส่วนดั้งเดิมให้บริการหนังสือ ๓.๒ ล้านเล่ม

ประกอบด้วยหนังสือเด็ก ๓๕๖,๐๐๐ เล่ม หนังสือหายาก ๖,๗๙๓ เล่ม หนังสือคนตาบอด ๓,๖๑๗ เล่ม วารสารเย็บเล่มรวม ๑๔๐,๐๐๐ เล่ม งานวิจัย มัลติมีเดีย อีบุ๊กและเอกสารดิจิทัลอื่น ๆ อีกมากมาย

สรุปสั้น ๆ ได้ว่า สวยใหญ่ อลังการ ประโยชน์หลากหลายมากจริง ๆ

วิเคราะห์ถึงแก่น แบบห้องสมุดสิงคโปร์

สิงคโปร์ เป็นประเทศหนึ่งที่มีวัฒนธรรมการอ่านและการใช้ห้องสมุดที่เข้มแข็ง รวมทั้งมีความตั้งใจอย่างแรงกล้า ที่จะรักษาการเป็นพื้นที่เรียนรู้สาธารณะให้กับห้องสมุด

ในปี ๒๕๖๐ รัฐมนตรีกระทรวงการสื่อสารและสารสนเทศ กล่าวว่า “ห้องสมุดเป็นสถานที่สำหรับการเรียนรู้ของเรา ไม่ว่าจะวัยใด มันเป็นพื้นที่ของชุมชนที่ผู้คนจะได้เรียนรู้จากกันและกัน ได้มาพบปะกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ซึ่งกันและกัน” เขาเห็นว่า สิงคโปร์จะต้อง “ออกแบบ” ห้องสมุดใหม่

สิงคโปร์

เพื่อดึงดูดผู้คนที่ให้มาร่วมเรียนรู้
จากกันและกันในพื้นที่แห่งนี้

จากความคิดที่ต้องการให้
ห้องสมุด “ตอบโจทย์” วิธีชีวิตของ
ผู้คน หรือยิ่งกว่านั้น คือ ตอบสนอง
ความต้องการในอนาคตของผู้คน
สิงคโปร์ได้วิเคราะห์และปรับเปลี่ยน
รูปลักษณะบทบาทของห้องสมุด
ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตัวอย่างก็คือ
เพิ่มบริการสาธารณะหลายรูปแบบ
ให้อยู่ในพื้นที่เดียว เช่น บริการ
ภาครัฐ ศูนย์อาหาร ศูนย์กีฬา
รวมทั้งการย้ายบริการห้องสมุดไป
อยู่ที่พื้นที่อื่นที่เข้าถึงประชาชน
ได้มากขึ้น เช่น ห้างสรรพสินค้า

ศูนย์แทมปิ้นส์ของเรา (Our
Tampines Hub: OTH) เป็นศูนย์รวม
ไลฟ์สไตล์แบบบูรณาการ (Integrated

Lifestyle Hub) แห่งแรกของสิงคโปร์
ศูนย์แห่งนี้เปิด ๒๔ ชั่วโมง ประกอบด้วย
ศูนย์ราชการรวม ซึ่งประชาชนสามารถ
ใช้บริการของรัฐได้จากหน่วยงาน
๖ แห่ง ศูนย์รวมอาหารริมทาง
ราคาย่อมเยาแบบสิงคโปร์ (Hawker
Center)

คลับเฮาส์ HomeTeamNS
Clubhouse ทันสมัย ให้บริการสถานที่
เล่นเลเซอร์เคเวส และอิมพาร์ค
ป็นหน้าผา รางโบว์ลิ่งขนาด ๓๐ เลน
คาราโอเกะ และยิมออกกำลังกาย
นอกจากนี้ภายนอกอาคาร ยังมี
สนามกีฬาขนาด ๕,๐๐๐ ที่นั่ง
โรงละครขนาด ๔๐๐ ที่นั่ง ห้องสมุด
สวนกีฬาและนันทนาการ สวน
สาธารณะ สนามเด็กเล่น และสระ
ว่ายน้ำ

สิงคโปร์

OTH เป็นแนวคิดที่มุ่งหวัง
คุณภาพชีวิตห้องสมุดโดยปรับฟังก์ชันของ
พื้นที่ในภาพรวมให้เป็นศูนย์สารพัด
กิจกรรม เพื่อดึงดูดคนไปพบปะมี
ส่วนร่วมกับชุมชน โดยมีการอ่านและ
ห้องสมุด เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม
ในชีวิต

นิกกิงโจคน แบบห้องสมุดญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นมีห้องสมุดที่ปรับปรุงใหม่
อย่างสร้างสรรค์มากมาย แต่ตัวอย่าง
ที่จะเล่าในวันนี้ เป็นห้องสมุดจาก
เมืองเล็ก ๆ ในชนบท ที่มีแนวคิด
ว่า “อยากให้ที่นี่ กลายเป็นสถานที่
ที่คนอยากมา”

ห้องสมุดเมืองทาเคโอะ (Takeo
Library) เคยเป็นห้องสมุดท้องถิ่นที่
มีผู้ใช้ ๒๕๐,๐๐๐ คนต่อปี แต่หลังจาก

เทศบาลให้บริษัท คัลเจอร์ คอนวีเนียนซ์
คลับ (Culture Convenience Club
หรือ CCC) เข้ามาปรับปรุงเพื่อ
ให้กลายเป็น “ที่ ๆ คนอยากมา”
ห้องสมุดนี้ก็โด่งดังมาก และกลายเป็น
วิสัยทัศน์แห่งอนาคตของห้องสมุด
เมือง

เทศบาลเมืองทาเคโอะว่าจ้าง
ให้บริษัท ทสึตายะ เจ้าของร้าน
หนังสือดัง บริหารจัดการห้องสมุด
ใหม่ โดยมีส่วนของร้านหนังสือและ
ร้านกาแฟสตาร์บัคส์อยู่ในห้องสมุดด้วย

ผลก็คือจำนวนผู้ใช้ห้องสมุด
เพิ่มขึ้นเป็น ๘๐๐,๐๐๐ คนต่อปี และ
ห้องสมุดก็ได้กลายเป็นหนึ่งในสถานที่
ท่องเที่ยวที่ผู้คนจากทั่วญี่ปุ่นอยาก
แวะมาเยี่ยมชม

จุดเด่นของห้องสมุด คือ การจัดสภาพแวดล้อมให้โปร่งสบาย หนังสือหยิบง่าย นำนั่ง โดยโซนชั้นหนึ่ง เป็นหนังสือไลฟ์สไตล์ การท่องเที่ยว พักผ่อน และการใช้ชีวิตที่ดี (Lifestyle, Leisure, and Living Well) นอกจากนี้ ยังมีเพลงคลอเบา ๆ โดยผู้ใช้บริการ

สามารถซื้อกาแฟจากสตาร์บัคส์ มานั่งดื่มขณะอ่านหนังสือเพลิน ๆ ได้ด้วย

เรียกได้ว่าเป็น “ร้านกาแฟห้องสมุด” แห่งแรกที่น่าไปใช้บริการจริง ๆ

เมืองกับการอ่าน

ถึงตรงนี้ ท่านผู้อ่านกำลังอ่านวารสารปัญญาพัฒนา ซึ่งยังเป็นรูปเล่ม และยังมีลมหายใจ แต่อากาศของการอ่านจะเป็นเช่นใดต่อไป อากาศของห้องสมุดสาธารณะของเราจะเป็นอย่างไร เป็นเรื่องที่เราทุกคนต้องช่วยกันแสวงหาแนวทางสร้างสรรค์ และร่วมกันปลูกฝังวัฒนธรรมการอ่านในสังคม ให้คงอยู่เพื่อยังประโยชน์ต่อไปในวันหน้า

ไม่ว่า “การอ่าน” ในอนาคตนั้น จะอยู่ในรูปแบบใดก็ตาม

อ้างอิง

ผลสำรวจการอ่านกับบางข้อเท็จจริงที่ค้นพบและน่าตกใจ. จาก www.tkpark.or.th ; ข้อมูล Our Tampines Hub จาก www.nestia.com ; ภาพ Our Tampines Hub จาก goodyfeed.com ; ภาพห้องสมุดกว้างโจว จาก www.lifeofguangzhou.com ; ห้องสมุดกว้างโจว จาก www.gzlib.gov.cn ; *Singapore Imagining Libraries of the Future*. จาก www.channelnewsasia.com ; *Trends in Reading Habits: The 21st Century Text*. จาก 21centurytext.wordpress.com ; Takeo City Library. จาก www.ana-cooljapan.com ; *Rumors of the Demise of Books Greatly Exaggerated*. จาก news.gallup.com ; *New styles of “Reading Space” as a way to expand public library service in China and Japan*. จาก www.library.ifla.org ; *Reading Habits from around the World: Infographic*. จาก www.adweek.com ; *Revamping Libraries to be Vibrant Places of Learning*. จาก www.straitstimes.com

ปัญญาพัฒนา

ห้องสมุดของเรา

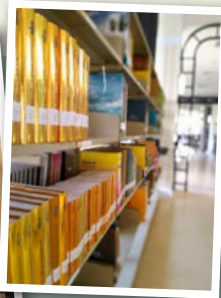
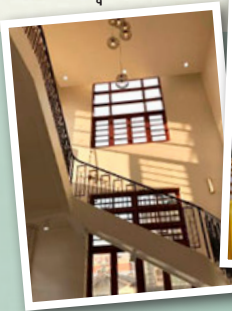
JMU

หลังจากดูห้องสมุดในต่างประเทศกันไปแล้ว มาดูห้องสมุดยุคใหม่ของ กรุงเทพมหานครบ้าง ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีบริการห้องสมุดโฉมใหม่ มากมาย ขอแนะนำที่น่าสนใจมาก ๆ ๒ แห่ง

เริ่มต้นจากห้องสมุดสไตลีย้อนยุคแสนสวย ย่านใจกลางเมืองเก่า **“หอสมุดเมืองกรุงเทพมหานคร”** ในห้องสมุดแห่งนี้ เราจะได้อ่านหนังสือท่ามกลางบรรยากาศคลาสสิก และแสงแบบธรรมชาติ ห้องสมุดยังมีบริการโซนเด็กและ กิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งห้องสำหรับจัดงานและการประชุม

หอสมุดเมืองตั้งอยู่บนถนนราชดำเนินกลาง
เปิดทำการ อังคาร - เสาร์ ๐๘.๐๐ - ๒๑.๐๐ น.
อาทิตย์ ๐๙.๐๐ - ๒๐.๐๐ น.
ปิดวันจันทร์ และวันนักขัตฤกษ์

ลำดับต่อมา เป็นห้องสมุดสำหรับเด็กและเยาวชน น่ารักน่าใช้ ใจกลางเมือง ย่านธุรกิจ ในสวนลุมพินี **“ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ สวนลุมพินี”**

โซนเด็กและเยาวชนของห้องสมุดปรับปรุงโดยความร่วมมือระหว่างธนาคารเอชเอสบีซี ประเทศไทย และสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว นับเป็นการปรับโฉมที่วิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างดี

เปิดทำการ

อังคาร - เสาร์ ๐๘.๓๐ - ๒๐.๐๐ น.

อาทิตย์ ๐๙.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.

ปิดวันจันทร์ และวันนักขัตฤกษ์

กรุงเทพมหานครของเรายังมีห้องสมุดที่น่าสนใจอีกหลายแห่ง โดยเฉพาะที่ปรับบทบาทให้เป็นพื้นที่กิจกรรมสาธารณะแบบใช้ประโยชน์ร่วมกันมากขึ้น

หากต้องการหาสถานที่ทำกิจกรรมดี ๆ ครั้งต่อไป อย่าลืมชวนครอบครัวและเพื่อน ๆ ไปใช้บริการห้องสมุดยุคใหม่ของเรากัน

สิงคโปร์

แนะนำ

ห้องสมุดวิชาการ

สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร

www.bmatc.net/lib

eLibrary Touch for Mobile
ห้องสมุดวิชาการ ข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ศูนย์พัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร

BOOK DELIVERY

<http://www.bmatc.net/lib>

ห้องสมุดวิชาการ ข้าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญของกรุงเทพมหานครอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งรวบรวมสรรพวิทยาการความรู้ต่าง ๆ ไว้ทุกแขนง การให้บริการห้องสมุดด้วยระบบอัตโนมัติ (E-Library) มีรายการหนังสือที่อยู่ในระบบมากกว่า ๖,๐๐๐ เล่ม สามารถสืบค้นข้อมูลของหนังสือได้จาก Key Word ผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุด www.bmatc.net/lib

- web app รองรับการใช้งานได้หลากหลายระบบ ทั้ง Android และ ios
- รองรับ Multitouch และท่า Swipe/Slide
- ค้นหาหนังสือและดูประวัติห้องสมุดราชการมากกว่า ๕๐๐๐ เล่ม
- ค้นหา เช่น ดาวน์โหลด ebook ราชการ การฝึกอบรมหลักสูตรวิชาการ
- บริการนำสืบและสารบัญหนังสือออนไลน์

ห้องสมุดวิชาการ สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญของกรุงเทพมหานครอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งรวบรวมสรรพวิทยาการความรู้ต่าง ๆ ไว้ทุกแขนง การให้บริการห้องสมุดด้วยระบบอัตโนมัติ (E-Library) มีรายการหนังสือที่อยู่ในระบบมากกว่า ๖,๐๐๐ เล่ม สามารถสืบค้นข้อมูลของหนังสือได้จาก Key Word ผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุด www.bmatc.net/lib

มีบริการรายงานการศึกษาของหลักสูตรต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร เช่น หลักสูตรนักบริหาร มหานครระดับต้น (บต.) หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง (บก.) และหลักสูตรนักบริหารมหานครระดับสูง (บส.) ในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-book)

และยังพัฒนาต่อให้สามารถบริการผ่านระบบมือถือหรือสมาร์ตโฟน (E - Library Touch for mobile) นอกจากนี้ยังสามารถสืบค้นข้อมูลของหนังสือได้จาก Key Word เหมือนเครื่องคอมพิวเตอร์ PC ทั่วไปแล้ว ยังสามารถแสดงหน้าปกและสารบัญของหนังสือได้มากกว่า ๕๐๐ เล่ม

การใช้งาน-library touch

สืบค้น e-book รายงานการศึกษา

1. ไปที่ www.bmatc.net/lib แล้วกดเข้าสู่ระบบ
2. เลือกเมนูค้นหาหนังสือ
3. เลือก option การค้นหาแล้วใส่คำค้นที่ต้องการ
4. เลือกเมนู "ebook รายงานการศึกษา"
5. เลือก option การค้นหาแล้วใส่คำค้นที่ต้องการ
6. จะปรากฏรายการหนังสือจากคำค้นหาโดยสามารถพิมพ์คำค้นเพื่อการค้นหาเพิ่มเติมที่ช่องว่างด้านบน หากพบหนังสือที่ต้องการ กดที่ชื่อหนังสือเพื่อดูรายละเอียด
7. จะปรากฏสารบัญเพื่อให้สามารถชมรายละเอียดหัวข้อเนื้อหาของเล่มนั้น โดยสามารถเปิดหน้าต่างๆ โดยการใช้นิ้ว swipe ขยับขวาที่หน้าจอ
8. จะปรากฏรายละเอียดของรายงานการศึกษา โดยสามารถชม ebook ออนไลน์ได้โดยกดปุ่ม "ดู ebook" หรือกดปุ่ม "ดาวน์โหลด PDF" เมื่อต้องการดาวน์โหลดเพื่อเก็บไว้อ่านหรือทำการพิมพ์เป็นเอกสารต่อไป

วิษณุ พิพิธพันธ์

ร้านหนังสือน่ารัก ในย่านเมืองเก่า

กรุงเทพมหานครของเรา จะเป็นเมืองแห่งการอ่าน
ไปไม่ได้ หากไม่มี “ร้านหนังสือ” ฉบับนี้เรา จึงขอแนะนำ
ร้านหนังสืออิสระน่ารัก ๆ นำไปเยือนให้ท่านผู้อ่านแวะเวียน
ไปอุดหนุนกัน

ร้าน A Book with No Name

เราขอบรรยายร้าน A book with No Name
ตามที่ทางร้านกล่าวถึงตัวเองไว้

“Good Coffee + Good Books + Adorable Cat
= Perfect Combination”

“กาแฟดี + หนังสือดี + แมวที่น่ารัก =
ความลงตัว”

ติดต่อ
วาณิชพัฒน์อักษรานนท์ 081-000-0000

หากท่านผู้อ่านชื่นชอบร้านหนังสือสวย บรรยากาศสบาย มีขนมและเครื่องดื่มสูตรพิเศษไว้ให้บริการพร้อมแหม่น่ารัก ร้าน A Book with No Name เป็นสถานที่พลาดไม่ได้ ในย่านสามเสนเมืองเก่า

ตัวร้านตั้งอยู่ เลขที่ ๗๒๑-๗๒๓ ซอยสามเสน ๑๗ แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต ริมถนนสามเสน ใกล้กับวังสุโขทัย เปิด ๑๑.๐๐ - ๒๒.๐๐ น. ทุกวัน ยกเว้นวันจันทร์

นอกจากจิบกาแฟ อ่านหนังสือ และเล่นกับแมว ที่ร้านยังมีกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้ที่สนใจเข้าร่วมเป็นระยะ สามารถติดตามข่าวสารรวมถึงเมนูใหม่ ๆ ได้จากเฟซบุ๊กของร้าน “A Book with No Name” ที่ <https://www.facebook.com/Abookwithname/>

อินทพันธ์

๗๐ วารสารพัฒนาข้าราชการ กทม.

ร้านหนังสือเดินทาง

ร้านหนังสืออิสระเล็ก ๆ บรรยากาศอบอุ่น พร้อมบริการเครื่องดื่มและขนมอร่อย ๆ บนถนนสายเก่าที่สวยงาม ภายในร้านมีหนังสือที่เลือกสรรแล้วหลากหลายประเภท ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ทางร้านให้คำอธิบายสั้น ๆ ถึงตัวเองว่าเป็น

“Wonderful oasis. Good selection of books about SE Asia. Great tea and coffee are served accompanied by lovely music, good conversation and travel tips.”

“จุดพักผ่อนแสนพิเศษ ที่มาพร้อมหนังสือคัดสรรเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เครื่องดื่มชั้นดีเสียงดนตรีไพเราะ ตลอดจนบทสนทนาและคำแนะนำเกี่ยวกับการเดินทางที่อบอุ่น”

เดิมที ร้านนี้เป็นขวัญใจคนรักหนังสือ
ในย่านถนนพระอาทิตย์ ริมน้ำเจ้าพระยา
ปัจจุบันร้านตั้งอยู่ที่ เลขที่ ๕๒๓ แขวง
บวรนิเวศ เขตพระนคร บนถนนพระสุเมรุ
เปิด ๑๑.๐๐ - ๑๙.๐๐ น. ทุกวันยกเว้น
วันจันทร์

ทางร้านจัดกิจกรรมส่งเสริม
การขายที่น่าสนใจต่าง ๆ รวมทั้งมี
เมนูใหม่ ๆ นำเสนอเป็นระยะ สามารถ
ติดตามข่าวสารได้จากเฟสบุ๊คของ
“ร้านหนังสือเดินทาง - Passport
Bookshop” ที่ <https://www.facebook.com/ร้านหนังสือเดินทาง- Passport Bookshop/>

เพ็ญพจน์

๗๒ วารสารพัฒนาข้าราชการ กทม.

การเรียนรู้ด้วยตนเอง... แค่ปลายนิ้ว “คลิก”

เจนจิรา สามพันพวง*

เมื่อเทคโนโลยีในปัจจุบันพัฒนาอย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดด เรียกได้ว่าเข้าไปปฏิวัติในทุกวงการ หรือคำที่เราได้ยินบ่อยในช่วงนี้ว่า “เทคโนโลยีเปลี่ยนโลก” (Disruptive Technologies) ซึ่งหมายถึง เทคโนโลยีที่ทำให้หลายสิ่งเปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยเป็นอยู่ เช่น รูปแบบธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป (Business Model) ตัวอย่างที่ชัดเจนคือ การปิดสาขาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของธนาคารต่าง ๆ และมีแนวโน้มพัฒนาธุรกรรมการเงินผ่านช่องทางออนไลน์หรือโมบายแบงก์กิ้ง (Mobile Banking) มากขึ้น หรือแม้แต่วิธีแบบการดำเนินชีวิตของผู้คน จากอดีตเมื่อถึงเวลาหัวค่ำที่มีผู้ชมสูงสุดที่เรียกว่าช่วง “ไพรม์ไทม์” (Prime Time) หลายครอบครัวจะนั่งอยู่หน้าโทรทัศน์เพื่อรอดูละครเรื่องโปรด แต่ปัจจุบันการดูรายการโทรทัศน์ไม่ว่าจะเป็นรายการวาไรตี้ หรือละครหลังข่าว ผู้บริโภคเลือกดูผ่านช่องทางออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ (Application) เช่น Youtube, Line TV เป็นต้น ข้อดีก็คือ ไม่จำเป็นต้องนั่งรอเวลาเป๊ะ ๆ แต่สามารถดูได้ทุกที่ทุกเวลาไม่ว่าจะเป็นช่วงเวลารอคอยหรือรอคิวตามสถานที่ต่าง ๆ เป็นการนำเวลาไปในตัว

---

* นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ ฝ่ายแผนงาน ส่วนแผนงานและส่งเสริมความรู้อสาบับพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร

พฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป ทำให้ผู้เขียนย้อนกลับมาคิดถึงรูปแบบการพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์กร ในปัจจุบันที่ปฏิเสธไม่ได้จะต้องปรับตัวให้เท่าทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้เรียนที่มีความใฝ่รู้สามารถเรียนรู้ได้ ทุกที่ทุกเวลา อีกทั้งองค์ความรู้ต่างๆ ที่อยู่บนอินเทอร์เน็ต (Internet) ก็มี หลากหลาย ผู้เขียนเองมีโอกาสดำ ใช้ช่องทางการเรียนรู้ด้วยตนเองใน หลาย ๆ ช่องทางจึงอยากนำมาแบ่งปัน ในบทความฉบับนี้

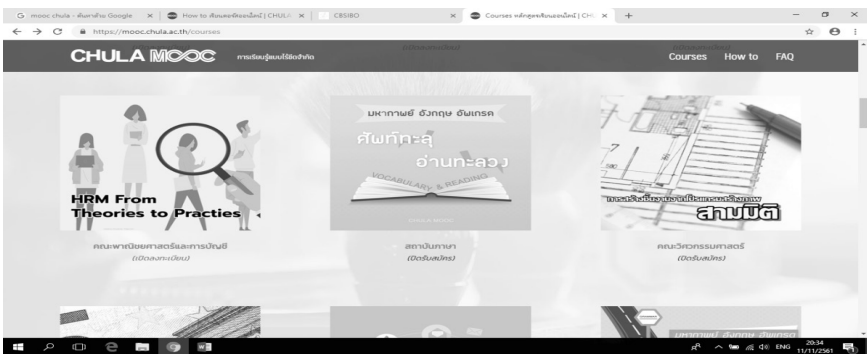
๑. คอร์สเรียนออนไลน์ฟรี ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (CHULA MOOC)

<https://mooc.chula.ac.th>

คอร์สเรียนออนไลน์ “CHULA MOOC” โดยศูนย์นวัตกรรมกรรมการเรียนรู้

ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกิดขึ้น เพื่อมอบเป็นของขวัญเนื่องในโอกาส ครบรอบ ๑๐๐ ปีแห่งการสถาปนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเปิดให้นิสิตและบุคคลทั่วไป ได้เรียนกันแบบฟรี ๆ ผู้ที่ผ่านการเรียน ตามเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับ Certificate of Completion ตัวอย่างรายวิชาที่เคย เปิดให้ศึกษา ได้แก่

- กฎหมายพื้นฐานสำหรับธุรกิจ
- महाकाव्य अंग्गक्ष अफ्फेरटः
โค้งสุดท้ายไวการณณ์ และการออกเสียง ภาษาอังกฤษ
- หลักการพื้นฐานทางกฎหมาย- แพ่ง
- IT Security
- Introduction to Data Analytics and Big Data

ศิริกมลรัตน์

“เมื่อเราผ่านการเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ แล้ว สิ่งสำคัญในลำดับต่อไป คือ การนำความรู้ ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง ”

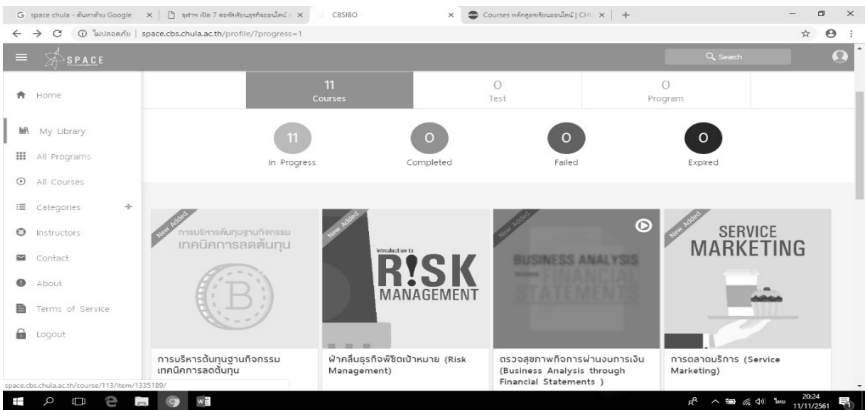
๓. CBS Innovative Business Online

<http://space.cbs.chula.ac.th>

หลักสูตรเรียนธุรกิจทางออนไลน์ จากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหลักสูตรเกี่ยวกับพื้นฐานธุรกิจง่ายๆ ทั้งด้านการเงิน การบัญชี การตลาด เป็นต้น โดยสามารถดูความคืบหน้าของการเรียนแต่ละวิชา ผลการสอบและมีควิซ (quiz) ท้ายบทเรียนเพื่อทบทวนให้เข้าใจเนื้อหา

ได้ตั้งขึ้นอีกด้วย ตัวอย่างรายวิชาที่เคยเปิดให้ศึกษา ได้แก่

- Course พื้นฐาน Excel
- Excel ชั้น Advanced (VLOOKUP, Pivot Table)
- นำเสนองานอย่างมืออาชีพ ด้วย Power point
- คิดธุรกิจอย่างเป็นระบบ
- ฝ่าคลื่นธุรกิจพิชิตเป้าหมาย (Risk Management)

๓. ช่องทาง Facebook Fanpage หรือ เว็บไซต์ (Website)

☺ Facebook Fanpage : InwExcel : เทพ Excel ☺

สอนวิธีใช้โปรแกรมเอ็กเซล (Microsoft Excel) เบื้องต้นถึงขั้นสูง เช่น เขียนสูตรคำนวณ ฟังก์ชัน สร้างกราฟรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น Combination Chart, Progress Doughnut Chart เป็นต้น

☺ Facebook Fanpage : Excel Tricks ☺

สอนเทคนิคการใช้โปรแกรมเอ็กเซลต่างๆ ซึ่งนอกจากจะได้ฝึกเทคนิค Excel แล้วยังได้ฝึกภาษาอังกฤษอีกด้วยเพราะเป็นเนื้อหาใน Facebook เป็นภาษาอังกฤษ

☺ Facebook Fanpage : Thailand Microsoft in Education ☺

สำหรับแฟนเพจนี้จะนำเสนอเทคนิคในการใช้โปรแกรม Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft Power Point เช่น

- เทคนิคการใส่เลขหน้าใน word ที่สามารถแยกส่วนเลขหน้าของสารบัญและส่วนเนื้อหา

- เทคนิคการทำภาพ Pop Out ด้วย Power Point

- การใช้ฟังก์ชัน “Selection Pane” ใน Power Point

- การใช้คำสั่ง COUNTIF ใน Excel เป็นต้น

☺ Facebook Fanpage : BBC Learning English หรือ <http://www.bbc.co.uk/learning-english/thai/home> ☺

เรียนภาษาอังกฤษกับบีบีซี ซึ่งมีสิ่งดี ๆ มากมายให้เราเข้าไปฝึกภาษาอังกฤษ ทั้งแบบทดสอบภาษาอังกฤษ วิดีโอและคลิปเสียงเพื่อช่วยฝึกภาษาอังกฤษ อีกทั้งมีคอลัมน์ Friday's Phrase ที่เสนอมวลีประจำสัปดาห์ที่พบบ่อยในภาษาอังกฤษ พร้อมตัวอย่างที่นำไปใช้ได้ในชีวิตจริง โดยติดตามได้ทุกวันศุกร์

ศิริกมล

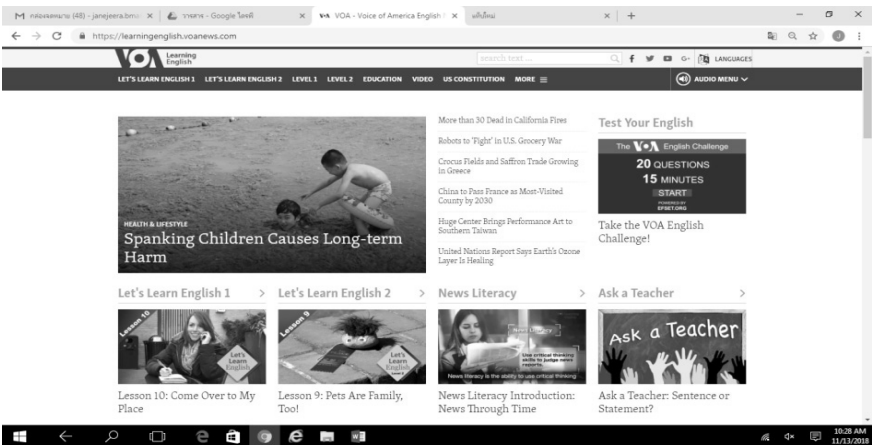

😊 Facebook Fanpage : VOA Learning English หรือ <https://learningenglish.voanews.com/> 😊

VOA Learning English เป็นเว็บไซต์ข่าวเพื่อการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษซึ่งมีจุดเด่นที่เหมาะสมสำหรับคนที่ต้องการ

ฝึกพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ โดยมีเนื้อหาการเรียนรู้อันหลากหลาย เพราะนำมาจากข่าวที่ใหม่ทุกวัน

อย่างไรก็ตามเมื่อเราผ่านการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ แล้วสิ่งสำคัญในลำดับต่อไป คือ การนำความรู้

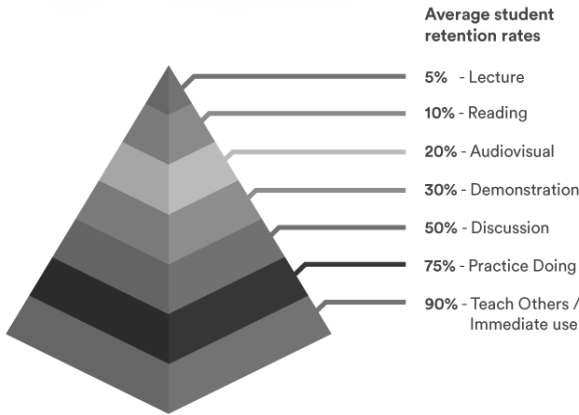

ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง จาก **พีระมิดแห่งการเรียนรู้ (The Learning Pyramid)** แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการเรียนรูรูปแบบต่างๆ ว่าวิธีการเรียนรู้รูปแบบใด เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

**“ หากเราไม่นำความรู้ที่
มาใช้งาน สุดท้าย...ความรู้ที่
ก็จะเลือนหายไป ”**

Learning Pyramid

ที่มาภาพ : http://kru2art.blogspot.com/2015/08/blog-post_20.html

จะพบว่า หากเราเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง (Practice Doing) จะทำให้เราจดจำเรื่องดังกล่าวได้ถึง ๗๕% แต่การที่เราฟังบรรยายจะทำให้เราจดจำรายละเอียดได้เพียง ๕% เท่านั้น อธิบายง่าย ๆ คือ การเรียนรู้

ที่ได้ประสิทธิภาพควรเป็นการเรียนรู้ที่เกิดการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ตัวอย่างเช่น หากเรามีโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการทำงานในฟังก์ชันต่าง ๆ ของโปรแกรม Microsoft Excel เราควรจะนำมาประยุกต์ใช้ในการ

ชินุพัชร์

ทำงานจริงและนำมาใช้บ่อย ๆ เพราะ หากเราไม่นำความรู้นั้นมาใช้งาน สุดท้าย...ความรู้นั้นก็จะเลือนหายไป และถ้าจะให้เกิดการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพที่ดีที่สุด ก็คือ การเรียนรู้ ที่นำไปประยุกต์ใช้จริงหรือนำความรู้นั้นไปสอนคนอื่นได้ จะทำให้เราจดจำ ได้ถึง ๙๐% เลยทีเดียว เพราะการที่เรา

จะสอนคนอื่นได้นั้น จะต้องนำความรู้ ที่เรียนมาทำความเข้าใจ ตกผลึก ทางความคิด เรียบเรียงจนสามารถ สื่อสารให้คนอื่นเข้าใจได้ ก็จะเป็น การทบทวนความรู้ที่เราได้รับ อีกทางหนึ่ง เรียกได้ว่า...ยิ่งสอนคนอื่น มากเท่าไร เราก็ยิ่งได้รับมากขึ้น เท่านั้น...

เมื่อสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไป ความรู้รอบ ๆ ตัวเรามีมากขึ้น การค้นหาหรือเข้าถึง ความรู้ง่ายขึ้นแค่ปลายนิ้ว แต่หากเราสามารถเรียนรู้ แล้วนำความรู้นั้นไปต่อยอดหรือแบ่งปันความรู้ร่วมกัน ในองค์กรได้...ก็คงเป็นเรื่องน่ายินดี... “เพราะเมื่อ คนในองค์กรเก่งขึ้น ผลงานขององค์กรก็จะดีขึ้น ตามไปด้วย”

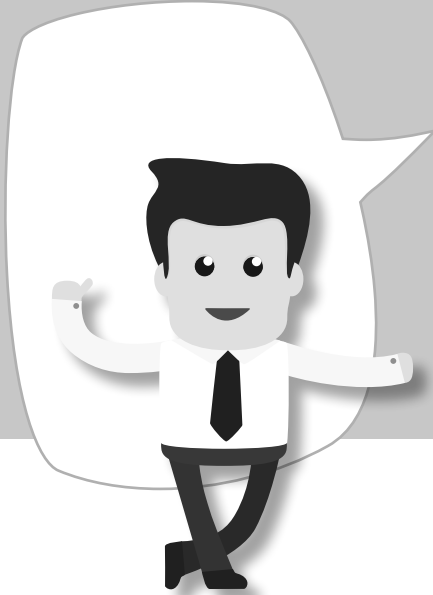
อ้างอิง :

<https://www.it24hrs.com/2016/disruptive-technologies-technology/>

<http://www.thansettakij.com/content/285706>

<https://thestandard.co/commercial-bank/>

<https://www.mangozero.com/chula-mooc/>

การสร้าง

QR Code (คิวอาร์ โค้ด) และทำ URL ให้สั้น

กรรชิต จันทรธ*

URL คือ อะไร

URL ย่อมาจาก “Uniform Resource Locator” หมายถึง ที่อยู่ของข้อมูลต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ต เช่น ที่อยู่ของไฟล์ หรือเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ต เราอาจจะเคยเปิดโปรแกรมใช้งานอินเทอร์เน็ต หรือ Browser เช่น IE, FireFox, Chrome ช่องที่เราใช้กรอกชื่อเว็บ เราก็อาจจะเรียกว่า URL หรือ address

* นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ ฝ่ายพัฒนาความรู้เฉพาะทาง ส่วนจัดการฝึกอบรม

QR Code (คิวอาร์ โค้ด) คืออะไร

QR Code (Quick Response Code) หมายถึง “การตอบสนองที่รวดเร็ว” รหัสคิวอาร์โค้ดเป็นบาร์โค้ดประเภทบาร์โค้ดเมทริกซ์หรือบาร์โค้ด 2 มิติ มีต้นกำเนิดมาจากประเทศญี่ปุ่น โดยบริษัท Denso-Wave (เดนโซ-เวฟ) ตั้งแต่ปี 1994 คุณสมบัติของ QR code คือ เป็นสัญลักษณ์แทนข้อมูลต่างๆ ที่มีการตอบสนองที่รวดเร็ว ซึ่งส่วนใหญ่จะนำมาใช้กับสินค้า สื่อโฆษณาต่างๆ เพื่อให้ข้อมูลเพิ่มเติม หรือจะเป็น URL เว็บไซต์ เมื่อนำเครื่องอ่าน QR Code ก็จะไปเข้าสู่เว็บไซต์ได้ทันทีโดยไม่ต้องเสียเวลาพิมพ์

จะเห็นได้ว่า QR Code ได้เข้ามามีส่วนร่วมในชีวิตประจำวันในปัจจุบันอย่างมาก ไม่ใช่มีแค่การสแกนแล้วเป็นเว็บไซต์ หรือ ข้อมูลสินค้า ในที่นี้ QR Code ยังสามารถสแกนเพื่อชำระเงินได้ด้วย ซึ่งถือเป็นการชำระเงินในรูปแบบใหม่อีกด้วย

▶ QR Code ได้เข้ามา
มีส่วนร่วมในชีวิตประจำวัน
ในปัจจุบันอย่างมาก ไม่ใช่มีแค่
การสแกนแล้วเป็นเว็บไซต์
หรือข้อมูลสินค้า ในที่นี้
QR Code ยังสามารถสแกน
เพื่อชำระเงินได้ด้วย

ขั้นตอนการทำ URL ให้สั้น และ การสร้าง QR Code

วิธีการแปลง URL ผ่านเว็บ <http://goo.gl> ซึ่งเป็นบริการของ Google หรือเว็บไซต์อื่นๆ ที่ให้บริการ เช่น www.bitly.com มีขั้นตอนดังนี้

1. เข้า website <http://goo.gl/>
2. จากนั้นทำการ Copy URL ที่เราต้องการส่งให้ปลายทาง โดยทำการวาง (Paste) ลงในช่อง (Your original URL here) จากนั้น กด Shorten URL ดังรูป

Google URL Shortener

Simplify your links

<http://www.bangkok.go.th/training/>

SHORTEN URL

All goo.gl URLs and click analytics are public and can be accessed by anyone

๓. จากนั้นเราก็จะได้ URL สั้น ๆ ที่ทาง Google ได้แปลงลิงค์ให้เป็นที่เรียบร้อยครับ

หลังจากที่เราได้ URL สั้น ๆ แล้ว เราก็ทำการ Copy URL นี้ ส่งต่อให้เพื่อน หรือสามารถนำ URL ที่สั้น ๆ

ไปทำ QR Code เพื่อจะทำให้สะดวกในการเข้าถึงข้อมูลอีกทาง

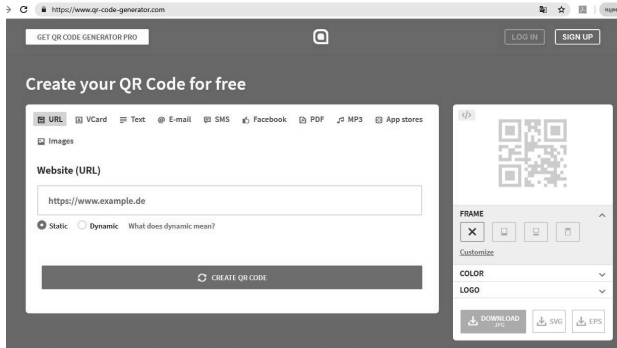
ขั้นตอนการสร้าง QR Code ดังนี้

๑. เข้า website www.qr-code-generator.com หรือเว็บไซต์อื่นๆ ที่ให้บริการ เช่น www.qrstuff.com

ชินวุฒิชัย

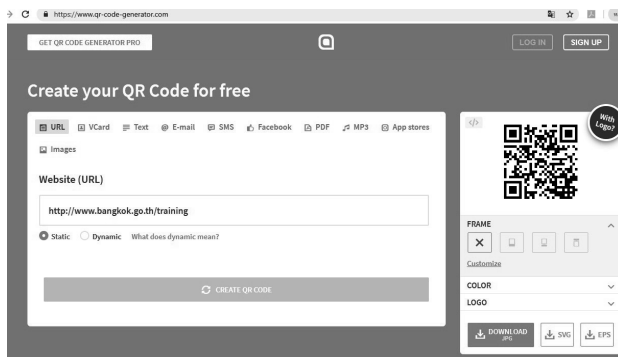
๒. จากนั้นทำการ Copy URL ที่เราต้องการ โดยทำการพิมพ์หรือวาง (Paste) ลงในช่อง Website (URL)

จากนั้น กด Create QR Code ก็ได้ QR Code ดังรูป

๓. หลังจากที่ได้ QR Code มาแล้วเราก็สามารถ SAVE QR Code ในรูปแบบของรูปภาพมาไว้ที่เครื่อง

คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ และสามารถส่งต่อให้เพื่อนทางไลน์ หรือทาง E-mail ได้เลยครับ

เป็นอย่างไรบ้างครับกับวิธีการทำ URL ให้สั้นและการสร้าง QR Code ง่าย ๆ หวังว่าคงเป็นประโยชน์สำหรับทุกท่านนะครับ ขอบคุนครับ ☺☺

อ่าน สิ่งพิมพ์ VS ดิจิตอล

เหมือนกันหรือไม่

อ่านสิ่งพิมพ์ กับอ่านดิจิตอล เหมือนกันหรือไม่ เรามีข้อมูลสั้น ๆ มาเล่าให้ฟัง

๑. การศึกษาด้านประสาทวิทยาชี้ว่า คนใช้สมองคนละส่วนในการอ่านหนังสือ กับอ่านหน้าจอ

๒. การอ่าน “Deep reading” หรือ “จิตวิญฉฉัย” ใช้สมองในการอ่านเชิงเส้น (linear reading) โดยจะเกิดขึ้นเมื่อเราอ่านวรรณกรรมอย่างตั้งใจเท่านั้น

๓. ยิ่งอ่านหน้าจอมากเท่าใด จะยิ่งใช้การอ่านแบบไม่ใช่เชิงเส้น (non-linear reading) โดยเป็นการอ่านผ่าน ๆ หรือการกวาดสายตาไปรอบ ๆ เว็บเพจ

๔. หลายคนกลายเป็นผู้มีทักษะทั้ง ๒ แบบ (bi-literate) หรือปรับตัวอ่านออนไลน์ได้ แต่อันตรายก็คือ เราใช้สมองส่วน “Deep reading” หรือ “จิตวิญฉฉัย” น้อยลง จนในที่สุด เราอาจสูญเสียทักษะนี้ไปอย่างสิ้นเชิง

อ้างอิง : Reading Print vs Digital จาก www.adweek.com

“ทางเลือกสุขภาพ”

แล้วการเลือกอาหารดี ๆ
ให้ร่างกาย.. ก็ง่ายขึ้น

ว่าที่ร้อยตรี ชานนท์ วัฒนะวิทย์*

“ทำไมเราถึงอ้วนอย่างนั้นนะ...”

ประโยคที่ใครหลายคนอาจคิดกับตัวเอง โดยเฉพาะสาว ๆ ที่พยายามหาวิธีลดน้ำหนักอย่างจริงจัง ถึงขั้นที่ว่า “วิธีการลดน้ำหนัก” เป็นคำที่มีคนค้นหามากที่สุด อันดับที่ ๔ ในหมวด How to ของ Google เลยทีเดียว ซึ่งวิธีการลดน้ำหนักที่เราจะพอกรากันก็คือ การออกกำลังกายควบคู่กับการควบคุมอาหาร

* นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ ฝ่ายบริหารและจัดการเมือง
ส่วนจัดการฝึกอบรม

แต่เดี๋ยว คนทำงานอย่างเราจะเอาเวลาที่ไหนไปทำอาหารเพื่อสุขภาพ ต้มอกไก่ ได้ทุกวัน

แค่มัวเวลาเดินไปซื้อเสบียงที่ร้านสะดวกซื้อก็ดีเท่าไรแล้ว... อีกอย่างงานก็เยอะ ปัญหาไม่แก้ทุกวัน ก็ต้องมีน้ำหวาน มีขนม มาช่วยคลายเครียดกันบ้าง จบกัน พบโครงการดูแลสุขภาพตัวเองไปตามระเบียบ

ด้วยโลกที่หมุนเร็วขึ้น ทำให้เรามีเวลาในการดูแลตัวเองน้อยลง ไม่น่าแปลกใจเลยที่ปัจจุบันทั่วโลกกำลังประสบปัญหาแนวโน้มประชากรที่มีภาวะโภชนาการเกินเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ไม่เหมาะสม รับประทานอาหารรสหวาน มัน เค็ม ในปริมาณที่มากเกินไป สุดท้ายก็เกิดผลร้ายต่อร่างกายตามมามากมาย ไม่ว่าจะเป็นโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ และหลอดเลือด หรือที่เรา รู้จักกันในนาม โรคติดต่อไม่เรื้อรัง NCDs (Non-Communicable Diseases)

ไม่น่าแปลกใจเลยที่ปัจจุบันทั่วโลกกำลังประสบปัญหาแนวโน้มประชากรที่มีภาวะโภชนาการเกินเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ไม่เหมาะสม

ประเทศไทยได้มีการกำหนดให้มีการระบุข้อมูลฉลากโภชนาการลงบนบรรจุภัณฑ์อาหาร ซึ่งเป็นข้อมูลที่จะทำให้เราทราบถึงปริมาณที่ควรบริโภคต่อครั้ง และปริมาณสารอาหารต่าง ๆ ที่เราได้รับ ซึ่งทุก ๆ ท่าน คงเคยได้ผ่านตากันมาบ้าง แต่ก็ไม่ว่ากันว่ามันมีไว้ทำอะไร บางท่านอาจรู้แต่ก็ไม่ได้สนใจกับข้อมูลบนฉลากมากนัก

หรือบางท่านก็สนใจ.. แต่อ่านตอนที่รับประทานเข้าไปหมดแล้ว แล้วเพิ่งทราบว่าของนี้ควรแบ่งรับประทาน ๒ ครั้ง เป็นที่มาของภาวะโภชนาการเกินที่แทรกซึมเข้ามากับพฤติกรรมของเรา โดยไม่รู้ตัว

ด้วยปัญหาผู้บริโภคขาดความรู้ความเข้าใจหรือไม่สนใจข้อมูลบนฉลากโภชนาการ คณะกรรมการอาหารแห่งชาติร่วมกับภาคีเครือข่าย ได้พยายามหาเครื่องมือที่ใช้สื่อสารกับผู้บริโภคให้ผู้บริโภคสามารถเข้าใจได้ง่าย และสามารถตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการเหมาะสมต่อสุขภาพ จึงทำให้เกิดสัญลักษณ์ “ทางเลือกสุขภาพ” ขึ้น

ผลิตภัณฑ์ที่แสดงสัญลักษณ์ “ทางเลือกสุขภาพ” จะต้องผ่านการตรวจสอบและได้รับการรับรองจากมูลนิธิส่งเสริมโภชนาการ สถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีการแบ่งเกณฑ์สารอาหารหรือคุณค่าทางโภชนาการในแต่ละกลุ่ม

โดยในปัจจุบันประเทศไทยมีกลุ่มอาหารที่แสดงสัญลักษณ์ “ทางเลือกสุขภาพ” ๘ กลุ่ม ได้แก่

๑. กลุ่มอาหารมี้อหลัก เช่น ข้าว และกับข้าว ก๋วยเตี๋ยว จะต้องมีพลังงาน โปรตีน โยอาหาร แคลเซียมในปริมาณที่เหมาะสม และลดหวาน มัน เค็ม

๒. กลุ่มเครื่องดื่ม จะต้องลดปริมาณน้ำตาลลงครึ่งหนึ่ง (น้ำตาลไม่เกินร้อยละ ๖) หากเป็นเครื่องดื่มประเภท ชา กาแฟ ซ็อคโคแลต โกโก้ และมอลต์สก็ด ต้องมีปริมาณไขมันอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

๓. กลุ่มเครื่องปรุงรส จะต้องลดปริมาณโซเดียมลงประมาณ ๓๐% โดยน้ำปลา มีโซเดียมไม่เกิน ๙๐๐ มิลลิกรัม ต่อ ๑ ช้อนโต๊ะ ส่วนซีอิ๊วและซอสปรุงรรมีโซเดียมไม่เกิน ๗๕๐ มิลลิกรัม ต่อ ๑ ช้อนโต๊ะ

๔. กลุ่มผลิตภัณฑ์นม จะต้องมีปริมาณน้ำตาลและไขมันตามเกณฑ์ที่เหมาะสม

๑. กลุ่มอาหารมือถลัก

๒. กลุ่มเครื่องดื่ม

๓. กลุ่มเครื่องปรุงรส

๔. กลุ่มผลิตภัณฑ์นม

๕. กลุ่มอาหารกึ่งสำเร็จรูป

๕. กลุ่มอาหารกึ่งสำเร็จรูป จะต้องลดปริมาณโซเดียมลงประมาณร้อยละ ๓๐ (ไม่เกิน ๑,๐๐๐ มิลลิกรัมต่อ ๕๐ กรัม)

๖. กลุ่มขนมขบเคี้ยว จะต้องมีพลังงาน ไขมันอิ่มตัว น้ำตาล และโซเดียม อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

๗. กลุ่มไอศกรีม จะต้องมีพลังงาน ไขมันอิ่มตัว น้ำตาล และโซเดียม อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

๘. กลุ่มไขมันและน้ำมัน เช่น เนยเทียม มายองเนส น้ำสลัด จะต้องมีพลังงาน ไขมันอิ่มตัว น้ำตาล และโซเดียม อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

ข้อสังเกตสำหรับตอนนี้ก็คือ อาหารกลุ่มขนมขบเคี้ยว และกลุ่มไขมันและน้ำมัน ยังไม่มีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับสัญลักษณ์ “ทางเลือกสุขภาพ” ในปัจจุบัน

๖. กลุ่มขนมขบเคี้ยว

๗. กลุ่มไอศกรีม

๘. กลุ่มไขมันและน้ำมัน

ดังนั้น นอกจากการพิจารณาบริโภคอาหารที่มีสัญลักษณ์
“ทางเลือกสุขภาพ” แล้ว ผู้บริโภคควรอ่านข้อมูลบนฉลาก
โภชนาการควบคู่ไปด้วย เพื่อทราบถึงปริมาณการบริโภคที่
เหมาะสม รับประทานอาหารให้หลากหลาย และออกกำลังกาย
เพื่อสุขภาพ เพียงเท่านี้สุขภาพดี ๆ ก็เกิดขึ้นได้ไม่ยาก ✨

สามารถหาข้อมูลเพิ่มเติม
เกี่ยวกับสัญลักษณ์
“ทางเลือกสุขภาพ” ได้ที่
www.healthierlogo.com

แหล่งอ้างอิง

- คู่มือการขอรับรองสัญลักษณ์โภชนาการ “ทางเลือกสุขภาพ” สำหรับผู้ประกอบการ สำนักงาน-
เลขาธิการคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓๗๓) พ.ศ. ๒๕๕๙ เรื่อง การแสดงสัญลักษณ์โภชนาการ
บนฉลากอาหาร
- ประกาศคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมการใช้สัญลักษณ์โภชนาการอย่างง่าย
เรื่องเกณฑ์สารอาหารหรือคุณค่าทางโภชนาการที่ใช้ประกอบการพิจารณารับรองการแสดง
สัญลักษณ์โภชนาการ “ทางเลือกสุขภาพ” ในอาหารแต่ละกลุ่ม

ไทยพีบีเอส

สุขมี... ที่กลางใจ

วิชาจิตวิทยา

มีเรื่องเล่าว่า ชายอายุสามสิบกว่าคนหนึ่งทำงานมาหลายปี แต่เขารู้สึกว่าไม่มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน จึงตัดสินใจไปศึกษาต่ออยู่หลายปี แต่สุดท้ายก็เรียนไม่จบ ด้วยการเรียนหลายปี ส่งผลให้ความสัมพันธ์ของเขากับภรรยาไม่ราบรื่นนัก จนกระทั่งเกิดปัญหาเกือบจะต้องหย่าร้างกัน ในช่วงเวลาที่เกิดวิกฤตชีวิตขึ้นนั้น เขาหวนนึกถึงวิธีการออกจากทุกข์เพื่อค้นหาความสุขในแบบที่เขาคุ้นเคย ด้วยการดื่มเหล้า เที่ยวเตร่

ขณะนั้นเองชายคนดังกล่าว ได้เลื้อบไปเห็นหนังสือเล่มหนึ่ง ที่วางอยู่บนโต๊ะทำงานมา ๒-๓ ปีแล้ว โดยไม่เคยเปิดอ่านเลย เขาแปลกใจ มากกว่า ความสุขมันห่างายแค่นั้นเองหรือ เพราะหนังสือเล่มนั้นบอกว่า **"สุขมี ที่กลางใจ"** อะไร ทำไม มันเป็นไปได้

ได้อย่างไร ความสุขที่เขารู้จักมันต้องมา จากการออกไปแสวงหา กิน เที่ยว ลิ

เขาไม่เคยรู้มาก่อนว่าความสุขไม่ต้อง ไปหาที่ไหนเลย มันอยู่ใกล้แค่นั้นหรือ เขาพบว่าความสุขนั้นมีอยู่ ๒ แบบ คือ **๑.ความสุขด้วยการเสพย์** หรือความสุขจากการได้ กับ **๒.ความสุข จากความสงบ** หรือความสุขด้วยการละ ความสุขแบบแรกนั้นเป็นแบบที่ ตัวเขาเองและผู้คนส่วนใหญ่รู้จักมักคุ้น เพราะเป็นความสุขด้วยการเร้าจิต กระตุ้นใจทาง ตา หู จมูก ปาก กาย เช่น การได้ไปเที่ยวในสถานที่อยากไป การได้ฟังเพลงที่ไพเราะ การได้สูดดม กลิ่นน้ำหอม การได้ลิ้มรสอาหาร ที่อร่อย หรือการได้สวมใส่เสื้อผ้า แปรนด์ใหม่ เป็นต้น

แต่ความสุขอย่างนี้นั้นไม่ใช่ความสุขที่แท้จริง เป็นความสุขที่ไม่เที่ยง มาเร็วไปเร็ว เป็นต้นว่า ลองได้ไปเที่ยว ต่างประเทศที่อยากไป ได้ฟังเพลงที่ชอบ ถูกใจ ได้ดมกลิ่นน้ำหอมราคาแพง ได้รับประทานอาหารระดับมิชลิน ๕ ดาว หรือการได้สวมใส่เสื้อผ้าที่ สวยเก๋หล่อเท่ แต่ลองดูเถอะ ลองได้ดู ได้ฟังได้กลิ่นได้กินได้สัมผัสแบบเดิม ซ้ำ ๆ จากความสุขที่สุดขีดในครั้งแรก ๆ ก็จะมีเริ่มเป็นเฉย ๆ และถ้ายังทำไปเรื่อย ๆ ก็จะเริ่มเป็นเบื่อ ถ้ายังทำอีกจากเบื่อ ก็จะมีเริ่มเป็นเอียน สุดท้ายถ้ายังไม่เลิกทำ จากเอียนก็จะถึงอาเจียนอยากจะโยนทิ้ง ขว้างทิ้ง

อะไรกัน สิ่งที่เคยให้ความสุข สนุกสนานสดชื่นแก่เรา แม้ว่ามันไม่ได้

ชัญชวีรัตน์

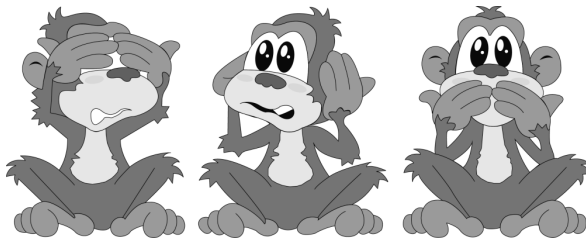
เปลี่ยนแปลงลดน้อยลงไปเลย มันยังดีเหมือนเดิมทุกอย่างทุกประการ แต่ความสุขกลับลดลง ทำให้ผู้คนต้องดิ้นรนแสวงหาไขว่คว้าตลอดเวลา เพื่อมาเติมเต็มกับความสุแบบนั้นที่พร่องไป ชายคนนั้นคิดว่า มันช่างน่าเบื่อหน่าย เหน็ดเหนื่อยเหลือเกิน

อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีความสุขแบบที่สงบอยู่ นั่นคือ ความสุขด้วยการละ หรือความสุขจากความสงบ ซึ่งเขาก็พอจะคุ้นเคยรู้จักอยู่บ้าง ตั้งแต่เป็นเด็กเป็นเล็ก จนกระทั่งเข้าทำงาน เพราะเคยไปหาความสุขสงบแบบนั้นจากในวัด หรือสถานที่ปฏิบัติธรรม ตัดการรับรู้จากสิ่งภายนอก ไม่ต้องรู้ ต้องเห็น ไม่ต้องได้ยินได้ฟัง ไม่ต้องพูดคุยแบบลิง ๓ ตัว ปิดตาปิดหูปิดปาก ไม่รับรู้โลกภายนอกด้วยการนั่งนิ่งๆ

ความสุขอย่างนั้น
ไม่ใช่ความสุขที่แท้จริง
เป็นความสุขที่ไม่เที่ยง
มาเร็วไปเร็ว

หลับตาทำสมาธิ เดินจงกรม ปิดดวงตา ฯลฯ ใช่! ช่างเป็นความเจียบสงบเสียจริง แต่ทำไมนะเวลาที่เขาหรือผู้คนที่ส่วนใหญ่ออกมาจากวัดมาสู่บ้านหรือที่ทำงาน ก็กลับมาเป็นคนเดิม อย่าวว่าแต่ออกจากวัดเลย แต่อยู่ในวัดก็ยังเป็นคนเดิมเลยก็มี

มีหญิงคนหนึ่งมาเข้าวัด ปฏิบัติธรรม ก็รู้สึกสงบเย็น จิตใจโปร่งโล่งสบาย ใคร ๆ ก็เห็นว่าเธอเป็นคนที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ตัวเธอเองก็คิดว่าฉันสงบ เย็นแล้ว แต่พอหล่อนออกมาที่ลานจอดรถเพื่อจะขับรถกลับบ้าน ก็พบว่า มีรถอีกคันหนึ่งจอดขวางอยู่ เพียงเท่านั้นเอง เจ้าหล่อนก็ระเบิดอารมณ์ ตะโกนด่าเสียงดังลั่นต่อว่าต่อขาน ว่าใครมาจอดรถขวางอย่างนี้ได้ยังไง ไม่มีมารยาท ฯลฯ จนคนรอบข้างตกใจ ว่าเมื่อกี้ยังเป็นคนเงียบสงบเรียบร้อย อยู่เลย

เพราะอะไร ทำไมเธอถึงเป็น เช่นนี้ ก็เพราะความสงบที่ตัวเธอ ได้ฝึกนั้น เป็น **ความสงบด้วยการไม่รับรู้**

เป็นความสงบที่ต้องอาศัย ปัจจัยภายนอก เช่น วัดที่เงียบสงบ ห้องที่ติดแอร์เย็นฉ่ำ ผู้คนที่น่ารักพูดจา ไพเราะ ฯลฯ ซึ่งในชีวิตจริงเราจะ หนีความวุ่นวายจากโลกภายนอกเพื่อ ไปอยู่ในสถานที่เงียบสงบได้ตลอดเวลา เหนอ เวลาเกิดเหตุการณ์ เจอผู้คนที่ ไม่น่าพอใจแล้ว เราจะวิ่งเข้าวัด เข้าห้องพระได้ทุกครึ่งเหอ และถึงแม้ว่า

เราจะหลบไปอยู่ในสถานที่อย่างนั้นได้ ก็ไม่แน่ว่าถึงวัดจะเงียบสงบ แต่ในใจ เราอาจกลับดังไปด้วยเสียงตะโกนบ่น โวยวายพูดอยู่ตลอดเวลาหรือเปล่า ในห้องที่ติดแอร์เย็นฉ่ำ แต่ในใจกลับ ร้อนรอนจนทนไม่ไหวแล้ว

เอ ถ้าอย่างนั้น ความสุขความสงบ ด้วยการไม่รับรู้ ก็อาจจะไม่ใช่วิธีที่ ถูกต้องนัก คิด ๆ ดูแล้วถ้าการปิดตา ปิดหูปิดปากแบบถึง ๓ ตัวจะสามารถ พ้นทุกข์ได้แล้วละก็ คนตาบอด คนหูหนวกคนใบ้ก็คงไม่มีความสุขทุกข์ใจ เหลืออยู่เลย แล้วความสุขความสงบ ด้วยการรับรู้เปิดหูเปิดตาอยู่กับ โลกภายนอกที่วุ่นวายท่ามกลางสิ่ง ที่ มากกระทบจิตใจตลอดเวลา มีด้วยเหอ มีจริงหรือ

ชัชวาลย์

หลวงพ่อกุ๊ยน จิตตสุโก เคยเปรียบเทียบความสงบไว้ว่า ความสงบด้วยการไม่รู้ เปรียบเหมือนคนที่อยู่ในห้องที่ปิดประตู เห็นแต่ภายในห้อง ไม่รับรู้โลกภายนอก พอเปิดประตูห้อง มาเจอโลกภายนอกก็รับมือไม่ถูก รับมือไม่เป็น เพราะไม่เคยฝึกมาก่อน ส่วน **ความสงบด้วยการรับรู้** เปรียบเหมือนคนที่อยู่ในห้องที่เปิดประตู เห็นในห้อง เห็นนอกห้อง สามารถรับมือได้ทั้งภายในและภายนอก ซึ่งความสงบด้วยการรับรู้จะเกิดจากสิ่งที่เรียกว่า “สติ” (และถ้ามีสติมาก ๆ ก็จะสงบด้วยการรับรู้จากสิ่งที่เรียกว่า “ปัญญา”)

สติ คืออะไร ?

ผู้คนส่วนใหญ่มักเข้าใจว่า ตนเองก็มีสติดีอยู่แล้ว เพราะรู้ตัวอยู่ว่าฉันเป็นใคร ทำอะไรอยู่ จำเรื่องราวเหตุการณ์คนรอบข้างได้ ฉันยังพุดรู้เรื่องยังไม่เสียสติไม่ได้เป็นคนบ้านะ ความเข้าใจดังกล่าวนั้นก็ถูกต้อง เพียงแต่ว่าเป็นการมีสติในทางโลก ไม่ใช่การมีสติในทางธรรม

สติ คือการรู้เท่าทันความคิด และปล่อยวางความคิดนั้น เพราะอะไร เพราะความคิดทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึก (ซึ่งส่วนใหญ่ก็มักเป็นอารมณ์ความรู้สึกในด้านลบ) แล้วจิตใจไปมี

เราก็ควบคุมจิตใจไม่ให้ติดโน้นติดนี้
ไม่ได้เช่นกัน ทำได้เพียงแต่ไม่ไป
ตามความติดที่เกิดขึ้นหรือที่
เรียกว่า “รู้ทัน” เท่านั้น

ความคิดเรื่องอะไรกันบ้าง? ก็ไปคิดเรื่อง อดีต อนาคต อดีตที่ทำให้เจ็บปวด เช่น คำต่อว่าด่าทอ ความพลัดพราก สูญเสีย เงินหายของหาย ความผิดพลาด ที่ได้ทำลงไป กังวลถึงอนาคต เช่น หนี้สินที่ยังไม่ได้จ่าย ลูกหลานจะสอบเอ็นทรานส์ได้ไหม

อย่าว่าแต่เรื่องราวที่ไม่ดีเลยที่ทำให้เราเจ็บปวด แม้แต่เรื่องราวที่ดี เช่น อดีตที่เคยหวานชื่น (แต่ตอนนั้นไม่มีแล้ว) เป็นต้นว่า ธุรกิจการงานที่เคยรุ่งเรือง ครอบครัวที่เคยอบอุ่น หรือการวาดฝันอนาคต เป็นต้นว่า ได้เลื่อนตำแหน่งหน้าที่ราชการ ชีวิตรักจะต้องสมบูรณ์แบบ (แล้วไม่เป็นอย่างที่คาดหวังเอาไว้) ความคิดอย่างนี้แหละที่นำความเศร้า เสียใจ เครียด วิตก โกรธ เกลียด เหวง ฯลฯ มาสู่ใจเรา จนกินไม่ได้ นอนไม่หลับ ทำลายข้าวของ หรือรุนแรงถึงขั้นทำร้ายคนอื่น ทำร้ายตัวเอง แม้แต่ฆ่าตัวตาย

ไม่เพียงแต่อดีต อนาคต แม้กระทั่งปัจจุบัน ก็ทำให้เกิดความเศร้า เสียใจ เครียด วิตก โกรธ เกลียด เหวง ฯลฯ ได้เหมือนกัน เวลาที่เราเจอผู้คน เหตุการณ์ เรื่องราว ที่ทำให้ขัดเคืองใจ ไม่สบายใจ ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในขณะนั้น ดังเช่นหญิงนักปฏิบัติธรรม ได้เจอรถที่จอดขวาง เป็นต้น อารมณ์ความรู้สึกเหล่านี้แหละที่นำมาซึ่งความทุกข์ หรือกล่าวได้ว่า ความคิดนำมาซึ่งความทุกข์

จะว่าไปแล้วความคิด กับอารมณ์
ความรู้สึก มันเป็นวงจรแห่งความทุกข์
กล่าวคือ พอมีความคิด ก็มีอารมณ์
ความรู้สึก พอมีอารมณ์ความรู้สึก ก็มี
ความคิด กลายเป็นยิ่งคิดยิ่งมีอารมณ์
ยิ่งมีอารมณ์ก็ยิ่งคิด ยิ่งคิดก็ยิ่งทุกข์

แล้วไม่ให้เกิดความคิดขึ้นเลย
ไม่ดีกว่าหรือ ทำไมถึงทำเพียงแค
รู้เท่าทันความคิด เคยมีคนไปถาม
หลวงปู่ดูลย์ อตุโล ศิษย์รุ่นแรกๆ ของ
หลวงปู่มั่น ฐริทัตโต ว่า

“หลวงปู่ ทำอย่างไรจึงจะตัด
ความโกรธให้ขาดได้ครับ”

หลวงปู่ตอบว่า

“ไม่มีใครตัดความโกรธได้หรอก
มีแต่รู้ทัน เมื่อรู้ทันมันก็จะดับไปเอง”

เพราะอะไร ก็เพราะจิตใจก็เหมือนกับร่างกาย
ในแง่ที่ว่าเราควบคุมร่างกาย
ไม่ไห้แก่ไม่ไห้เจ็บไม่ไห้ตาย ไม่ได้
เราก็ควบคุมจิตใจไม่ไห้คิดโน้นคิดนี้
ไม่ได้เช่นกัน ทำได้เพียงแคไม่ไปตาม
ความคิดที่เกิดขึ้น หรือที่เรียกว่า “รู้ทัน”
เท่านั้น

สุดท้ายเมื่อชายคนดังกล่าว
ข้างต้นได้ค้นพบความจริงเช่นนี้แล้ว
เขาจึงได้เจออะเจอะความสุขที่แท้จริงว่า
มันไม่ได้อยู่ที่ไหนเลย แต่อยู่ที่กลางใจ
ของเขานั่นเอง

เราลองมาสรุปเรื่องราวของ
ความสุขอีกสักครั้งว่ามีแบบไหนบ้าง
ก็คือ

๑. ความสุขจากการเสพย์

๒. ความสุขจากความสงบ

๒.๑ ความสงบด้วยการไม่รับรู้

๒.๒ ความสงบด้วยการรับรู้

เอาละ: ความสุขความสงบด้วย
การรับรู้ หรือการมีสติ เพื่อให้รู้เท่าทัน
ความคิด เพื่อไม่ไห้เกิดอารมณ์ความรู้สึก
ที่จะทำให้เกิดความทุกข์ นั่นแหละเป็นสิ่งที่
เราควรจะมี ควรจะเป็น แล้วจะมีสติได้
อย่างไร ไว้โอกาสหน้าจะกลับมาบอกเล่า
ถึงวิธีการฝึกใจเพื่อสร้างสติไห้เกิดขึ้น
ไห้มีความสุขที่แท้จริง เป็นความสุขที่
หาได้ง่าย ๆ ซึ่งอยู่กับตัวทุกคนอยู่แล้ว
เพราะ **“สุขมีที่กลางใจ”** โกลัเพียง
แค่นี้เอง สาธุ

เบญจพ้อมน์

วารสารพัฒนาข้าราชการ กทม. ๙๗

หัวใจ เป็น สุข

อภิถินญา มาประเสริฐ*

การทำงานอย่างมีความสุข เป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา
มากที่สุด บางครั้ง...แค่เราเปลี่ยนความคิดหรือมุมมอง
เพื่อสร้างเสริมทัศนคติที่มีคุณค่าต่อตนเอง และสังคมรอบข้าง
เริ่มจากการพยายามเข้าใจผู้อื่นให้มาก และพัฒนาความคิดบวก
ทำให้ชีวิตเรามีพลัง มีความสุขในการทำงาน คนเราจะประสบ
ความสำเร็จได้ ชีวิตต้องมีพลัง ที่ไม่ใช่แค่พลังทางกาย จะต้อง
มีพลังทางใจ พลังความคิด พลังคุณธรรม พลังที่ยิ่งใหญ่
เพราะการคิดบวกต้องเริ่มจากใจที่มีความสุข ทำให้เกิดพลังใจ
ชีวิตก็จะประสบความสำเร็จสูงสุด หมายถึง..การทำงานก็สนุก
ชีวิตก็มีความสุขไปด้วย

* นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ ฝ่ายส่งเสริมความรู้ต่างประเทศ ส่วนแผนงานและส่งเสริมความรู้

ชินุพัชร์

เมื่อพบเจอกับปัญหา....เราก็จะมีพลังบวกที่จะผ่านปัญหานั้นไปด้วยสติ... และปัญญาที่จะหาทางแก้ไข ให้ลุล่วงไปได้...แต่หากเรามีความคิดเชิงลบ หรือการมองคนในแง่ลบ จะทำให้เรามีแต่ความเครียด หมดพลังในชีวิต บั่นทอนพลังใจ ผลงานก็ตกต่ำ ซึ่งอาจนำโรคร้ายมาสู่ตนเอง เช่น คนที่มักชอบโกรธ ใช้อารมณ์เกรี้ยวกราดบ่อย ๆ มักจะเสี่ยงต่อภาวะโรคหัวใจ หรือคนที่ชอบเครียดมาก ๆ ก็มักจะส่งผลต่อการเป็นโรคมะเร็งได้ เราจึงควรรักษาอารมณ์ไม่ให้เกิดขุ่นมัวง่าย ควรปรับทัศนคติให้มีชีวิตที่เข้าใจ คิดบวก ปลดปล่อยวางทุกซ์ในการดำเนินชีวิต ให้เกิดสุข

ผู้เขียนได้เคยแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์กับผู้บริหารงานบุคคลองค์กรธุรกิจที่ยึดหลักคุณธรรมนำปัญญา สร้างสรรค์สังคมที่เราคุ้นเคยกันดีมากที่สุด เช่น ซีพีออลล์ ได้เคยมาเล่าถึงวิธีการปลูกฝังบุคลากรขององค์กร ให้มีคุณธรรม มีทัศนคติที่ดีต่อสังคม เพื่อการดำเนินชีวิตให้มีความสุข และ

ประสบความสำเร็จ เราต้องมี ๔ อย่าง ดังนี้

๑. P.Q. (Physical Quotient)

พลังทางกาย ดูแลสุขภาพร่างกายให้ ความแข็งแรง

๒. E.Q. (Emotional Quotient)

พลังใจ ความฉลาดทางอารมณ์ วุฒิภาวะ คือ การรู้อารมณ์ของตนเอง สามารถควบคุมหรือระงับอารมณ์ของตนเองได้ การพัฒนาทักษะด้าน EQ ช่วยลดอารมณ์ฉุนเฉียว ช่วยให้เรากลับอารมณ์ ได้ดี เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น มีความเห็นอกเห็นใจ ช่วยเหลือให้กำลังใจ มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

๓. I.Q. (Intelligence Quotient)

สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ความฉลาดทางด้านสติปัญญา ที่ขึ้นอยู่กับโอกาสที่ได้รับต่างกัน

๔. S.Q. (Spiritual Quotient)

มโนธรรม สิ่งที่อยู่ในใจของเราที่ดี เป็นมาตรฐานวัดระดับการพัฒนาการทางด้านจิตใจ มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตนเข้ากับคน สังคม และวัฒนธรรมที่ดีได้

ปัญญาชนะ

ในการทำงาน หากเรามี ๓ สิ่งแรก เราสามารถประสบความสำเร็จได้ทั้งทางดีและไม่ดี แต่ถ้าเรามีมีโนธรรม มีวิสัยทัศน์ในการทำงาน มีวินัยในการทำงาน มีแรงบันดาลใจ มีสติปัญญา มีคุณธรรม ก็จะประสบความสำเร็จในทางที่ดี

เราเชื่อว่ามนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตอย่างเดียวที่มีมีโนธรรมที่สามารถพัฒนาได้ การทำงานกับคนจึงต้องใช้ความอดทนอย่างสูง ต้องมีความพยายาม และการให้อภัย เป็นการให้ที่ดีที่สุด เป็นการให้ที่ได้บุญ การทำบุญกับคนจึงเป็นการสร้างบารมีสูงสุด

บางครั้ง...การสื่อสาร การตีความ การมีความคิดเชิงลบ... ทำให้ผู้คิดลบ.. แม้จะเป็นผู้ชนะ...แต่ก็ไม่มีความสุข เราจึงควรสื่อสารกับคนอื่นด้วยเมตตา มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตสิ่งเดียวที่มีมีโนธรรม คนที่มีมีโนธรรม อัดตาดัตตนจะหายไป เราจึงควรฝึกตนเองให้มีใจเปิดกว้าง ลดอัดตาดตนเอง ....

การยอมรับความแตกต่างกัน ในสังคม นอกจากเราควรปรับทัศนคติ

**คนที่มีความสุขคนแรก..
ก็คือ..คนที่ให้อภัย
และคนต่อไป..ก็คือ..
คนที่ถูกให้อภัย**

ความคิดที่มีต่อผู้อื่นแล้ว วิธีการดำเนินชีวิตก็มีส่วนสำคัญ เช่น สังคมในรูปแบบผสมผสานที่มีการเกื้อกูลซึ่งกันและกัน หรือที่เรียกว่า..ผสมส่วนต่างและร่วมสร้างส่วนเหมือน..ด้วยกัน ที่เรียกว่า สังคม Harmony ในสังคมมักจะมีคนที่เก่งและถนัดไปในทางของตัวเอง ซึ่งแตกต่างกันไป หากแต่สังคมยอมรับและเห็นคุณค่าซึ่งกันและกัน โดยที่เราไม่จำเป็นต้องเก่งเหมือนกันในสิ่งเดียวกัน เรา ก็จะเป็นพหุสังคมที่มีความสามัคคี สามารถเสริมสร้างให้เกิดความแข็งแกร่งทางสังคม หรือองค์กรให้มีความมั่นคงได้เช่นกัน สังคมก็จะเป็นสุข

ชัชวาลย์

ตัวอย่างของวัฒนธรรมองค์กร
ของซีพีออลล์ CEO มีการส่งเสริมให้
บุคลากรในองค์กรทำงานร่วมกันอย่าง
มีความสุข โดยยึดหลักความมีคุณธรรม
และมโนธรรมต่อกัน ไม่ยึดมั่นในอัตตา
ตัวตน หรือการถือยศถือศักดิ์ที่เป็นตัว
สำคัญ ซึ่งหากบางคนมีการยึดติดจน
หลงลืมคุณธรรมที่ควรจะมีเมตตาเอื้อเพื่อ
ต่อกัน ที่เป็นเอกลักษณ์ของความเป็น
คนไทย ความสำเร็จใดๆ จากความ
ร่วมมือกันในสังคมนั้นคงหายากขึ้น
เต็มที่ เสมือนคนเก่งที่แม่จะเก่ง
เพียงใด...แต่ขาดคุณธรรมและมโนธรรม
ต่อกัน... ก็ไม่มีใครชื่นชม หรือเห็น
คุณค่าอย่างจริงใจ ความสามัคคีใด ๆ
ฤาจะมีในองค์กรนั้นได้ เพราะสังคม
ในชีวิตจริง ที่หลายคนชอบที่จะลืม
ก็คือ....มียศ..ก็เสื่อมยศ... มีลาภ..

ก็เสื่อมลาภ... หากไม่เพียรสร้างบารมี
และความดีเกื้อกูลต่อกัน...อันจะทำให้
ผู้อื่นจดจำคุณค่าแห่งความดีไปนาน ๆ...
สำคัญที่สุด.....

ในองค์กรของเรานั้นก็เช่นกัน...
คนเราเมื่ออยู่ร่วมกัน ต่อให้จะรักกันแค่
ไหน ก็ต้องมีการกระทบกระทั่งกันบ้าง
เป็นธรรมดา แต่เมื่อกระทบกระทั่งกัน
แล้ว ถ้าเรามีใจที่เมตตาแล้วให้อภัย
คนที่ เป็นสุขคนแรก..ก็คือ..คนที่ให้อภัย
และคนต่อไป..ก็คือ..คนที่ถูกให้อภัย
คนที่ทำผิดต่อเรา แม้ต่อให้ผิดรุนแรง
แค่ไหน ถ้าเราไม่ให้อภัย พื้นที่ในใจเรา
ก็จะแคบลง สุดท้ายก็ไม่มีความสุขใน
ชีวิตของการทำงาน ขอให้ทำวันนี้ให้ดี
ที่สุดก็เพียงพอแล้ว...พอใจเป็นสุข...สุข
อย่างเข้าใจ

การขอกำลังใหญ่ที่สุด ...ก็คือ..การขอภัย

ส่วนการให้ที่ยิ่งใหญ่ที่สุด..ก็คือ..การให้อภัย ที่ออกจากใจ

ที่เกษียณอายุราชการ

ดร.ยีนยล เสนีวงศ์ ณ อยุธยา*

เมื่อวานเป็นวันสุดท้ายที่ผู้เขียนทำงาน
หลังจากรับราชการมาสามสิบกว่าปี

ผู้เขียนรอวันรุ่งขึ้นอย่างใจจดจ่อมาเป็นเวลานานมาก
จินตนาการไปว่าวันแรกที่ไม่ต้องทำงานจะตื่นนอนให้สาย
สุดๆ ออกไปหาอะไรทานเรื่อยๆ เบื่อย เบื่อย ทาสถานที่ไปเที่ยวเล่น
ให้สนุกสนาน เล่นกีฬาอย่างที่ชอบเล่น ไปเดินซื้อของให้
สบายอารมณ์ กินกาแฟ นั่งดูคน สารพัด...

* ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนงาน สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว

สินธุพันธ์

สมัยครั้งรับราชการใหม่ ๆ พบผู้ใหญ่ใกล้เกษียณอายุราชการ ก็ถามท่านว่าจะทำอะไรหลังเกษียณ ท่านก็บอกว่าไปทำสวน เป็นอาชีพในฝัน อยู่ต่างจังหวัด อากาศดี ชื่อที่ซื้อทางไว้แล้ว ชวนคุยกับผู้ใหญ่หลายท่าน ท่านก็บอกว่าจะกลับบ้านต่างจังหวัด ปลูกผักปลูกหญ้าตามอาชีพดั้งเดิมของบุพการี ไปอยู่ต่างจังหวัดทำสวนนุ่นนี่นั่น

หลังจากนั้นสองสามปีหลัง ท่านหายหน้าไป ได้พบผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือกันท่านเดิมก็เลยถามท่านว่าเป็นอย่างไรรับสวนผลไม้ของท่าน ท่านก็ตอบว่า

“ไม่ได้ทำแล้ว ทำไม่ไหว เหนื่อยไม่ได้พักผ่อน ต้องดูแลอย่างกับลูก ให้น้ำมากก็ไม่ได้ น้อยก็ไม่ได้ ใส่ปุ๋ยก็ต้องตรงเวลา เวลาไหนก็ไม่รู้ ปริมาณมากน้อยเท่าใด ถามร้านปุ๋ยก็ไม่เห็นจะตอบตรงกันสักร้าน เวลามันออกดอกก็ต้องมีวิธีดูแลไม่ให้ร่วง อากาศหนาวก็อย่าง อากาศร้อนก็อีกอย่าง ฝนตกดอกร่วง แดดยังมีแมลงสารพัด สุนัขที่

เลี้ยงไว้เป็นเพื่อนเพื่อความปลอดภัยก็ต้องรับใช้มัน ต้องหาข้าวปลาอาหารให้มัน ใบไม้ก็ต้องกวาด ถึงตอนเก็บเกี่ยวหักลบกลบหนี้แล้วขาดทุนเงินก็ไม่ได้ เหนื่อยก็เหนื่อย”

ผู้เขียนเคยถามคำถามแบบนี้กับผู้ใหญ่ที่พบอีกหนึ่งท่าน ท่านก็ตอบแบบเดียวกันว่า

“ที่ว่าเกษียณฯ แล้วบั้นปลายจะไปทำอะไรทำสวนอยู่ต่างจังหวัดเป็นเรื่องในฝันท่านลองมาแล้ว ในความเป็นจริงมันยาก เร็วแรงก็ไม่มี จะซุดหลุมปลูกต้นไม้สักต้นยังไม่ไหวเลย ต้องพึ่งพาคนงาน เราเป็นข้าราชการไม่ได้ชำนาญเรื่องไร่เรื่องสวน ช่วงทำงานก็ทำงานให้เต็มที่ เตรียมตัวเตรียมใจหลังเกษียณฯ เมื่ออายุ ๖๐ แล้วก็พักผ่อนให้เต็มที่ดีกว่านะ”

คุณอาแท้ ๆ ของผู้เขียนท่านหนึ่ง ลาออกจากราชการเมื่อสี่สิบกว่าปีที่แล้ว ขณะนั้นท่านอายุ ๓๐ กว่า ๆ มียศเป็น พันตรี ขอเงินจากคุณย่าไปจำนวนหนึ่ง ซื้อมอเตอร์ไซด์เล็ก ๆ ทำสวนทุเรียนแถว ภาคตะวันออก ท่านไปของท่านคนเดียว

ผู้เขียนเคยไปเยี่ยมท่านตอนท่าน อายุ ๖๐ กว่า เห็นจะได้ ท่านก็จัดที่หลัง ที่นอนให้อย่างดี มีบ้านไม้เล็ก ๆ น่ารัก ไร่รับแขก ที่ดินเล็ก ๆ ที่เคยมีก็ขยาย ออกไปมาก ผู้เขียนเรียนท่านว่า อีกหน่อย ผู้เขียนเกษียณฯ แล้วจะมาช่วยทำสวน ทุเรียน น่าจะมีชีวิตสงบสบาย ท่านก็ หัวเราะอย่างอารมณ์ดี (จริง ๆ อย่าง เยาะเย้ยเรามากกว่า) แล้วบอกว่า

“ทำไมได้หรือลูกเอ๊ย...การทำไร่ ทำสวนเป็นงานหนักต้องใช้พลังกำลัง และต้องเคยชิน เป็นงานที่ต้องใช้ การสะสมความรู้ ตอนอาามาเริ่มบุกเบิก ๓๐ กว่าปีที่แล้ว มีลุงเจ้าของที่ดิน ข้างเคียงเค้าเวทนามาช่วยทำ ช่วยสอน ลุงแกเห็นว่าเราเป็นคนกรุงเทพฯ แถม แกยังขำมคลองมาปลูกกระต๊อบเล็ก ๆ อยู่เป็นเพื่อน บางวันก็มีงูมานอนขด

การเตรียมตัวเตรียมความพร้อม หมายถึงความพร้อมทุกด้าน ตั้งแต่การครองตนให้มีคุณธรรม จริยธรรมตั้งแต่ต้น การหา ความรู้ พิถีพิถันการใช้สติปัญญา อย่างมีตรรกะ การดูแลสุขภาพ รวมถึงเรื่องการเงิน

ในบ้าน แกก็มาช่วยไล่ กว่าจะมีความรู้ ทำสวนได้ ทำเป็น ก็ผ่านไปหลายปี จดบันทึกรายทุกอย่าง (น่าจะเป็น KM เหมือนที่พวกเรา ๆ ท่าน ๆ เรียนกันอยู่ นี้แหละครับ) อาศัยว่าตอนนั้นยังแข็งแรง กลับกรุงเทพฯ ก็ไม่ได้เพราะตัดสินใจ ลาออกมาแล้ว”

ผู้เขียนเดินตามคุณอาเข้าไป ตรวจงานในสวน เดินรวมแล้วเป็น หลายกิโลเมตร เดินอย่างเดียวก็เหนื่อย แล้ว คุณอาท่านสอนว่า

“เกษียณ ฯ แล้วมาทำอะไรทำสวน แล้วมีความสุขก็เป็นได้เพียงจินตนาการ ถ้าไม่รู้จริงก็ชอบอกเลยว่ายาก ช่วงอายุ

ศิริพันธ์

ยังน้อยให้ตั้งใจทำงาน ครองตนอย่าง
ระมัดระวัง วางแผนการเงินให้ดี อย่าใช้
เงินเกินตัว ต้องรู้จักออม หลังจากอายุ
๖๐ เราก็ต้องอยู่ต่อไปให้ได้และต้องอยู่
อย่างสมเกียรติด้วย”

ท่านอธิบายต่อว่า

“การออมไม่ได้ทำให้เรามั่งคั่งขึ้น
แต่การออมทำให้เราไม่ต้องสร้างหนี้สิน
เมื่อมีเหตุฉุกเฉินต้องใช้จ่ายเงิน ยิ่งกว่านั้น
การออมจะทำให้เรามีโอกาสก่อน
คนอื่น แต่การออมเพียงอย่างเดียว
อาจจะไม่ทันกับค่าเงินเพื่อที่เพิ่มขึ้น”

ท่านชี้ไปรอบ ๆ ที่ดินแล้วพูดว่า

“ที่ดินที่มีอยู่กว้างใหญ่นี้ เกิดจาก
การออม เมื่อมีชาวบ้านเดือดร้อน
ต้องใช้จ่ายเงิน มาบอกขายก็ค่อย ๆ ซื้อ
เอาไว้ หากไม่มีเงินออม โอกาสเหล่านี้
ก็ไม่เกิด”

ปัจจุบันนี้ที่ดินเหล่านั้นมีมูลค่า
สูงมากจนน่าตกใจ

เมื่อผู้เขียนกลับมากลางเทพ
ก็ลองนึกคิดพิจารณาดูแล้วก็เห็นว่า
หากมีผู้ใดเกษียณฯ แล้วสิ้นชีพลงทันที
ในวันถัดมา ก็คงจะเป็นผู้ที่โชคดีไม่น้อย

ก็มาก แต่ในความเป็นจริงความโชคดี
เช่นนั้นมีความเป็นไปได้ยากมากสำหรับ
เราหลายคน

ข้าราชการเป็นอาชีพที่มีเกียรติ
คำว่าเกียรติหมายถึงการมีชื่อเสียง
และได้รับการยกย่องนับถือ ดังนั้น
เมื่อเกษียณอายุราชการแล้ว จะต้อง
สามารถรักษาเกียรติไว้ให้ได้ และต้อง
ดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างสมเกียรติ
อีกด้วย นั่นก็หมายความว่าจะต้องมี
ชื่อเสียง (คงไม่ต้องขยายความว่าหมายถึง
“ในทางที่ดี” นะครับ) และต้องได้รับ
การยกย่องนับถือต่อไป การได้รับการ
ยกย่องนับถือหมายความว่า การได้รับความ
เชื่อถือ ยึดมั่น เคารพ เชิดชู

ผู้เขียนลองพิจารณาจากข้อสังเกต
ของตนเองข้างต้นอย่างตั้งใจก็พบว่า
เมื่อเกษียณฯ แล้ว และจะอยู่ได้อย่าง
สมเกียรติหรือได้รับการยกย่องนับถือ
ได้นั้น ก็คือการต้องเตรียมตัว เตรียม
ความพร้อม การเตรียมตัวเตรียม
ความพร้อมหมายถึงความพร้อม
ทุกด้าน ตั้งแต่การครองตนให้มีคุณธรรม
จริยธรรมตั้งแต่ต้น การหาความรู้

ศิริพรรัตน์

วารสารพัฒนาข้าราชการ ก.พ. ๑๐๕

ฝึกฝนการใช้สติปัญญาอย่างมีตรรกะ การดูแลสุขภาพ รวมถึงเรื่องการเงิน และไม่ประมาทในการครองชีวิต

ปัจจุบันผู้เขียนเห็นข้าราชการหลายท่านใช้ชีวิตอย่างประมาทและอยู่ในภาวะเสี่ยงสูงมาก ไม่มีภูมิคุ้มกันเลย ใช้เงินเกินฐานะของการเป็นข้าราชการ เมื่อสังเกตลึกลงไป สิ่งของหลายอย่างเป็นของใช้ราคาสูงเกินจำเป็น ยิ่งกว่านั้นหลายท่านมีหนี้สินและเป็นหนี้สินที่ผิดปกติ เช่น หนี้สินบัตรเครดิตที่ดอกเบี้ยสูงมาก อาจถึง ๑๘ เปอร์เซ็นต์ต่อปี นั่นหมายความว่า จ่ายเฉพาะดอกเบี้ย ๖ เดือนก็เกินมูลค่าหนี้สินแล้ว หรือหนี้สินนอกระบบที่มีดอกเบี้ยถึง ๕ เปอร์เซ็นต์ต่อเดือน หรือ ๖๐ เปอร์เซ็นต์ต่อปี ที่ได้ยินแล้วคิดว่าตายชะเลยยังจะดีกว่า

ผู้เขียนมีความเห็นว่า ดอกเบี้ยสำหรับที่อยู่อาศัยปกติ ๔-๕ เปอร์เซ็นต์ต่อปีก็แพงมากแล้ว และหากเกษียณฯ และข้าราชการอย่างพวกเรายังมีหนี้สินคั่งค้างอยู่ เราจะอยู่กันอย่างสมเกียรติได้อย่างไร

คนเราจะกินอย่างเดียวไม่ได้แต่ต้องใช้ด้วย หากหนี้สินคั่งค้างมีมากมายเราก็คงไม่พ้นการต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น ซึ่งคงไม่เรียกว่ามีเกียรติเป็นแน่ นี่ยังไม่ได้ขยายความไปถึงการนัดทนทางการพักผ่อน การท่องเที่ยว การรักษาสุขภาพ ทั้งการออกกำลังกาย และการรักษาพยาบาล การมีที่อยู่อาศัยที่ถูกลักษณะ การมียานพาหนะที่สมควรแก่ฐานะ และการรับประทานอาหารที่มีคุณภาพ เหล่านี้ต้องใช้เงินในการบริหารจัดการทั้งสิ้น

ในวันนี้ซึ่งเป็นวันแรกที่ผู้เขียนเกษียณฯ ผู้เขียนตื่นแต่เช้า ใช้เงินไปกับค่าคิวมอเตอร์ไซค์ ออกไปและเข้าจากปากซอยบ้านรวม ๔๐ บาท นั่งรถไฟฟ้าไปกลับ ๕๐ บาท ซื้อข้าวหมูแดง กาแฟเย็นและขนมมือเช้า ๑๒๐ บาท

Arntorn

ค่าบัตรดูภาพยนตร์ ๒๐๐ บาท
ค่าอาหารเที่ยงในห้างฯ ๒๐๐ บาท
ค่าอาหารเย็น และน้ำ ๖๐ บาท รวม
วันนี้ผู้เขียนใช้เงินไปกับนันทนาการ
วันแรก ๖๗๐ บาท...

อะไรเนี่ย...นี่ผู้เขียนยังไม่ได้จ่าย
ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ไปเที่ยวต่างจังหวัด
ยังไม่ได้ซ่อมรถ ซ่อมท่อน้ำ ซ่อมปั้มน้ำ
ทำฟัน ตรวจร่างกายประจำปี ซื้อ
รองเท้าวิ่ง ไปงานแต่งงานลูก ๆ ของ
เพื่อน เลี้ยงรุ่นโรงเรียนมหาวิทยาลัย
และอีกสารพัดรุ่น ทำบุญ ไปวัดและ
อื่น ๆ อีกมากมายเลย

แล้วจริง ๆ ในเวลา ๑ เดือนผู้เขียน
จะต้องใช้เงินเท่าไร

ผู้เขียนมีบำนาญเดือนละ
๓๐,๐๐๐ บาท เท่ากับวันละ ๑,๐๐๐ บาท
เองนะ แต่ดูหนึ่งฟังเพลงตามสมัคร
ไม่ได้ฟุ่มเฟือยอะไรก็แทบจะไม่พอแล้ว
ถ้าจะให้ผู้เขียนกินผักกะเพราไข่ดาว
แล้วนั่งดูโทรทัศน์อยู่ที่บ้านทุกวัน
เงิน ๓๐,๐๐๐ บาทก็คงจะพอใช้ แต่ใน
ความเป็นจริงเราจะเป็นผู้สูงอายุที่มีชีวิต
อยู่แบบไร้คุณภาพ และแบบไม่สมเกียรติ
ได้หรือ

นี่ผู้เขียนยังไม่ได้ถามเพื่อน ๆ
เลยนะว่า หนังสือที่ยังไม่หมดสิ้นจะ
บริหารจัดการกันอย่างไร เอาหนังสือ
ในระบบก็แยแล้ว ยิ่งถ้ามีใครมีหนังสือ
นอกระบบ ยิ่งไม่ต้องกล่าวถึง

**ผู้เขียนก็เคยพบ เคยรู้จักเพื่อนที่เป็นข้าราชการ
รายได้น้อยแต่ไม่ประมาท และเริ่มบริหารจัดการชีวิต
ตนแบบพอเพียงตั้งแต่อายุน้อยมาแล้ว บัดนี้
เพื่อนผู้นี้ก็มีภูมิคุ้มกันเพียงพอในหลายด้านจาก
การมีวินัยมาโดยตลอด**

หรือว่าเอาบ้านญาติไปจ่ายดอกเบี้ย ส่วนกินอยู่ให้ลูกหลานเลี้ยง ป่วยก็ไม่ต้องรักษา นันทนาการ และการมีชีวิตอยู่อย่างสมเกียรติไม่ต้องมี ไม่ต้องออกกำลัง อยู่แต่บ้าน กลายเป็น ผู้สูงอายุติดบ้าน ไม่นานก็กลายเป็น ผู้ป่วยติดเตียง

ผู้เขียนเคยได้รับฟังความคิดเห็น คำนในเรื่องนี้ว่า ก็ข้าราชการเค้ามี่ รายได้น้อย จะให้ทำอย่างไร

ในทางกลับกันผู้เขียนก็เคยพบ เคยรู้จักเพื่อนที่เป็นข้าราชการรายได้น้อย แต่ไม่ประมาท และเริ่มบริหารจัดการ ชีวิตตนแบบพอเพียงตั้งแต่อายุยังน้อย มาแล้ว บัดนี้เพื่อนผู้นี้ก็มีภูมิคุ้มกัน เพียงพอในหลายด้านจากการมีวินัย มาโดยตลอด

คำว่าพอเพียง ผู้เขียนเข้าใจว่า มิได้เกี่ยวข้องกับแนวทางด้านการเงิน เพียงประการเดียว แต่มีความหมาย ที่รับทราบกันว่ามี ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข รวมเป็น ๕ แนวทางที่สำคัญสำหรับใช้ ครองชีวิตอีกหลายด้าน คือ

๑. มีความพอประมาณ
๒. มีเหตุผล
๓. มีภูมิคุ้มกันในตัว
๔. มีความรู้ซึ่งขยายความถึงความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง และ
๕. มีคุณธรรมซึ่งขยายความถึงความสุจริต ซันอดทน สติปัญญาและ แบ่งปัน

ถ้านำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปฏิบัติและดำเนินตามเงื่อนไข ยิ่งปฏิบัติเร็วเท่าใดก็เท่ากับว่าเราได้ เตรียมตัวเตรียมพร้อมที่จะเผชิญ และใช้ชีวิตอยู่อย่างสมเกียรติเร็วเท่านั้น ถ้าจะวิเคราะห์ตามแนวทางเป็นข้อ ๆ ผู้เขียนก็อยากจะขออนุญาตเรียนถาม ผู้อ่าน ดังนี้ คือ

๑. ความพอประมาณ ขณะนี้ ท่านมีสิ่งที่ท่านต้องอยู่กับมันพอประมาณ หรือยัง ไม่ใช่แต่เฉพาะเรื่องรายได้ที่จะต้องไม่ไปเบียดเบียนผู้ใกล้ชิดของท่าน ท่านมีสุขภาพที่ดีที่ไม่ต้องเบียดเบียนใครต่อใครให้มาดูแลท่านแล้วหรือยัง ที่อยู่อาศัยของตนเองมีหรือยัง

คนเราจะอยู่อย่างสมเกียรติต้องมีที่ยืนของตนเอง แม้ว่าที่ยืนนั้นจะเป็นของบิดามารดา หรือบุตรหลาน ก็เป็นที่ยืนของเขา และเราไม่ควรจะต้องไปขอแบ่งพื้นที่ของเขา ซึ่งก็น่าจะถือว่าเป็นการเบียดเบียนแบบหนึ่ง เราไม่ทราบได้หรือกว่าบิดามารดาหรือลูกหลานเขย สะใภ้ เขายินดีที่จะแบ่งปันรายได้เวลาดูแลเรา หรือพื้นที่ให้เราหรือไม่ หากว่าไม่ ก็เรียกได้ว่าเราได้เบียดเบียนความสุขของเขาแล้ว ณ เวลานี้ท่านผู้อ่านได้เตรียมตัวแล้วหรือยัง

๒. ความมีเหตุผล คือ ต้องคำนึงถึงว่า สิ่งที่เราจะได้มานั้นไม่มีสิ่งใดได้มาฟรี ต้องคำนึงว่าการจะได้มาซึ่งสิ่งใด ต้องใช้สิ่งใดไปแลก และผลของการได้มาในสิ่งนั้น ๆ เราต้องลงทุนด้วยอะไรบ้าง ท่านจะจ่ายสิ่งนั้นคืนด้วยวิธีใด เช่น ไม่เริ่มออมเงินและบริหารรายรับรายจ่ายตั้งแต่อายุน้อยแล้วเราจะเริ่มเมื่อใด ยิ่งท่านเริ่มออมเงินช้ามากเท่าใด เงินออมหลังเกษียณฯ ของท่านจะมีจำนวนน้อยลงเท่านั้น เราซื้อรถยนต์ต้องตามมาด้วยเงินผ่อน

และดอกเบี้ยย เราทานอาหารที่อร่อยแต่ไร้คุณภาพ ก็ต้องตามมาด้วยปัญหาสุขภาพและการรักษาพยาบาล การไม่ออกกำลังกายจะมีชีวิตที่ถดถอยในเวลาอันรวดเร็ว ณ เวลานี้ท่านผู้อ่านได้เตรียมตัวแล้วหรือยัง

๓. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี อะไร ๆ ก็เกิดขึ้นกับเราได้ทั้งสิ้น การมีภูมิคุ้มกันก็เหมือนการฉีดวัคซีน หรือการทําประกันภัยรถยนต์ ชีวิตคนมีความเสี่ยงเสมอ และเราต้องพร้อมรับกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ความเสี่ยงที่กล่าวถึงมิได้เป็นเรื่องที่น่าใจยาก และเชื่อว่าทุกท่านที่เป็นข้าราชการต้องเคยเกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงมาแล้ว ท่านบริหารความเสี่ยงการเจ็บไข้ได้ป่วยของท่านอย่างไร ท่านจะเดินทางไปไหนมาไหนอย่างไร ท่านจะทานอาหารอะไรในชีวิตประจำวัน หนังสือที่มีอยู่ท่านจะใช้เวลานานอีกเท่าใดที่จะจัดการให้เสร็จสิ้น ยามฉุกเฉินต้องใช้เงิน ไม่ว่าจะโดยตัวท่านเองหรือจากคนใกล้ชิด ท่านจะเอามาจากที่ใด

วิวัฒน์

วารสารพัฒนาข้าราชการ ก.น. ๑๐๙

การเป็นข้าราชการเป็นอาชีพที่มั่นคงก็จริง แต่ว่าในหลายประเทศที่เคยมั่งคั่ง ก็สามารถประสบปัญหาทางการเงินจนกระทั่งรัฐไม่สามารถจ่ายค่าสวัสดิการให้ข้าราชการได้ เราก็เคยพบเห็นมาแล้ว ณ เวลานั้นท่านได้เตรียมตัวแล้วหรือยัง

๔. การมีความรู้ ท่านเคยมีความรู้เรื่องการเงินเบื้องต้น ดอกเบี้ย อัตราเงินเฟ้อ ความถดถอยทางเศรษฐกิจ การออกกำลังกายที่ถูกต้อง ความรู้ที่เหมาะสมกับวัยสูงอายุ กิจกรรมนันทนาการที่ท่านชอบ การมีส่วนร่วมทางสังคม การสนับสนุนสังคมด้วยทรัพยากรจากตัวท่าน ซึ่งการสนับสนุนนี้อาจมาจากทุนทรัพย์ มาจากสติปัญญา ภูมิปัญญาความรู้ที่ท่านได้สะสมมา

อันจะนำมาซึ่งความภาคภูมิใจที่ท่านจะได้รับในวัยนั้น

หรือแม้กระทั่งท่านได้เตรียมบริหารจัดการทรัพย์สินและองค์ประกอบชีวิตของท่านให้เรียบร้อย ไม่เป็นภาระหรือสร้างความขัดแย้งแก่คนที่อยู่ข้างหลังท่าน ให้ต้องตำหนิหรือลบลู่เกียรติท่านได้ ณ เวลานั้นท่านได้เตรียมตัวแล้วหรือยัง

๕. การมีคุณธรรม นอกจากนี้ วัคซีนที่ได้มาหรือภูมิคุ้มกันที่ดี ต้องแน่ใจว่ามาจากคุณธรรมและความถูกต้อง การให้ได้มาซึ่งวัคซีนหรือภูมิคุ้มกันนั้น จะใช้ทางลัดและวิธีที่ผิดไม่ได้ ดังนั้นการจะมีคุณธรรมได้จึงต้องใช้ความอดทน วินัย เวลา และปัญญารวมถึงสติ หลักความหนักแน่น แน่วแน่

การเขียนของผู้เขียนเป็นวาทกรรม เป็นเรื่องที่ฟังดูเหมือนง่าย แต่ในทางปฏิบัตินั้นเป็นเรื่องที่ต้องจัดลำดับความคิด เพื่อให้เกิดความมุ่งมั่น ต้องฝึกฝน เมื่อพลาด ล้มเหลว ต้องประมวลผล วิเคราะห์ผล ปรับปรุงตัวของเราเองไปเรื่อย ๆ เสมือนนักกีฬาที่ทักษะจะดี มีพัฒนาการสูงขึ้น เมื่อฝึกฝนเป็นประจำ

คุณธรรมก็เช่นกัน เป็นสิ่งที่เราทุกคนต้องฝึกฝนและต้องแน่วแน่ที่จะมี ณ เวลานี้ท่านผู้อ่านได้เริ่มเตรียมตัวและเริ่มฝึกฝนปฏิบัติตนแล้วหรือยัง

หลังจากผู้เขียนเกษียณฯ ได้ ๑ วัน ผู้เขียนออกจากบ้านแต่เช้าเดินไปตามสถานที่ต่าง ๆ พบว่า อาหารและสินค้าต่าง ๆ มีราคาแพง ผู้คนเร่งรีบ ก้มหน้าก้มตาถือสารกับสิ่งไม่มีชีวิต นั่งโต๊ะเดียวกันแต่เล่นโทรศัพท์

ความแปลกใจที่ได้พบ คือ เห็นคนเดินทำชนกันแต่ไม่ต้องกล่าวขอโทษ และที่มหัศจรรย์สำหรับผู้เขียน คือ ผู้ถูกชนมิได้สนใจ มิได้โกรธ หรืออาจจะมิได้รู้ด้วยซ้ำว่าเดินชนกัน และเดินต่อไปแบบขบวนมดเดินชนกันแล้วไม่มีอารมณ์

ผู้เขียนพบเห็นเทคโนโลยีดิจิทัลรอบตัวชนิดบังคับใช้มากขึ้น ตั้งแต่การซื้อของร้านชำ หรือจะเรียกร้านสะดวกซื้ออะไรก็แล้วแต่เถอะ กระทั่งการซื้อบัตรชมภาพยนตร์ ก็มีแต่เครื่องยนต์ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อบัตรกับพนักงานหายไปไหน

การสั่งอาหารโดยใช้ปุ่มกด ๆ ที่ไม่คุ้นเคย การชำระเงินในระบบที่พนักงานขายถามหา ในภาษาศัพท์ที่ผู้เขียนฟังไม่รู้เรื่องว่ามันคืออะไร การมองหาพนักงานบริการในห้างสรรพสินค้าไม่ได้สักท่าน การปฏิเสธที่จะรับเหรียญห้าสิบลและยี่สิบลห้าสตางค์จากผู้ขายของหลายราย ทั้ง ๆ ที่เหรียญอัตราเล็กเป็นเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ที่ชะลออัตราเงินเฟ้อหรือของแพงให้พวกเรา รถไฟฟ้าที่ต้องรอถึงสามควิจจึงจะได้ขึ้น การต้องแข็งแรงเพราะผู้สูงอายุต้องยืนเนื่องจากไม่มีใครลุกให้นั่งอีกต่อไป เด็กก็ไม่มีใครลุกให้นั่งเช่นกัน เพราะทุกคนจดจ้องแต่โทรศัพท์ในมือ และไม่เห็นคนรอบข้างในสายตา

ผู้เขียนเดินเล่น เดินคิด เดินวิเคราะห์สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ไปเรื่อย ๆ จนถึงเวลาค่ำ

วันนี้ ในความเป็นจริงแล้ว ผู้เขียนยังมีได้เกษียณฯ

ที่เล่ามานั้นเป็นการฝึกซ้อมการเกษียณฯ ในเวลา ๑ วัน และระหว่างวันได้พบได้เจอหลายสิ่ง

หลายอย่าง รวมทั้งมีเวลาหยุดคิด
พิจารณาและพบว่า ผู้เขียนยังไม่พร้อม
ที่จะเกษียณฯ อย่างผู้พอเพียงหรือเป็น
ผู้สูงอายุที่จะอยู่อย่างสมเกียรติได้

ในความเป็นจริง ผู้เขียนยังต้อง
รับราชการอีกหลายปี

ผู้เขียนได้ตระหนักถึงเรื่องข้างต้น
และได้เตรียมตัวในเรื่องต่างๆ มาตั้งแต่
ผู้เขียนอายุ ๓๐ กลาง ๆ บางเรื่องผู้เขียน
มีภูมิคุ้มกันเพียงพอที่จะเป็นผู้สูงอายุที่จะ
อยู่ได้อย่าง “สมเกียรติ”

แต่ยังมีอีกหลายประการที่ผู้เขียน
ต้องกลับมาใช้เวลาที่เหลือเติมเต็ม
ความพร้อม ทั้งทางกาย จิตใจ
บุคลิกภาพ ทัศนคติ และที่สำคัญ
ความพร้อมที่จะมีปัญญาสำหรับ
สนับสนุนสังคมรุ่นหลัง รวมถึง

ความสามารถของผู้เขียนเองที่จะรับ
ความเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วและ
ไร้ทิศทางของโลก ซึ่งยากที่จะพยากรณ์

โชคดีเหลือเกินที่ผู้เขียนยังมี
โอกาสที่จะได้กลับมาทำงานเพื่อเตรียม
ความพร้อมนั้น ความรู้เรื่อง “หลัก”
เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาเป็น
หลักยึดสำหรับการเตรียมความพร้อม
ได้อย่างดี เรียกว่าเป็นมรดกที่ล้ำเลิศที่
ท่านผู้อ่านและผู้เขียนได้รับพระราชทานมา

ท่านผู้อ่านครับท่านได้ทำความเข้าใจและ
นำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็น “หลัก” ยึดและ
ตรวจสอบ ความพร้อมสำหรับการเกษียณฯ และ
การอยู่อย่างสมเกียรติของท่านแล้วหรือยังครับ

เปิดกร,

กุญแจเมือง

กรุงเทพมหานคร

นางทวารบาล*

ฉบับที่แล้ว อีฉัน นางทวารบาลแห่งศาลาว่าการ เสาชิงช้า ได้พาเหล่าบรรดาข้าทลวงน้อยใหญ่แห่งเมืองกรุง ย้อนเวลาไปตามหาประวัติศาสตร์ของนครทลวงกันมา พอหอมปากหอมคอ ทวังว่าบรรดา GEN Y GEN Z คงจะได้เห็นความเป็นมาเป็นไปของเทศบาลกรุงเทพมหานคร ที่ได้ทำงาน รับเงินเดือนกันอยู่นี้พอสมควร

* หมายถึง ว่าด้วยนามของผู้เขียน

ทวาร = ประตู รู ช่อง

บาล = ปกครอง รักษา เช่น เทศบาล รัฐบาล

ทวารบาล = ผู้เฝ้าประตู นายประตู หรือรูปปั้นที่สลักไว้ตรงประตูสถานที่ต่าง ๆ

ทั้งนี้ !!! ต้องระวังสะกดผิดเป็น ทวารบาน จักมีความหมายเป็นอย่างอื่นนะเจ้าคะ !

สิงห์พืชน์

วารสารพัฒนข้าราชการ กทม. ๑๑๓

สำหรับฉบับนี้ นางทวารบาลจะพาไปเปิดกรุกุญแจเมืองกรุงเทพฯ-มหานคร เหตุที่เรียกว่า “กรุ” เพราะกรุงเทพมหานครได้จัดพิธีทูลเกล้าฯ ถวายหรือมอบกุญแจเมืองให้แก่แขกบ้านแขกเมืองของกรุงเทพฯ มาแล้วกว่า ๕๐ ครั้ง มีการจัดสร้างกุญแจเมืองมาหลายแบบ พิธีดังกล่าวถือเป็นพิธีสำคัญที่เริ่มมีขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นต้นมา (ครั้งแรกคือเมื่อคราว พณฯ ซูการ์โน (Sukarno) ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียเดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะพระราชอาคันตุกะ)

ในพิธีทูลเกล้าฯ ถวายหรือมอบกุญแจเมืองแต่ละครั้งนั้น พ่อเมือง คือ นายกเทศมนตรีกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จะต้องเป็นผู้ทูลเกล้าฯ ถวาย หรือมอบกุญแจเมืองกรุงเทพมหานครให้แก่แขกบ้านแขกเมืองที่มาเยือนพระนครอย่างเป็นทางการ (State Visit) ซึ่งพ่อเมืองจะแต่งกายเต็มยศ พร้อมสวมสร้อยสังวาล

พิธีมอบกุญแจเมือง
เป็นสัญลักษณ์แสดงถึงการ
ต้อนรับและให้เกียรติอย่างสูง
โดยมอบกุญแจเป็นสัญลักษณ์
ของการต้อนรับให้มาเยือน
เมืองแห่งนี้

ประดับ ซึ่งถือเป็นชุดแต่งกายพิเศษประจำตำแหน่ง สมัยก่อนจะจัดสร้างประจำพิธีมอบบริเวณเชิงสะพานผ่านฟ้า ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ จึงสร้างพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์เป็นที่จัดพิธีอย่างถาวร (แล้วเสร็จใน พ.ศ. ๒๕๓๕)

พิธีมอบกุญแจเมืองเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงการต้อนรับและให้เกียรติอย่างสูง โดยมอบกุญแจเป็นสัญลักษณ์ของการต้อนรับให้มาเยือนเมืองแห่งนี้ได้ตลอดเวลา ตลอดจนแสดงความเป็นมิตรไมตรีอันแน่นแฟ้นระหว่างสองเมือง กรุงเทพมหานครได้จัดสร้างกุญแจเมืองมาแล้วหลายเวอร์ชัน

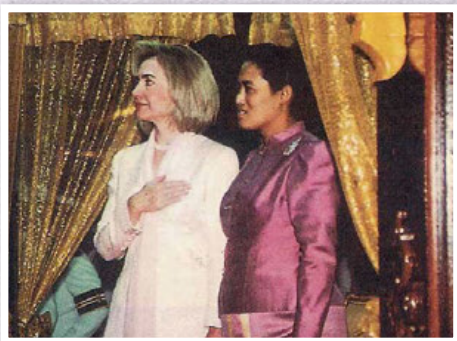
นายพีชิต รัตกุล
 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
 ถวายกุญแจเมืองแด่
 สมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ ๒
 แห่งสหราชอาณาจักร
 เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๓๙
 ณ ลานพลับพลาทางเรือทวินเทอร์

นายพีชิต รัตกุล
 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
 ถวายของที่ระลึก
 เรือสุพรรณทองจำลอง
 เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๙

นายพีชิต รัตกุล
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
มอบกุญแจเมืองแด่
นายวิลเลียม เจฟเฟอร์สัน คลินตัน
ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา
ทำอากาศยานกองบัญชาการ
กองทัพอากาศ ดอนเมือง
ในโอกาสมาเยือนประเทศไทย
เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๙

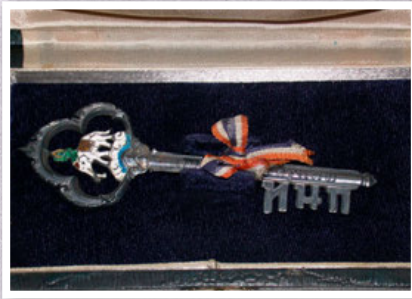

สำหรับกุญแจเมืองกรุงเทพ-
มหานครปัจจุบันเป็นกะไหล่ทอง (หุ้มทอง)
ความยาวประมาณ ๖ นิ้ว น้ำหนักทอง
ประมาณ ๙๐ กรัม สดสวยงดงาม
ตามท้องเรื่องอย่างที่น่าภาพมาฝากกัน
รวมถึงภาพกุญแจเมืองจากอดีต
ที่มีด้วยขอเทศบาลนครกรุงเทพด้วย
แถมท้ายด้วยสร้อยสังวาลของนายก-
เทศมนตรีนครกรุงเทพ สวมแล้วคงเท่
ประดุจเทวดาทีเดียว

สำหรับพิภักของสมบัติ
พิสดานเหล่านี้ ถูกเก็บรักษา
ไว้เป็นอย่างดี ในศาลาว่าการ
เสาชิงช้านี้เอง จากนี้ไป ขอเล่า
ด้วยรูป เชิญชมกรุสมบัติของ
เมืองกันเลยดีกว่า ไม่พูดมาก
เจ็บคอ !

สินธุ์พันธ์

๑๑๖ วารสารพัฒนาข้าราชการ กทม.

พระบรมราชานุสาวรีย์ ร.๑

จะสร้างที่ไหน ถ้าไม่ได้อยู่เชิงสะพานพุทธ

นายภูวดล สายเสมา *

เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๖๙ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริในการเตรียมการเฉลิมฉลองกรุงเทพมหานครที่จะได้สถาปนาขึ้นมารอบ ๑๕๐ ปีในปีพ.ศ. ๒๔๗๕ ด้วยการสร้างถาวรวัตถุไว้เป็นอนุสรณ์ที่ยั่งยืนมากกว่าการจัดงานมหรสนธิ์นเริ่งสมโภชทั่วไปแต่อย่างเดียว และควรจะเป็นสาธารณะประโยชน์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการบูรณปฏิสังขรณ์วัดพระศรีรัตนศาสดารามและพระบรมมหาราชวังตามประเพณีที่เคยกระทำมาในคราวฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ครบ ๑๐๐ ปีในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นอกจากนี้ยังมีการสร้างถาวรวัตถุที่สำคัญ ได้แก่

* หัวหน้าฝ่ายเทคโนโลยีการบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร

๑. พระบรมราชานุสาวรีย์
พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า-
จุฬาโลกมหาราช

๒. สะพานปฐมบรมราชานุสรณ์

๓. โรงภาพยนตร์ศาลาเฉลิมกรุง
พระราชดำริดังกล่าวได้ประกาศอย่าง

เป็นทางการในหนังสือราชกิจจา-
นุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์
พ.ศ. ๒๔๗๐ โดยการจัดตั้ง “คณะกรรมการ
สร้างปฐมบรมราชานุสรณ์” ซึ่ง
ประกอบด้วย

คณะกรรมการสร้างปฐมบรมราชานุสรณ์

สมเด็จพระราชปิตุลาบรมพงศาภิมุข เจ้าฟ้าฯ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช	เป็นนายก
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าฯ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต	เป็นอุปนายก
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าฯ กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์	เป็นกรรมการ
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ	เป็นกรรมการ
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ	เป็นกรรมการ
เสนาบดีทุกกระทรวง	เป็นกรรมการ
เจ้าพระยามหิธร (ลออ ไกรฤกษ์) ราชเลขาธิการ	เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในการประชุมคณะกรรมการ
ครั้งที่ ๑ ณ ศาลาลูกขุน ในพระบรม-
มหาราชวัง เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม
๒๔๗๐ ได้ร่วมกันพิจารณาว่า การสร้าง
พระบรมราชานุสาวรีย์นี้ควรทำเป็น
ลักษณะใดจึงจะสนองพระราชกระแส-
พระบรมราชโองการ ซึ่งสมเด็จพระเจ้า-

บรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าฯ กรมพระยา-
นริศรานุวัดติวงศ์ ทรงอธิบายถึง
การสร้างพระบรมราชานุสรณ์ว่า ควร
ประดิษฐานอยู่หน้าพระวิหารพระศรี-
ศากยมุนี วัดสุทัศนเทพวราราม
เสาชิงช้า และขยายอาณาเขตทำเป็น
สวนและลานออกมาจนไปบรรจบ

ศิริวิวัฒน์

วารสารพัฒนาข้าราชการ ก.ก.น. ๑๑๙

ถนนราชดำเนิน พร้อมกับทรงเสนอ
แผนผังตลอดจนพระบรมรูปส่นอง
พระองค์ต่อที่ประชุม โดยทรงเห็นว่า
เป็นที่สง่าเปิดเผย ประชาชนทั้งหลาย
มีความพึงพอใจที่จะได้ถวายบังคม
ทุกครั้งที่ผ่านมา หรือแม้ว่าทางราชการ
จะมีการกำหนดเป็นงานใหญ่ประจำปี

พระดำริของกรมพระยานริศฯ นี้
มีเบื้องหลังมาจากความตั้งใจในความ
งดงามของโมนูเม้นต์อย่าง พระเจ้า
วิตโตริโอ เอมานูเอล (Vittorio Emanuele)
กษัตริย์อิตาลีซึ่งมีตึกสูงเป็นลับแล
บังหลัง แต่ครั้งนั้นจะสร้างอาคารสูง
เป็นฉากหลังของพระบรมราชานุสาวรีย์
รัชกาลที่ ๑ ก็เห็นจะยากด้วยเพราะ
ทุนทรัพย์น้อย และยังต้องใช้เวลามาก
จึงทรงเห็นว่า พระวิหารพระศรีศากยมุนี
น่าจะเหมาะเป็นฉากหลังได้ดีหากมีการ
ปรับแก้ไขประกอบขึ้นเป็นส่วนหนึ่ง
ของพระบรมราชานุสรณ์ เพราะเป็น
สิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในทำเล
ที่เด่นเป็นสง่าใจกลางพระนคร อีกทั้ง
ทรวดทรงของพระวิหารก็งดงาม

มีลานกว้างทั้งภายในและภายนอก
สามารถใช้เป็นที่ชุมนุมของชาวพระนคร
ในการมาถวายบังคมได้สะดวก
อีกประการหนึ่งยังเป็นที่ประดิษฐาน
พระศรีศากยมุนีอันเป็นปูชนียสถานที่
พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า-
จุฬาโลกทรงพระราชศรัทธาสั่งสร้างไว้
แต่เดิม หากได้มีการตัดแปลงปฏิสังขรณ์
และสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ไว้
เบื้องหน้าพระวิหารก็จะเป็นที่เชิดชู
พระเกียรติยศอย่างสง่างามยิ่ง

เมื่อทรงคิดเห็นเช่นนี้แล้ว
จึงได้ลองวางแผนผังและตัดแปลงไว้
บางประการ อย่างเช่น หล่อพระบรมรูป
ส่นองพระองค์สูงประมาณ ๖ เมตร
ตั้งอยู่บนฐานมุขเด็จด้านหน้าพระวิหาร
ถัดลงมาที่ฐานประทักษิณหรือกำแพงแก้ว
หน้ามุขเด็จออกทำบันไดใหม่ให้กว้าง
ถัดออกมาที่พระระเบียงด้านหน้า
หรือออกเสียทั้งหมดจนถึงจัตุรมุขมุม
จัตุรมุขมุมก็ปรับเป็นยอดแหลมให้รับ
กับทรวดทรงของพระวิหาร หากแต่
การรื้อพระระเบียงด้านหน้านี้ออก

นอกจากสร้างพระบรมรูปแล้วควรสร้างสะพานเชื่อมจังหวัด
ธนบุรีกับกรุงเทพฯ เพราะเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์
ทางเศรษฐกิจมาก รวมทั้งแสดงถึงพระเกียรติยศใน
พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกที่ทรงย้ายราชธานี
จากกรุงธนบุรีมากรุงเทพฯมหานครอีกด้วย

มีความลำบากอยู่กับการชะลอพระพุทธรูป
ขนาดหน้าตักเมตรครึ่งกว่า ๓๐ องค์
ไปไว้หลังพระระเบียงด้านพระอุโบสถ
แต่ก็สมควรดำเนินการเพราะการรื้อ
พระระเบียงด้านหน้าออกทั้งหมด
จะเป็นการเปิดพื้นที่ให้โล่ง คงจะเกิด
ความเด่นสง่างามแก่พระบรมราชานุ
สาวรีย์อย่างเดียวกับโมนูเมนต์
วิตโตริโอ เอมานวอล

จากนั้นยังมีพระดำริต่อไป
อีกว่า พระปฐมบรมราชานุสรณ์นี้จะได้
มีส่วนสาธารณะเป็นนรมนียสถาน
สองข้างทางแก่ประชาชนซึ่งตั้งอยู่
ไม่ไกลจากถนนราชดำเนิน ด้วยเป็น

ถนนที่มีต้นไม้ปลูกไว้แล้วตลอดแนว
ถ้าได้มีการรื้อตลาดเสาชิงช้าย้ายไปอยู่
ที่ใหม่ริมคลอง ขยายถนนดินสอให้กว้าง
ทำเป็นถนนสวน มีศูนย์กลางตรงกับ
พระบรมราชานุสาวรีย์รัชกาลที่ ๑
ยาวไปบรรจบกับถนนราชดำเนิน
ก็จะเป็นโอฬาริกสถานประชุมใจกลาง
พระนครอย่างที่ชาวตะวันตกเรียกว่า
“ซีวิก เซนเตอร์” (Ci - vic Centre)
และทั้งยังเป็นการวางอุบายในการ
บำรุงเมืองอย่างที่ฝรั่งเรียกว่า “ตาว์น
แพลนิง” (Town Planing) แต่การประชุม
ครั้งนี้ยังไม่เป็นที่ยุติว่าสร้างพระบรมรูป
ที่ใด

เมื่อมีการประชุมปรึกษากันครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๔๗๑ ที่วังบูรพาภิรมย์ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ-กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ทรงเสนอต่อที่ประชุมว่านอกจากสร้างพระบรมรูปแล้วควรสร้างสะพานเชื่อมจังหวัดธนบุรีกับกรุงเทพฯ เพราะเป็นลิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ทางเศรษฐกิจมาก รวมทั้งแสดงถึงพระเกียรติยศในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า-จุฬาโลกที่ทรงย้ายราชธานีจากกรุงธนบุรีมากรุงเทพมหานครอีกด้วย ส่วนพระบรมราชานุสาวรีย์อันเป็นพระบรมรูป เพื่อเฉลิมพระเกียรติยศของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า-จุฬาโลกประดิษฐานพร้อมด้วยคำจารึกไว้ฝั่งพระนครใกล้กับที่จะสร้างสะพานนั้น

ครั้นพระบาทสมเด็จพระปกเกล้า-เจ้าอยู่หัวได้ทอดพระเนตรบันทึกการประชุมทั้ง ๒ ครั้ง ตลอดทั้งความคิดเห็นของกรรมการแล้ว ทรงเห็นว่าคณะกรรมการยังไม่ได้ตัดสินใจเป็นที่แน่นอน จึงได้พระราชทาน

พระราชหัตถเลขาไปยังสมเด็จพระเจ้า-บรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าฯ กรมพระนครสวรรค์-วรพินิตเพื่อแสดงพระราชดำริเกี่ยวกับเรื่องนี้ให้คณะกรรมการทราบ จะได้เป็นแนวทางในการตกลงกันต่อไป จากนั้นคณะกรรมการได้จัดการประชุมครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๑ ในที่สุดได้ลงมติโดยออกคะแนนเสียงเห็นสมควรสร้างศาลยุติธรรมประกอบพระบรมรูปที่ข้างสนามหลวง ๙ เสียง เห็นสมควรสร้างสะพานเชื่อมจังหวัดธนบุรีกับกรุงเทพฯ ๔ เสียง และได้ทูลเกล้าฯ ถวายมติการประชุมของคณะกรรมการให้ทรงทราบ พระบาท-สมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชหัตถเลขาเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ พระราชทานพระบรมราชวินิจฉัยว่า

“...เรื่องนี้หม่อมฉันได้แสดงความเห็นในเสนาบดีสภาให้ทราบโดยพิสดารแล้วว่า ควรให้ทำสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเหมาะที่สุดแก่รูปการคราวนี้ เพราะว่าถ้าไม่ได้สร้างทำในคราวนี้แล้วการก็จะชักลาก

ไปอีกนานกว่าจะได้ทำ การสะพานนี้
ควรให้เป็นการเรียไร หม่อมฉันยินดี
ขอออกเงิน ๒ ล้านบาทเป็นการเปิด
การเรียไร เมื่อในที่สุดจำนวนเงิน
ขาดเท่าใดจึงเป็นหน้าที่รัฐบาลออกช่วย
ส่วนพระบรมรูปนั้นให้ทำที่บริเวณ
ใกล้กับสะพาน การทำสะพานเห็นว่า
ควรมอบให้กรมหลวงกำแพงเพชร-
อัครโยธินทรงเป็นเจ้าหน้าที่โดยตลอด
ให้จัดตั้งอนุกรรมการเพื่อจัดการเรียไร
และทำ propaganda และการอื่นๆ
ตามแต่จะเห็นสมควร...”

(พระบรมนามาภิไธย) ประชาธิปก ป.ร.

ดังนั้น “พระปฐมราชานุสรณ์”
อันประกอบด้วย พระบรมราชานุสาวรีย์
พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก-
มหาราช และสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา
ในคราวฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ครบรอบ
๑๕๐ ปี และเป็นการเฉลิมพระเกียรติ
แห่งรัชกาลที่ ๑ ผู้ทรงสถาปนากรุงเทพ-
มหานครจึงได้ปรากฏเป็นถาวรสถาน
เชื่อมสองฝั่งเจ้าพระยาและเป็น
สาธารณประโยชน์แก่ประชาชน
สืบมาแต่บัดนั้น

อ่านชีวิต...

คิดถึงฯฯ

จักรนาถ นาคทอง

๒๓ มกราคม ๒๐๑๘

ในวัยเด็ก ผมมีความกลัวแบบเด็ก ๆ เช่น กลัวผี กลัวความมืด กลัวจิ้งจกตุ๊กแกไปต่าง ๆ นานา แต่มีความกลัวหนึ่งที่ไม่เหมือนใคร... ผมกลัวยายตาย

ตั้งแต่ผมจำความได้ ยายก็สุขภาพไม่ค่อยดีนัก ยายบอกกับผมที่นอนห้องเดียวกันอยู่เรื่อยว่า “ถ้าตื่นเช้าแล้วเจอยายนอนตัวแข็ง ไม่ต้องตกใจนะ” ประสาผมก็ไม่ได้ตอบอะไร ถ้าเป็นน้อง มันคงจะบอกยายว่า อย่าพูดอย่างนั้นสิคะ แต่ผมไม่เคยพูดอะไร

พอโตขึ้นทำงานกลับมาบ้าน ยายนอนกลางวัน
บ่อยขึ้น ผมมักจะมองผ่านหน้าต่างห้องนอนมาดู
จนกว่าจะเห็นหน้าอกยายกระเพื่อมขึ้นลงแล้วถึงจะ
สบายใจไปต่อได้

ยายไม่ค่อยได้ออกงานสังคม แต่ถ้ายายไป มักจะไปงานศพ แถวบ้าน นิยมสวดศพกันตอนสองทุ่ม ยายก็จะกลับมาประมาณสามสี่ทุ่ม โดยให้ผมนอนคนเดียวไปก่อน ซึ่งกว่ายายจะกลับมา ผมก็ร้องไห้หน้าตานองหน้าทุกครั้ง เพราะกลัวยายโดนรถชน ผมไม่เคยคิดว่าจะเป็นอย่างอื่นนะ กลัวยายโดนรถชนอย่างเดียว แต่ยายบอกให้ผมรออยู่ที่ห้องนอน ผมก็ไม่เคยจะร้องตาม เด็กดีต้องเป็นอย่างนั้นใช่ไหมครับ แต่ถ้าสามทุ่มแล้วยายยังไม่มา ผมก็ต้องร้องไห้ มันเป็นอย่างนั้น

พอโตขึ้นทำงานกลับมาบ้าน ยายนอนกลางวันบ่อยขึ้น ผมมักจะมอง

ผ่านหน้าต่างห้องนอนมาดู จนกว่าจะเห็นหน้าอกยายกระเพื่อมขึ้นลงแล้วถึงจะสบายใจไปต่อได้ ยายชอบให้เหยียบขา เหมือนคนแก่ทั่วไป สมัยเด็กอาจจะอึดอด แต่พอโตแล้วหลานๆ ไม่เคยอึดอดที่จะเหยียบขายายเลย ที่วีในห้องยาย เดิมเป็นรุ่นเก่า ตรงมุมด้านบนของมันไม่เคยมีฝุ่นจับเลย เพราะทุกคนที่ไปเหยียบยายต้องจับตรงนั้น ตอนที่วีเครื่องนั้นก็ไม่มีแล้ว กลายเป็นทีวีจอแบนสมัยใหม่ ยายจะให้เหยียบก็ไม่มีแล้วเหมือนกัน

ยายชอบรองน้ำฝน ถ้ำฝนตกหนักจะตึกแค่วันไหน ยายก็จะออกมาเอาสายยางที่ต่อจากรางน้ำออกมาใส่โอ่ง ตอนผมอยู่วัยทำงานแล้วแต่ยายยัง

อินทพันธ์

วารสารพัฒนศาสตร์ฯ กทม. ๑๒๕

รองน้ำฝนไหว ผมตื่นมาตอนเช้า
สิ้นเกือบล้มตรงที่มีตะไคร่น้ำ ก็ไม่ยอม
ให้ยายล้ม ไปเอาอะไรมาขัดออก
ทำอยู่ครั้งเดียวเอง อีกไม่นานยายก็
รองน้ำฝนไม่ไหวแล้ว ที่บ้านก็ตีม
น้ำชวดกัน

ยายเป็นคนทำอาหาร ถ้าจะ
กินอะไรก็กินถึงยาย หอยทอดโพธาราม
เชื่อว่าอร่อยกันนัก กินไม่เคยเหมือน
ของยาย ขนมจีนน้ำยา น้ำพริก กินที่ไหน
ไม่อร่อยเหมือนของยาย ขนมจีบ
จะมีที่ไหนใส่ปูเป็นก้อน ใส่เนื้อหมู
อย่างดี ใส่เห็ดหูหนู หาทีไหนก็คง
ไม่มีขาย แต่ตอนนั้นไม่มีของกินที่ยายทำ
อีกแล้ว หลายครั้ง ยายชอบทำอาหาร
แบบเดิมซ้ำๆ จนพวกผมเบื่อ พะโล้หม้อ
เดียวกินเป็นอาทิตย์ หลนปลาอินทรี
กินเป็นอาทิตย์ แต่ตอนนั้นมันไม่มีจะให้
เบื่ออีกแล้ว

ยายไม่เคยจะร้องขออะไรจากผม
มีอยู่ครั้งหนึ่งยายไปตลาด ถามผมว่า
อยากได้อะไรไหม ผมบอกอยากได้
หุ่นยนต์เหมือนเด็กข้างบ้าน ยายกลับมา

ได้รถบรรทุก บอกหุ่นยนต์ไม่มีขาย
ผมไม่ได้ต่อว่าแต่ก็ไม่โปรดรถบรรทุก
คันนั้นนัก ตอนนั้นมันไปอยู่ที่ไหนแล้ว
ก็ไม่รู้ สิ่งเดียวที่ยายร้องขอ คือ
“กลับบ้านก่อนพระอาทิตย์ตกดิน
นะลูก” ผมก็ทำได้บ้าง ไม่ได้บ้าง

ปี สองปีที่ผ่านไป ยายเข้า
โรงพยาบาลบ่อย ผมไปเยี่ยมทุกครั้ง
แต่ก็คอยนึกอยู่ว่าวันของยายอาจจะ
ใกล้มาถึง การเข้าโรงพยาบาล
ครั้งสุดท้ายของยาย แม่ผมไลน์มาบอก
ว่ายายเข้าโรงพยาบาล พอดีผมเพิ่ง
ไปวิ่งมาราธอนมา ขายังเจ็บเดิน
ไม่สะดวก เลยบอกไปว่า จะไปหายาย
วันพุธ... ยายเสียชีวิตวันอังคาร แม่ผม
โทรศัพท์มาบอกทั้งน้ำตา ผมเอามือ
มาปิดตาตัวเอง สงสัยเล็กน้อยว่าทำไม
ไม่ร้องไห้ หรือเสียใจน้อยกว่าที่เคยคิด
พอได้มางานศพยาย ผมถึงรู้ว่า ผมเข้าใจ
ทุกเรื่อง ทั้งความเศร้าของตัวเองด้วย
ผมแค่เล่าให้น้องฟังว่ายายยังเดียง
เลยไม่ได้มาเยี่ยมยายที่โรงพยาบาล
ผมก็ร้องไห้โฮ

Thantorn

ตอนรดน้ำศพ เขาให้ผมเป็นคน
จับแขนยายไม่ให้ตก สัมผัสเหมือน
ตอนที่ผมจับแขนยายที่มีชีวิตทุกอย่าง
เพียงแต่มันเย็นเฉียบและไม่ขยับเขยื้อน
ที่แขนเอ็นจะรั้ง ต้องใช้แรงกด ผมได้รับรู้
ว่ายายไม่ได้อยู่ที่นั่นแล้ว แยกที่รดน้ำศพ
ดูจะต่อแถวยาวไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อน้องสาว
ผมเข้ามาบอกจะขอผลัด ผมตอบไปว่า
ต้องหลานผู้ชาย ที่จริงผมไม่รู้หรอกว่า

ต้องหลานผู้ชายจริงหรือไม่ แต่ผมไม่อยาก
ให้น้องได้มาจับร่างที่เคยเป็นยาย

เมื่อเขายกยายไปไว้ในโลง ผมก้ม
ลงไปดู ยายดูเหมือนนอนหลับ แต่จะ
จ้องนานเท่าไรคงไม่ได้รับความ
สบายใจจากการได้เห็นหน้าอกนั้น
กระเพื่อมอีก ผมอยากดูไว้ให้นาน
ผมอยากจำใบหน้าของยาย ผมไม่อยาก
ลืมใบหน้าของยาย

วันเผาเขาให้ผมบวชหน้าไฟ เมื่อเผาจริงเณรต้องเป็นคนนำ
ดอกไม้จันทน์ชิ้นแรกที่ติดไฟใส่ในโลง ผมได้เห็นหน้ายายอีกครั้ง
ผมลังเลที่จะใส่ดอกไม้จันทน์ แต่สุดท้ายก็ต้องปล่อยยายไป
หลวงพ่อบอกว่า ยายมีเงิน (บุญ) เยอะแยะจะไปขึ้นเครื่องบินที่
สุวรรณภูมิ แล้วญาติกับแขกที่มาในงานทุกคนใส่ซองให้อีกคนละพัน
เป็นอย่างน้อย

ยายไปประเทศไหน สักวันผมจะตามไปนะคร้ายยาย ❀❀

หนังสือ ในความประทับใจ

ต้นสน

จะดีแค่ไหนถ้าเราสามารถเรียนรู้กฎเรียนรู้ชีวิตจากประสบการณ์
ของผู้ที่เคยผ่านเหตุการณ์ในลักษณะนั้นมาก่อน “อย่าหาว่า
นำเสนอ” เป็นหนังสือจากสำนักพิมพ์ a book ตีพิมพ์เมื่อปี ๒๕๕๙
ที่รวบรวมเอาอุทาหรณ์จากชีวิตจริง สู่ความคิดที่มีหัวใจ เขียนโดย
เกตุเสพย์สวัสดิ์ ปาลกะวงค์ ณ อยุรยา หรือ น้าเน็ก พิธีกรและ
นักเขียนมากความสามารถคู่กับบุญมณีสวัสดิ์ ปาลกะวงค์ ณ อยุรยา หรือเนเป้
ผู้เป็นน้องสาว หนังสือเล่มนี้รวบรวมเอาหนึ่งร้อยสี่สิบตัวอักษรจากบทวิเคราะห์
ของน้าเน็ก มาขยายความว่า เหตุใดหรือสถานการณ์ใดที่ทำให้เกิดข้อความเหล่านั้น
ซึ่งแม้จะผ่านมาสามปีแล้ว แต่คำคมคิดเล่มนี้ยังเป็นหนังสือที่สร้างความประทับใจและ
คอยย้ำเตือนจิตใจผู้เขียนอยู่เสมอ ผู้เขียนจึงอยากแชร์ข้อคิดเห็นและเนื้อหาบางส่วนที่
แสดงให้เห็นว่าข้อความสั้น ๆ เพียงไม่กี่คำในบทวิเคราะห์นั้นสร้างคุณค่าและสามารถ
นำไปใช้ในชีวิตรจริงได้

ต้นสน

๑๒๘ วารสารพัฒนศึกษาธรรม กทม.

“ไม่มีอาวุธใดสร้างบาดแผล
สาหัสได้เท่าวาจาที่เชือดเฉือน และมัน
จะกลายเป็นรอยแผลที่ไม่มีวันหาย”

หน้าเน็กเล่าว่าตนเองได้พบเจอ
สองเหตุการณ์ที่ไม่เหมือนกันเลย
เหตุการณ์แรกคือ ไปซื้อจักรยานแล้ว
รถล้มจนขาเป็นแผล ทนปวดแสบ
ปวดร้อน แม้ต้องทายา แต่ทำยที่สุด
แล้ว แผลก็จะหายดี กับเหตุการณ์ที่สอง
ซึ่งบังเอิญเจอคนที่พูดจาทำร้ายจิตใจ
ถึงแม้จะผ่านมานานเพียงใด แต่ความ
รู้สึกอันเจ็บปวดจากการที่โดนวาจา
ทำร้ายจิตใจกลับเหมือนเพิ่งเกิดขึ้น
เมื่อวาน

เรื่องนี้คอยย้ำเตือนผู้เขียนว่า
ไม่ควรพูดจาทำร้ายจิตใจใคร คำใด
ที่เราไม่ชอบหรือไม่ต้องการให้ใครมา
พูดเช่นนั้นกับเรา เราก็ไม่ควรพูดคำนั้น
กับผู้อื่นเช่นกัน ก่อนทำยที่สุดคำพูด
ของเราจะทำลายสิ่งดี ๆ ความสัมพันธ์
อันมีค่า ที่ถึงแม้จะกล่าวขอโทษก็ยากจะ
เยียวยาความรู้สึกของอีกฝ่ายให้กลับมา
ดีดังเดิม

“
ความหวังไม่มีทางสมบูรณ์
ได้ลยหากขาดการลงมือทำ
เพราะเมื่อไม่ลงมือทำ
ความหวังก็เป็นเพียงความ
ว่างเปล่า”

“แม้จะเป็นเรื่องเศร้า แต่ประโยชน์
ของการจากลาสอนให้เรารู้คุณค่าของ
การพบเจอ”

หน้าเน็กเล่าว่า การที่ได้พบใคร
สักคนนั้นคือการเริ่มต้นนับวินาที
เพื่อรอเวลาแยกทาง ขณะเดียวกัน
การจากลาก็เป็นการนับถอยหลังส่วนันที่
จะได้เจอกันอีกหน ทุกๆ คนต้องประสบ
เหตุการณ์ทำนองนี้เสมอ เราไม่สามารถ
อยู่ได้ตลอดไป

ข้อความนี้เป็นข้อความที่สอน
ให้มองในด้านบวก แม้บางเหตุการณ์
จะลบในความรู้สึก เราต้องทำใจยอมรับ

ศิรินทร์

วารสารพัฒนาข้าราชการ ก.น.บ. ๑๒๙

ลิ่งที่เกิดขึ้นและคิดว่าดีแค่ไหนแล้ว
ที่ได้มาพบเจอกัน เก็บเรื่องราว
เก็บความรู้สึกที่ไม่ว่าจะดีหรือร้าย
เป็นประสบการณ์ชีวิต ซึ่งวันหนึ่งเราจะ
สามารถพูดได้เต็มปากว่า อย่างน้อย
ที่สุดเราผ่านมันมาได้แล้ว

“หนทางสู่ความสำเร็จก็เหมือน
การไขกุญแจทั้งปวง ถ้าโชคดีอาจ
เจอดอกที่ไขเร็ว แต่ทุกครั้งที่ไขผิด
ก็เท่ากับลดจำนวนที่พลาดลงจนเจอ
ดอกที่ไขในที่สุด”

ข้อความในลักษณะนี้ ทำให้นึกถึง
บุคคลสำคัญผู้หนึ่งซึ่งเห็นตรงกันกับ
หน้าเน็ก บุคคลผู้นั้นคือ โทมัส อัลวา
เอดิสัน นักประดิษฐ์ชาวอเมริกัน ผู้จด
สิทธิบัตรหลอดไฟเป็นรายแรกของโลก
ประโยคประทับใจผู้เขียน คือ เมื่อมี
ผู้ถามมิสเตอร์เอดิสันว่า คุณรู้สึกยังไง
ตอนที่ล้มเหลวมา ๑๐,๐๐๐ ครั้ง
ก่อนประดิษฐ์หลอดไฟฟ้าสำเร็จ ดูเป็น
คำถามที่ชวนหงุดหงิดในความรู้สึก
แต่เขาตอบว่า ตัวเขาไม่ได้ล้มเหลว แต่
ค้นพบ ๑๐,๐๐๐ วิธีที่ไม่ได้ผล

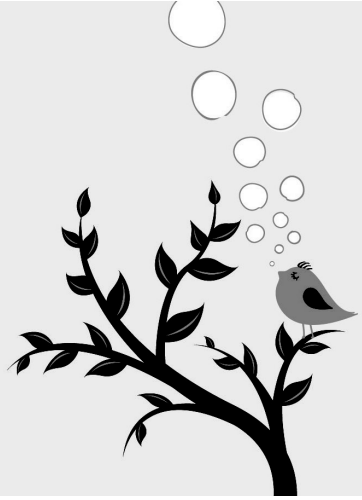
มุมมองล้วน ๆ หากเลือกมองแค่
เพียงจำนวนครั้ง นั้นจะเป็นเพียง
๑๐,๐๐๐ วิธีที่เสียเปล่า ไม่เกิดประโยชน์
แต่หากมองอีกมุมเราจะพบว่า เอดิสัน
ค้นพบ ๑๐,๐๐๐ วิธีที่ทดลองแล้วไม่ได้
ผลต่างหาก

หากเปรียบกับชีวิตจริงของแต่ละคน
การค้นหบางสิ่งในชีวิต คงหนีไม่พ้น
การค้นหาตนเอง ค้นหาว่าชอบอะไร
ถนัดอะไร หรืออยากประกอบอาชีพอะไร
บางคนรู้ตัวไวก็ถือเป็นความน่ายินดี
บางคนรู้ตัวช้าก็อาจเป็นเพราะว่า
เพิ่งพบเจอช่วงเวลาที่เหมาะสม หรือ
บางคนยังไม่รู้ตัวเอง ก็อาจจะต้องลอง
คิดอีกมุมดูบ้าง

แม้จะยังค้นหาไม่เจอแต่อย่างน้อย
ก็ตอบตนเองได้ว่า สิ่งใดที่ยังไม่ใช่
ตัวเรา ขอเพียงอย่างเดียว หากยังมี
คำถามนี้กับตนอยู่ อย่างลัวที่จะเดิน
หน้า ออย่าหยุดที่จะค้นหา ผู้เขียนเชื่อว่า
คำตอบที่ได้จะคุ้มค่ากับเวลาและความ
พยายามแน่นอน

ส.ว.โพธิ์

“ ขึ้นอยู่กับตัวเราว่าจะปล่อยให้ใจ
โตนบนั่นทอนอยู่อย่างนั้นหรือจะสู้และ
เปลี่ยนมันเป็นพลังเพื่อใช้งาน พลิกให้
เราก้าวไปข้างหน้า เพราะผู้เขียน
คิดเสมอว่า ไม่ว่าจะไรก็ตามที่เกิดขึ้น
ล้วนเข้ามาให้ประโยชน์กับชีวิต ”

“นักรบที่ฉลาด จะยอมแพ้บางศึก
เพื่อที่จะชนะทั้งสงคราม”

หน้าเน็กล่าข่าวข้อความนี้เปรียบเทียบกับนักมวยที่ชกชิงแชมป์ มวยมี ๑๒ ยก หากต่อยกหนักจัดเต็มตั้งแต่ยกแรก แต่กลับแผ่วปลายในยกท้าย ๆ ย่อมจบไม่สวยเป็นแน่ ไม่ต้องลุ้นผลให้เสียเวลา กลับกันถ้านักชกรู้จักออกแรง รู้จังหวะ วางแผนที่จะจัดการคู่ชกอีกฝั่ง หยั่งเชิง มีลูกล่อลูกชน ชัยชนะก็อยู่ไม่ไกลเกินเอื้อม

ผู้เขียนมองเรื่องนี้เปรียบกับการทำงาน ว่าในหลาย ๆ ครั้งจะมี

สถานการณ์ที่ต้องหาข้อสรุป เห็นพ้องต้องกันก็ดีไป แต่หากเห็นต่างก็อาจทำให้เกิดสถานการณ์ที่ต้องมีการแสดงความคิดเห็น หรือแม้กระทั่งมีการโต้เถียงกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ควรขังน้ำหนักระเบือนสถานการณ์ เพราะบางครั้งการฟัง ไม่โต้เถียงก็อาจเป็นทางออกที่ดีที่สุด เพื่ออย่างน้อยจะได้รู้ว่า อีกฝ่ายรู้หรือไม่รู้อะไร ชีวิตบางครั้งต้องยอมเพื่อเก็บประสบการณ์ รอเวลาที่โอกาสมาถึง เพื่อเราจะก้าวขึ้นไปบนสังเวียนและเปลี่ยนที่นั่นให้เป็นสนามเด็กเล่นในแบบของเรา

“เมื่อมีความหวัง จงใช้มันเป็น
พาหนะ เมื่อเจ็บปวดจงใช้มันเป็นเชื้อ
เพลิง”

น้ำเน็กกล่าวว่า เป็นเรื่องของการ
ใช้อารมณ์ให้เกิดประโยชน์ เหมือนจับ
มารีไซเคิล เพื่อส่งผลด้านดีแก่ตนเอง

ผู้เขียนคิดว่าความหวังไม่ใช่สิ่ง
เลวร้าย เรามีสิทธิ์ที่จะหวังได้ แต่
ความหวังไม่มีทางสมบูรณ์ได้เลยหาก
ขาดการลงมือทำ เพราะถ้าไม่ลงมือทำ
ความหวังก็เป็นเพียงความว่างเปล่า
เท่านั้น หากเปรียบเทียบความหวังเป็น

พาหนะที่ขับเคลื่อนเราไปข้างหน้า
ถ้าเราไม่เหยียบคันเร่งเสียที ก็ยอมไม่มี
วันที่จะเข้าเส้นชัย

เช่นเดียวกับความเจ็บปวด
หน้าที่ของมันเป็นคั่นทอนจิตใจซ้ำ ๆ
เมื่อหนักถึง ขึ้นอยู่กับตัวเราว่าจะปล่อยให้ใจ
โดนบั่นทอนนอยุ่อย่างนั้นหรือจะสู้และ
เปลี่ยนมันเป็นพลังเพื่อใช้งาน ผลักให้
เราก้าวไปข้างหน้า เพราะผู้เขียนคิด
เสมอว่า ไม่ว่าจะอะไรก็ตามที่เกิดขึ้น ล้วน
เข้ามาให้ประโยชน์กับชีวิต เพียงแค่ต้อง
แปรรูปมันสักหน่อยเท่านั้นเอง

น้ำเน็กทำให้หนังสือเล่มนี้ ที่รวบรวมคำคิดจากกวีเตอร์
ซึ่งแต่ละข้อความถูกจำกัดด้วยจำนวนตัวอักษร เป็นหนังสือที่ชวน
อ่านอย่างวางไม่ลง และไม่ว่าจะกลับไปอ่านอีกกี่ครั้ง ก็มักจะได้อะไร
ข้อคิดกลับมาเสมอ พูดได้ว่า “อย่าหาว่านำเสนอ” เป็นหนังสือที่
ทำให้ผู้เขียนได้เปลี่ยนมุมมอง ปรับวิธีคิดเพื่อให้เข้าใจและเกิด
ประโยชน์กับชีวิตมากยิ่งขึ้น

*****

Words

Written by : Tony Hiller & Nicky Graham

Performed by : Andy Williams

*Words are the key to life,
To love and all its pleasures;
Words that can touch your heart
Are memories to treasure.

**They break the sound of silence
When there is something in the air.
We may be worlds apart,
But words bring us together.

***And as I write this letter,
These are the words I give to you;
"We only live one life,
These words will last forever!"
(Repeat**)

Words can bring happiness
And fill you with emotion;
One word can bring out
All the loving and devotion!

And in the moment of sadness,
Just when you need a helping hand,
Words can reach out to you
With love and understanding.
(Repeat * and ***)

คำศัพท์จากเนื้อเพลง

pleasure (n.)	สภาวะของความสุขในแบบที่เป็นความพึงพอใจ
treasure (v.)	เก็บบางสิ่งไว้อย่างเห็นว่ามีคุณค่าด้วยความทะนุถนอมหรือด้วยความรัก
something (pron.)	ในที่นี้หมายถึง บางสิ่งบางอย่างที่มีความหมายพิเศษหรือมีความสำคัญอย่างใดอย่างหนึ่ง
apart (adv.)	ถูกทำให้แยกห่างจากกันโดยระยะทาง ในที่นี้ คำว่า apart ใช้ขยายความของระยะทางคือ worlds มีความหมายเชิงอุปมาว่าห่างไกลกันราวกับมีโลก (หลายใบ) มาขวางกัน หรือราวกับอยู่กันคนละโลกนั่นเอง
last (v.)	ยังคงอยู่, ยังคงมีอยู่หรือเป็นอยู่ในสภาพเดิม หรือทำหน้าที่ได้เหมือนที่เคยในช่วงเวลาระยะหนึ่ง

*My love for you will **last** for the rest of my life.*

*Their marriage life **lasted** only 2 months.*

ข้อสังเกต:

คำว่า last เมื่อทำหน้าที่เป็น adjective หรือ adverb มีความหมายว่า ที่สุดท้ายหรือครั้งสุดท้าย

*She's always the **last** person to arrive at the party.*

*I **last** saw him in the library an hour ago.*

emotion (n.)	อารมณ์
devotion (n.)	ความเสียสละ
a helping hand (idm.)	เป็นสำนวนที่มีความหมายเดียวกับคำว่า help ก็คือช่วยเหลือ, การให้ความช่วยเหลือ

The Ode to Joy หรือ ซิมโฟนีหมายเลข 9 (Ninth Symphony) ของ Beethoven

ขอคุยเรื่องทำนองของเพลง **Words** กันก่อนนะคะ เนื่องจากมีที่มาน่าสนใจทีเดียว.. **The Ode to Joy** เป็นเพลงบรรเลงที่น่าจะคุ้นหูคนไทยอยู่มาก แม้หลาย ๆ คนอาจบอกว่าไม่รู้จักเพลงนี้ แต่หากได้ยืมทำนองแล้วคงไม่ปฏิเสธว่าไม่เคยได้ยินมาก่อน ยิ่งโดยเฉพาะในช่วงเทศกาลคริสต์มาส นอกจากเพลงเกี่ยวกับคริสต์มาสปีใหม่แล้ว เราก็มักจะได้ยินเพลงนี้อยู่บ่อย ๆ ด้วย

คำว่า **Ode** แปลว่า บทกวีสรรเสริญเทพเจ้าหรือกษัตริย์ หรือบทกวีสำหรับขับร้องสรรเสริญคุณงามความดีในการเฉลิมฉลองพิธีต่างๆ **The Ode to Joy** เป็นชื่อเพลงในภาษาอังกฤษ มีอีกชื่อในภาษาเยอรมันว่า **An die Freude** เนื่องจาก

แต่เดิมเป็นบทประพันธ์ร้อยกรองในภาษาเยอรมันชื่อว่า **Ode an die Freude** โดยกวีชาวเยอรมันชื่อ **Johann Christoph Friedrich von Schiller** (1759–1805) ได้ประพันธ์ขึ้นในปี 1785 มีใจความแสดงความชื่นชมยินดีต่อการอ้างเอกราชของเหล่ามวลมนุษยชาติ ซึ่งต้องขอขอบคุณคุณคุณ**เรียวจันท์ ยามาฮิระ*** ที่ได้แปลและเรียบเรียงความหมายจากบทกวีภาษาเยอรมันเป็นภาษาไทย โดยเลือกตัดทอนมาเฉพาะสองบทแรกและให้ชื่อว่า **“ปิติสุดดี”** ทำให้เราได้พ้อเข้าใจเนื้อความตามบทประพันธ์ของ **Schiller** ดังนี้

ความปิติยินดี รุจีช่วงโชติโรจน์เรื่องเมืองแมนวิมาน
เปรียบปานเทพธิดาเชื้อเชิญเรามาเยือนฟ้าแดนสรวงสราญ
พรอัปสรเสกสรรดลบันดาล บรรดาปวงประชาเคยแบ่งแยกแตกกัน
พลันพี่น้องปองสมานฉันท์ ไต่ปึกสวรรค์ละมุน
โอบกอดสอดประสานสำนใจเกษมเปรมปรีดี โลกนี้อบอุ่น
ดูก่อน! พี่น้อง, เหนือละอองดาว พระเจ้าทรงดำรงการุณย์
พิภพบนอบลงซาบซึ้ง คุณพระองค์ผู้ทรงสร้างสรรพสิ่งยิ่งใหญ่
มองไปยังเบื้องโน้นโพ้นทะเลดาว พระบิดาเจ้าสถิต

(*อ้างอิงจาก <https://th.m.wikipedia.org>)

ต่อมาในปี 1824 บทประพันธ์ **Ode an die Freude** ของ **Schiller** ได้ถูกนำไปเป็นส่วนหนึ่งในท่อนสุดท้ายของ**ซิมโฟนีหมายเลข 9 (Symphony No. 9 หรือ Beethoven's Ninth Symphony)** ของ **Ludwig van Beethoven** (1770–1827) โดยที่เนื้อความเดิมได้ถูกเปลี่ยนไปเล็กน้อย ในการแสดงซิมโฟนีเพลงนี้เป็นครั้งแรกโดยมี Beethoven เป็นวาทยากรเอง เป็นที่ฮือฮาในยุคนั้นเป็นอย่างมาก เพราะเป็นครั้งแรกที่ได้มีการนำเสียงมนุษย์ที่ร้องบทสรรเสริญนี้ไปใช้ในการบรรเลงซิมโฟนี

ทำนองเพลง **The Ode to Joy** ของ Beethoven ได้ถูกนำมาใช้เป็นเพลงประจำของกลุ่มประชาชาติยุโรป (Anthem of Europe) โดยความเห็นชอบของ Council of Europe เมื่อปี 1972 ซึ่งต่อมาในปี 1993 เมื่อประชาชาติยุโรปก่อตั้งเป็นสหภาพยุโรป (European Union) เพลงนี้ก็ยังคงถูกเลือกเป็นเพลงประจำสหภาพยุโรปต่อมาอีก เนื่องจากถึงแม้จะไม่ได้ใส่เนื้อร้องไว้ในเพลงอีกต่อไปแล้วก็ตาม แต่ท่วงทำนองของดนตรีก็ยังสามารถสร้างจินตนาการสื่อถึงความเป็น **อิสราภาพ สันติภาพ และเอกภาพ** อันเป็นปรัชญาก่อตั้งของสหภาพยุโรป (ว่ากันว่า นักวิชาการยังคงไม่แน่ใจว่าชื่อเดิมของ **The Ode to Joy** อาจเป็น **The Ode to Freedom (Ode an die Freiheit)** หรือไม่? ซึ่งก็ว่ากันต่อมาอีก.. ว่าเพราะชื่อนี้เองที่ดึงดูดความสนใจตั้งแต่แรกเริ่มจาก Beethoven)

The Ode to Joy ยังมักถูกใช้ในการประท้วงทางการเมืองสำคัญๆ เช่น ในการประท้วงโดยนักศึกษาจีนก่อนเกิดการจลาจลที่จัตุรัสเทียนอันเหมิน ในการชุมนุมต่อต้านเผด็จการ Pinochet ในชิลี เป็นต้น นอกจากนี้ยังถูกใช้ในการเฉลิมฉลองหรือพิธีการครั้งสำคัญๆ เช่น พิธีหลายก้าแวงกรุงเบอร์ลิน พิธีเปิดคอนเสิร์ตระดมทุนช่วยเหลือประเทศญี่ปุ่นจากภัยสึนามิเมื่อปี 2011 และใช้ในพิธีกล่าวคำสุนทรพจน์เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีฝรั่งเศสของ Emmanuel Macron ที่ทำเนียบพระราชวังเอลิเซ ในปี 2017 รวมถึงการประกาศผลการเลือกตั้งฯ ของไทยครั้งล่าสุด ปี 2562 นับตั้งแต่..เอ่อ..ไม่ใช่แล้วค่ะ..เล่นใหญ่เกิน เดี่ยวคอลัมน์ปลิว..แล้วก็ดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น เราจะได้ยินเพลงนี้บ่อยมากในช่วงเทศกาลคริสต์มาสอีกด้วยค่ะ

อธิบายความหมาย

ส่งถ้อยคำ ดั่งน้ำใสจากใจจริง

ถ้อยคำ เป็นดังกุญแจสู่ชีวิต ความรัก และความพึงพอใจแห่งชีวิต

ถ้อยคำ ที่ประทับใจ คือความทรงจำอันควรค่าแก่การทะนุถนอม

ถ้อยคำนี้เอง..ที่แทรกผ่านเสียงแห่งความสดเจียบ

เพื่อสื่อถึงบรรยากาศของบางสิ่งที่สุดพิเศษ

แม้ว่าเราอาจอยู่กันไกลห่างราวกับคนละโลก

แต่ด้วยถ้อยคำที่ส่งถึงกัน ดั่งได้นำเรากลับเข้ามาชิดใกล้

ขณะที่ฉันเขียนอักษรนี้

นี่คือถ้อยคำที่ฉันตั้งใจจะมอบแด่เธอ

“เราต่างมีชีวิตได้เพียงหนึ่งเดียว

แต่ถ้อยคำเหล่านี้ที่จะคงอยู่เป็นนิรันดร์”

ถ้อยคำ นำมาซึ่งความสุข

และเต็มเต็มอารมณ์อันว่างเปล่า

แม้คำเพียงคำเดียว อาจสามารถทำให้แสดงออก

ถึงความรักทั้งหมดที่มี และความเสียสละสิ้นทั้งปวงได้

และในช่วงเวลาแห่งความเศร้าโศก

เมื่อเธอกำลังต้องการความช่วยเหลืออย่างเหลือเกินนั้น

ถ้อยคำ สามารถจะส่งมอบถึงเธอ

นำมาซึ่งความรัก และความเข้าใจที่สื่อถึงกัน

ผู้เขียนคิดว่าการใช้ชีวิตที่ต้องแข่งขันในสภาพปัจจุบันเป็นตัวละครสำคัญที่สร้างความเครียด ซึ่งส่งผลกระทบต่อจิตใจในทิศทางต่างๆ บางครั้งทำให้เราอาจละเลยเรื่องของความอ่อนโยนทางจิตใจและความมั่นคงทางอารมณ์ไปได้ หากปล่อยให้มันเป็นเช่นนั้นนาน ๆ ไปก็อาจทำให้สูญเสียความเห็นอกเห็นใจและการให้อภัยซึ่งกัน ดังที่เห็นได้จากการสาดถ้อยคำหยาบคายใส่กันในโลกโซเชียล และที่อันตรายกว่าคือการระเบิดอารมณ์และถ้อยคำรุนแรงใส่กันในชีวิตจริง เพราะผลที่ตามมาอาจเป็นการบาดเจ็บล้มตายที่ส่งแรงกระทบไปสู่ผู้อื่นได้มากกว่าที่เราจะคาดถึง

กลับมาเรื่องเพลงของเรา..เพลงเกือบทุกเพลงที่อยู่ในอัลบั้มชุด **Greatest Love Classics** ของ **Andy Williams** มักมีเนื้อเพลงที่มีความหมายดีงามลึกซึ้งสมกับที่ได้ใช้ทำนองจากเพลงที่ประพันธ์โดยบรมครูดนตรีคลาสสิก สำหรับเพลง **Words** เมื่ออยู่ในทำนองที่ให้ความรู้สึก “ยิ่งใหญ่” ของ **The Ode to Joy** และขับร้องโดยเสียงนุ่มทุ้มกังวานของ **Andy Williams**

ทำให้รู้สึกคล้อยตามได้ถึงความสำคัญที่ยิ่งใหญ่ลึกซึ้งของการใช้ถ้อยคำที่ดีงามต่อกัน นั่นคือ สิ่งที่จรรโลงจิตใจให้ชุ่มชื่นในยามที่ต้องทุกข์เศร้าเดียวดาย เต็มเต็มกำลังใจให้กันเมื่อยามท้อแท้ การสื่อสารพูดจากันด้วยถ้อยคำสุภาพ ไพเราะอ่อนหวาน ทำได้ง่ายไม่มีค่าใช้จ่าย แต่ได้กำไรมหาศาลคือความสุขความสบายใจทั้งต่อตนเอง คู่สนทนา และผู้คนรอบข้าง ทั้งยังเป็นการเสริมสร้างความอ่อนโยนงดงามขึ้นในจิตใจของตนเอง ในขณะที่เดียวกันก็ทำให้ได้รับความชื่นชมเคารพนับถือจากผู้อื่นด้วย

เนื่องในโอกาสดิฉันปีพุทธศักราช 2562 นี้ ผู้เขียนจึงขอส่งความรักและปรารถนาดีมายังท่านผู้อ่าน (และไม่ได้อ่าน) ทุกท่าน ด้วยถ้อยคำที่ไพเราะและเป็นมงคลตามแต่ที่ท่านจะจินตนาการได้เอง และขอให้ท่านสมประสงค์ในสิ่งที่ดีงามตามถ้อยคำนั้นตลอดปีและตลอดไปค่ะ ❀

ศิริพรโพธิ์

เกมชิงรางวัล

เกมชิงรางวัล ☺ Look on the Bright Side ☺ ประจำฉบับนี้เป็นเกมอักษรซ่อนหา ให้หาคำศัพท์ที่ให้มีมา 14 คำ ซึ่งซ่อนอยู่ในตารางอักษร โดยอาจเรียงตามแนวราบ แนวตั้ง หรือทะแยง จากซ้ายไปขวา หรือจากขวาไปซ้ายก็ได้ เมื่อพบแล้วให้ทำเครื่องหมายไว้ (ตามตัวอย่าง) จนครบ 14 คำ จะเหลืออักษรที่ยังไม่ถูกทำเครื่องหมายจำนวน 9 ตัว ประกอบเป็นคำว่า...

----- แปลว่า .....

N	C	W	E	W	J	Y	S	H	Y
O	O	V	N	O	O	T	T	E	R
I	N	I	U	L	Y	I	A	A	A
T	D	C	T	L	F	N	R	V	U
A	U	T	O	A	U	I	R	E	T
R	C	O	R	L	L	V	Y	N	C
I	T	R	D	L	W	I	I	L	N
M	O	Y	E	D	E	D	B	Y	A
D	R	W	C	H	O	I	R	U	S
A	D	Y	L	D	L	R	O	W	J

~~ALLOW~~ ตัวอย่าง	
ADMIRATION	SANCTUARY
CHOIR	STARRY
CONDUCTOR	TUNE
DIVINITY	VICTORY
DWELL	
HEAVENLY	WORLDLY
JOYFUL	
JUBILATION	

กติกาการตอบปัญหาชิงรางวัล: ถ่ายเอกสารส่งคำตอบจากหน้าคำถามชิงรางวัล (1 ชื่อต่อ 1 คำตอบ) จะส่งด้วยตนเอง ฝากใครมาส่ง หรือส่งทางไปรษณีย์มาที่กอง บก. “ปัญญาพัฒนา” วารสารพัฒนาข้าราชการ กทม. ส่วนวิชาการ สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร **หมดเขต 16 มีนาคม 2562** หากมีผู้ตอบถูกมากกว่า 2 ราย จะใช้วิธีจับฉลากเช่นเคยค่ะ 🌸

เกมชิงรางวัล

สวัสดิ์ค๊ะ สมาชิกวารสารปัญญาพัฒนาทุกท่าน หลังจากที่ท่านได้อ่านวารสารแล้ว กองบรรณาธิการขอเชิญมาร่วมเล่นเกม Kakuro

กติกาเหมือนเดิมคือ ระบุชื่อ ที่อยู่ หน่วยงาน และเบอร์โทรศัพท์ ถ่ายเอกสารหน้านี้ และส่งคำตอบ (๑ ชื่อ มีสิทธิ์ส่ง ๑ คำตอบ) โดยส่งด้วยตนเอง ฝากส่งหรือถ้าส่งทางไปรษณีย์ก็อย่าลืมติดแสตมป์ ๓ บาท ส่งมาที่ กอง บก. ปัญญาพัฒนาวารสารพัฒนาข้าราชการ กทม. ส่วนวิชาการ สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร

หมดเขตวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๒ หากมีผู้ตอบถูกมากกว่า ๑ ราย กอง บก. จะใช้วิธีจับฉลากค๊ะ

วิธีเล่น

ผู้เล่นต้องใส่หมายเลขตั้งแต่เลข ๑ ถึงเลข ๙ ลงในช่องโปร่ง เพื่อให้ผลรวมของตัวเลขในแนวนอนและแนวตั้ง มีค่าเท่ากับตัวเลขที่เป็นคำใบ้ โดยในแต่ละแนวนั้นจะต้องไม่มีตัวเลขใดซ้ำกัน

	19	14			31	9	8
15				8			
8			29				
			27			13	
25				15			
	7			7			16
	4	15					
18					10		
15					7		

ปัญญาพัฒนา

เฉลย เกมชิงรางวัล

✿ จากฉบับที่ ๓ กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๑ ✿

เฉลยเกม ☺ *Look on the Bright Side* ☺

มีคำว่า SUCCESS จากในตารางทั้งหมดจำนวน .....๙..... คำ

E	S	U	C	C	E	S	\$	E	S
S	S	E	C	C	U	\$	\$	\$	U
\$	C	E	S	E	U	U	E	\$	E
\$	C	S	E	S	C	C	C	E	C
E	E	C	U	C	C	C	C	C	E
C	S	U	C	U	E	E	U	C	S
C	S	E	S	E	S	\$	\$	U	S
U	E	S	C	U	S	\$	E	\$	E
\$	S	E	C	C	U	S	S	E	S
C	U	C	S	U	C	C	E	S	S

เฉลยเกม Sudoku

8	6	3	9	4	7	1	2	5
7	9	5	2	8	1	3	4	6
4	2	1	3	5	6	7	8	9
9	5	4	7	2	8	6	1	3
6	3	7	4	1	9	8	5	2
2	1	8	6	3	5	9	7	4
1	4	6	5	7	3	2	9	8
5	8	9	1	6	2	4	3	7
3	7	2	8	9	4	5	6	1

แผนพันธู์แท้ สพข.
 เชิญพบกับสาระความรู้ที่อัดแน่นอยู่ใน
<http://www.bangkok.go.th/training>

๓) คำสตร์พระราชชา
<https://www.youtube.com/watch?v=prnvZ3uNlrs&t=742s>

๓) วารสารที่เผยแพร่และส่งเสริมด้านการพัฒนาบุคลากรกรุงเทพมหานคร

๓) จดหมายข่าว เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การดำเนินกิจกรรม การพัฒนาบุคลากรของสถาบันฯ และเผยแพร่บทความด้านการพัฒนาที่ทันสมัย

ยินดีรับฟังความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ/คำถามเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร
 ส่งมาที่ email : vichakarnbma@gmail.com

วารสารปัญญาพัฒนาใส่ใจสิ่งแวดล้อมด้วยการใช้หมึกพิมพ์ถั่วเหลือง
 ซึ่งผลิตจากวัสดุธรรมชาติ จึงปลอดภัยต่อมนุษย์และไม่ทำร้ายสิ่งแวดล้อม

* ผู้โชคดี

นายสำเภาต ชาญชวีรัชย์
ผู้อำนวยการส่วนวิชาการ สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
มอบรางวัลให้ นางสาวปราณี เลาหนีบุญกุล
หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมความรู้ต่างประเทศ
ส่วนแผนงานและส่งเสริมความรู้
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ผู้โชคดีจากเกม Sudoku

นางสาวณัฐรา บัวเกษ
หัวหน้าฝ่ายเทคโนโลยีการฝึกอบรม ส่วนวิชาการ
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
มอบรางวัลให้ นางสาวณัฐนรีมา แสงทวีขัง
พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ ศูนย์บริการสาธารณสุข ๔๖
ผู้โชคดีจากเกม ☺ Look on the Bright Side ☺

ข้อคิดก่อนปิดเกม

“Reading is a basic tool
in the living of a good life”

Joseph Addison

“การอ่านคือเครื่องมือพื้นฐานของการมีชีวิตที่ดี”

โจเซฟ แอดดิสัน

“หนังสือมีมากมายหลายชนิด
ให้ความรู้สำเร็จบันเทิงใจ
มีวิชาหลายอย่างต่างจำพวก
วิชาการสรรมาสารพัน

นำดวงจิตเริ่งรื่นชื่นสดใส
ฉันทจึงใฝ่ใจสมานอ่านทุกวัน
ล้วนสะดวกค้นได้ให้สุขสันต์
ชั่วชีวิตฉันอ่านได้ไม่เบื่อเลย”

“จับช่ออ่านหนังสือ”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ทรงพระราชทานพระราชนิพนธ์เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐ ขณะทรงศึกษาในระดับประถมศึกษา

วิสัยทัศน์

มุ่งเน้นพัฒนาองค์กรและบุคลากรของกรุงเทพมหานคร
สู่ความเป็นมืออาชีพในการบริการประชาชน

